

STANARINE

Lačna vrana sito pita ...

Bo tako tudi ostalo?

Revež, ki stanuje v kleti, zdaj ne dobi nobene družbene pomoči pri stanarini, tisti, ki stanuje v enosobnem stanovanju, dobi, denimo 1000 din, premožnejši, ki stanuje v trosobnem stanovanju, dobi 3000 din, tisti ki si lahko privoščijo štirisobno stanovanje, pa 4000 din. Ali je to socialistično?

Tako je na sobotnem posvetovanju kluba dolenskih poslancev karikirala našo dosedanjo stanovanjsko politiko Miha Hrovatič, direktor podjetja Dominvest. S tem je želel poudariti, kakšne nesmisle prinaša tako imenovano linearno subvencioniranje stanarin, ki v svojem bistvu vodi do tega, da pomoči potrebni pomoč dajejo (kot zaposleni vsi prispevajo v sklad za subvencioniranje), ne pa prejemajo.

Ko je že kazalo, da bomo z novim letom vendarle naredili konec tej nesolidarnosti, je prišlo sporočilo iz Beograda, da bo zaradi zamrznjenih osebnih dohodkov v negospodarstvu verjetno najbolje zamrzniti tudi stanarine.

Klub dolenskih poslancev je odločno proti taki rešitvi, saj ohranja nevzdržno stanje in večja socialne razlike med ljudmi. Soglašal je s skupnim dogovorom skupnosti slovenskih občin, sprejetim v začetku decembra v Velenju. Po tem dogovoru naj bi z novim letom odpravili linearno subvencioniranje stanarin, uvedli družbeno pomoč za družine z majhnimi prejemki. Meja zaščite naj bi bila 25.000 din letnih dohodkov za štiričlansko družino. Z novim letom naj bi povečali stanarine za 70 odst., ker je le tako mogoče zagotoviti gradnjo novih stanovanj in primerno vzdrževanje. Sporazum predlaga še nekatere druge novosti glede amortizacije, ponovnega ovrednotenja stanovanj itd.

Ko je že kazalo, da bomo vendarle začeli bolj smotno in solidarnostno skrbeti za stanovanja, prihaja predlog o zamrznitvi ...

M. LEGAN

V soboto na Otočcu: poslanci in predstavniki občin o nalogah, ki nas čakajo v letu 1973. (Foto: S. Mikulan)

S SOBOTNEGA POSVETOVANJA DOLENJSKEGA KLUBA POSLANCEV

Omejitvam se ne da nikamor pobegniti

Realni zasluži zaposlenih se v letu 1973 ne bi povečali – Omejitve v porabi, odrekanje skorajda povsod – Zavreti cene, doseči ravnovesje, vse to želijo doseči predvideni ostri ukrepi

Novoletna voščilnica z grenkim priokusom: čaka nas težko gospodarsko leto. Tisočdevetstotinsedemdeseto bo odlo-

čilno za jugoslovansko gospodarsko stabilizacijo. Predvsem pretirani porabi, temu neugnemu zmaju, bo treba posekati stotero glav. Uskladiti želje in možnosti je prva naloga. Zategniti bo treba pasove. Če jih bomo vsi po malem, ne bo preveč boleče, bo pa koristno. Zakaj to, kar se v našem gospodarstvu dogaja, je politično in ekonomsko nevzdržno.

„Razviti moramo sistem obvladovanja porabe, je dolenskim poslanecem in predstavnikom občin dejal 23. decembra na Otočcu Jože Novinšek, direktor republiškega zavoda za plan in član republiškega izvršnega sveta. Razložil je stališča izvršnega sveta, ki jih lahko strnemo v naslednje: zaostri povsod, zadržati realne osebne dohodke v sedanjih višini, sestaviti bilanco nujnih potreb glede investiranja, zadržati rast cen do 11 odst., uvesti nekaj dodatnih davščin (stabilizacijski davek) ali pa morda celo razpisati posojila, popustiti le v izjemnih primerih, pri upo-

kojenjih in otroškem varstvu, kjer naj bi pokojnine oz. prejemki sledili rasti življenjskih stroškov.

Poudaril je tudi, da slovenski izvršni svet odločno vztraja pri dogovorjeni stabilizacijski politiki in pri strogih ukrepih, četudi le-ti v Sloveniji niso tako nujno potrebni, kot v drugih republikah. Slovenija se ne sme umakniti s fronte, ker je življenjsko zainteresirana, da celotno jugoslovansko gospodarstvo postavimo na trdne temelje.

Kako težke stvari nas čakajo, je pokazala razprava. Povedanih je bila cela vrsta najrazličnejših mnenj in pripomb; da bi bil izhod lažji z uvedbo

dodatnih davščin kot pa s posojili (Jože Padovan), da bo dober gospodar prizadet in dodatno obremenjen. (Nadaljevanje na 4. strani)

O kmetijski zemlji in dedovanju

V Novem mestu je bil 21. decembra medobčinski posvet o predlogih dveh novih zakonov, ki bosta določala, kako bomo v prihodnje ravnali s kmetijskimi zemljišči, kako bo s prodajo zemlje, dedovanjem, zakupom in drugim. Za oba nova zakona, ki sta zdaj v javni razpravi, je med ljudmi veliko zanimanja, zato bomo v eni prihodnjih števil obširneje razložili predvidene novosti.

Protest

Občinski odbor Zveze združenj borcev Trebnje, zbran na seji v soboto, 23. decembra, prepričan, da izraža občutke vseh članov svojih združenj, ne najde dovolj ostrih besed gneva in ogorčenja ob odvratnem ameriškem sejanju smrti nad vietnamskim ozemljem v času, ki naj bi po pričakovanjih vsega poštenega in miroljubnega človeštva prinesel mir izmučeni vietnamski zemlji in ljudstvu.

To je zločin ameriškega imperializma, vreden Hitlerja, proti kateremu se je še nedavno borila taista Amerika v imenu človečnosti, pravičnosti in svobode narodov.

Američani! Svobodoljubnih težnjav vietnamskega ljudstva vaše bombe ne bodo zadušile! Večajo le gnev, odpor in vašo sramoto v očeh vsega naprednega človeštva. Zato nehajte! Nehajte takoj in brez pogojev!

OBČINSKI ODBOR ZBZ
TREBNJE

VREME

Nad večjim delom Evrope je obsežno omotičje visokega zračnega pritiska, ki vzdržuje pri nas suho vreme.

Napoved: Sprva bo oblačno in hladno vreme, nekoliko topleje in manjše padavine so verjetne šele proti koncu tedna.

KMEČKE POKOJNINE 1973

Le nad 75 let stari

Višji bodo kmečke pokojnine na našem območju plačali do marca 1973 – Januarja: začetek postopka pri krajevnih uradih

Crnomelj, Metlika, Trebnje, Krško) 1768 kmetov, starejših od 75 let. To navajamo zato, ker bodo v letu 1973 dobili pokojnine le kmetje, ki so stari vsaj 75 let, oziroma kmetje borci s priznano dvojno dobo, stari nad 70 let. Pri borcih so tudi izjeme: tisti, ki izpolnjujejo pogoje za

(Nadaljevanje na 4. strani)

teritorialno obrambo so vključene tudi ženske. Tu vidimo oboroženo skupino Labodovih delavk, ki 16. decembra sodelovale na mobilizacijskih vajah v Straži. Več o enodnevnih vajah na območju KS Straža in Dolenjske Toplice na 6. strani. (Foto: S. Mikulan)

Vsem:
srečno,
zdravo
1973!

Ilustracija: Ančka Gošnik-Godec

Merila za kmetijo

Ali bo zasebno posestvo lahko dostojno preživljalo kmečko družino, bo moč ugotoviti šele takrat, ko bo sodobno urejeno

Predlogi, naj bi družba določila, kateri lastniki zasebnih posestev se lahko imenujejo kmetje, bodo kmalu uresničeni, sicer v nekoliko drugačni obliki. V zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev, ki ga že pripravljajo, bo določeno, kakšna posestva bodo kmetije. Osnovna merila naj bi bila: velikost, sodobno obdelovanje in dohodek.

Kakšna merila bodo najbolj ustrezala kmetijstvu in kmetom, še razpravljajo. Svoje mnenje bi morali povedati tudi kmetje, saj gre predvsem za to, da bi kmetijstvo dajalo naši družbi kar največ živih, kmetje pa bi imeli take dohodke, da bi bili voljni obdelovati kmetije.

Kako velika naj bi bila kmetija, da bi ustrezala takim namenom? Zgornjo mejo določa in bo še naprej določal tako imenovani zemljiški maksimum. Spodnja meja pa bo povsem nova. Doslej se je štel za kmeta vsak, kdor ni bil nikjer stalno zaposlen, čeprav je imel le nekaj 10 arov zemlje ali je dobival kot dodatek za preživljanje občinsko podporo. Zdaj pa bo treba določiti, kakšna zasebna posestva se lahko imenujejo kmetije, če jih hočemo zaščititi pred nadaljnjim drobljenjem.

Pripravljanci novega zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev predlagajo, naj bi bila kmetija vsaka kmetijska ali

gozdna proizvodna enota, ki je v lasti ene osebe ali zakoncev in je zmožna s proizvodnim sodelovanjem uvajati sodobno gospodarjenje. Po tej tezi ne bi upoštevali niti velikosti posestva niti višine dohodka — določilno bi bilo sodobno obdelovanje zemlje. Razumljivo je, da bi moralo biti tudi donosno, sicer lastniki ne bi izpolnjevali takih pogojev. Po drugi tezi omejenega zakona naj bi kmetija imela najmanj tri hektare kmetijske obdelovalne zemlje in bi bila sposobna preživljati najmanj štiri odrasle osebe ali bi ustrezala za smotrno uporabo sodobne mehanizacije.

Taka, sicer jasna stališča, lahko povzročijo pri uresničevanju

Medtem je v San Franciscu na ameriški zahodni obali pritegnil pozornost časnikarjev nekdo drug: 52-letni John McInteer sedi že nekaj dni pred vhodom v neko veliko javno poslopje in nenehno prižiga sveče pred napisom, ki poziva na mir v Vietnamu. Možakar kani tako doseči prekinitev bombardiranja in sploh vojne v Vietnamu... plemenita pobuda, ki pa najbrž ne bo obrodila velikih sadov...

Papež Pavel VI. pa je obiskal te dni delavce, ki gradijo železniško progo med Rimom in Firencami in prisostvoval svečani praznični maši kar na prostem v posebej za to zgrajenem lesenem paviljonu. Pred verskim opravilom je obiskal tudi bližnje gradbišče in si ogledal nov predor, ki ga vrtajo. Ob tej priložnosti je moral na glavo natkniti posebno varovalno minersko čelado. Trdijo, da je to prvič v zgodovini, da je imel katerikoli papež na glavi čelado — čeprav zgolj zaščitno proti drobcem skalovja... časi se spreminjajo in mi z njimi, so rekli že stari Rimljani, velja pa očitno še dandanašnji...

Na nekem karibskem otočku so reševalna letala končno odkrila ostanke francoskega dvomotornega potniškega letala, ki je pred dnevi izginilo v tem področju. V letalu je bilo dvanajst potnikov in članov posadke, izmed katerih pa očitno nihče ni preživel nesreče, saj reševalna letala in helikopteri niso na otoku, ki je sicer nenaseljen, odkrili nobenih znakov življenja... tragedija brez prič...

Medtem pa se je vrnil v Spanijo nekdanji argentinski predsednik Juan Peron, ki je prebil nekaj časa v Argentini, kamor se je odpravil prvič po sedemnajstih letih. Po povratku v Madrid so argentinske oblasti nadomna sporočile, da mu prepovedujejo (zaradi izjav, ki jih je dal novinarjem po odhodu iz Buenos Airesa) vrnitev v Argentino. S tem se je verjetno končala njegova ambicija, da bi še kdaj posegel v politično življenje v domovini... za vsakega pride nekoč konec...

Glavno mesto srednjeameriške države Nikarague je potresel silovit potres. Mesto Managua je skoraj povsem razdejano, mrtvih pa je po neuradnih ocenah od 10.000 do 30.000! Oblasti še vedno niso sporočile natančnega števila mrtvih in ranjenih, pač pa so ocenile gmotno škodo na več kot 100 milijonov dolarjev. V mestu ni ne električnega toka in ne vode, primanjkuje pa tudi hrane, zaradi česar se je doslej izselilo že več kot 300.000 ljudi, ki se bojijo, da bi lahko na prizadetem področju zdaj izbruhnile epidemije. Na sliki: v razdejanem mestu so po potresu izbruhnili tudi številni požari, ki so uničili še tisto, kar ni opustošil potres. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Novo leto, ki prihaja, prinaša večjemu delu tega sveta veselje in vzbuja nova upanja za prihodnost, toda nad trpinčenim Severnim Vietnamom padajo z neba namesto novoletnih pozdravov morilske bombe. Po izrecnem ukazu ameriškega predsednika Richarda Nixona se nadaljuje bombardiranje Severnega Vietnama z nezmanjšano silovitostjo, ki prehaja v teror brez primere v sodobni zgodovini.

Samo v nekaj dneh, odkar so Američani znova obnovili bombardiranje nad 20. vzporednikom (območjem, ki je bilo od 23. oktobra naprej „zaščiteno“), so njihova letala odvrгла nad Vietnamom več kot 40.000 ton bomb, kar pomeni natanko dvakrat toliko kot je imela eksplozivne moči prva atomska bomba, ki je v drugi svetovni vojni padla na Japonsko. To se pravi, da so Američani v nekaj dneh odvrgli nad Vietnam kar dve atomski bombi!

Razdejanje na tleh je nepopisno. Razen bolnišnice, mnogih stanovanjskih poslopij, šol, cest in drugih javnih zgradb ter objektov so ameriška letala porušila tudi večji del pristaniških naprav v največji severnovietnamski luki Haifongu.

V Haifongu so ameriške bombe zadele tudi nekaj tovornih ladij, med njimi neko poljsko, ki se je kasneje potopila. Pri tem je izgubilo življenje več poljskih pomorščakov.

Iz glavnega mesta severnega Vietnama poročajo tudi o mnogih poškodovanih poslopjih, v katerih so sedeži nekaterih tujih diplomatskih misij. Tako je bila med drugim porušena kubanska ambasada, poškodovanih pa več drugih, med njimi egiptovska.

Eno k drugemu: bombe se jejo neverjetno razdejanje, številke, ki pričajo o mrtvih in ranjenih, pa so se povzpelle že na več kot tisoč. Vse to se dogaja v trenutku, ko je svet pravzaprav pričakoval nekaj čisto drugega — namreč sklenitev mirovnega sporazuma in končanje vojne v Indokini.

Tistim, na katere padajo bombe, je lahko v majhno uteho (ampak zares majhno) dejstvo, da so morali za divjanje nad Severnim Vietnamom plačati neobičajno hude davke tudi napadalci. Američani so doslej izgubili že okoli 50 letal (mislije na so seveda samo letala, sestreljena v nekaj zadnjih dneh — v celem se številu sestreljenih ameriških letal suče po severnovietnamskih podatkih okoli številke 4000), med njimi okoli 15 letalih trdnjav B-52, ki so veljale doslej kot „neranjlive“. To priča o izredno uspešni protiletalski obrambi.

Nekaj bomb, ki so jih odvrгла ameriška letala, je padlo celo na

taborišča, v katerih so ameriški vojni ujetniki. Poročajo, da je bilo več ujetih pilotov ranjenih. Washington je ob tem brz pohitel z izjavo, da je za življenje ujetih ameriških pilotov odgovoren izključno Hanoi...

Sredi tega razdejanja, ki je bilo prekinjeno za kratek čas med božičnimi prazniki (pa čeprav so po severnovietnamskih poročilih ameriška letala bombardirala tudi med uradno po-

Teror nad Vietnamom

trjeno prekinitevjo med prazniki), se podpis sporazuma, kot je videti, vse bolj odmika.

Nekateri povezujejo premirje zaradi božičnih praznikov (velja tudi za operacije na kopnem in morju) z možnostjo, da bi se iz tega vendare utegnlo pomiditi kaj bolj ohrabrujočega. Trdijo namreč, da se utegne praznično premirje podaljšati v neko neuradno daljšo prekinitev ognja, med katero bi obe strani skušali najti skupen jezik še za preostale sporne točke in naposled podpisati sporazum.

Koliko je v tem resnice in koliko zgolj upanja ter pričakovanja, je nemogoče reči, kajti še vedno veljajo Kissingerjeve besede, da tisti, ki kaj vedo, morejo, če tisti, ki ne vedo ničesar, pogovorijo.

Vsekakor pa je divjanje ameriškega letalstva nad trpinčenim Vietnamom izzvalo na vseh koncih sveta hude in ogorčene proteste ter obsodbe, ki pa zdaj niso prav nič zalegle.

Svet tako še vedno čaka na mir... koliko časa še?

TELEGRAMI

ANCONA — V osrednjih predelih Italije se začenja tla, vendar potres ni terjal človeških žrtev in materialne škode. Tla so se na tem področju v zadnjem času zatresla že večkrat, pred nekaj tedni pa se je v Anconi celo izselilo okoli 100.000 ljudi, ki so se bali, da se bo zemlja zatresla močneje in porušila že tako precej razmajano mesto.

ATENE — Veliko grških delavcev zaposlenih v Zvezni republiki Nemčiji že več kot sedem let, je prejel od zahodnonemških oblasti obvestilo, da jim ne bodo podaljšali delovnega pogoja v tej državi. Tako poročata bonnski dopisnik nekega grškega provalnega časopisa. Trdi, da bo ta ukrep prizadel okoli 60.000 grških delavcev, ki so bili na delu v Zvezni republiki Nemčiji že več kot sedem let. Sicer pa je v tej državi zaposlenih okoli 300.000 grških delavcev. Menijo, da zahodnonemške oblasti nečesto (kar bi sicer glede na veljavne zakone morali) priznati Grkom zaposlenim v Zvezni republiki Nemčiji kot sedem let, položaj stalnih prebivalcev.

(Iz zadnjega PAVLIHE)

— Tecite za mano, otroci! Reši se, kdor se more!

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Na začetku prejšnjega tedna — minuli torek — je bilo 31. zasedanje centralnega komiteja ZKS, o čemer smo sicer bežno že poročali (ker so na tokratni seji izvolili novega sekretarja Franca Šetinca), omenimo pa še enkrat, da je bila ta seja CK ZKS predvsem posvečena RAZČLENJEVANJU poglobitvenih problemov našega družbenopolitičnega življenja, pa je seveda tu prišla najbolj do izraza razprava o SOCIALNIH RAZLIKAH kot enim poglobitvenih problemov naše sedanje družbe.

Ob tem povejmo, da je glede teh vprašanj — torej glede opredeljevanja socialnih razlik — minulo sredo naredila pomemben korak naprej tudi posebna komisija predsedstva ZKJ, katere člani so se sporazumeli o delovnem osnutku ocen in stališč pri opredeljevanju socialnih razlik pri nas. To je bila naloga, ki jo je začrtala v sklepih že 2. konferenca ZKJ — še posebno pomembna pa je sedaj, ko je o socialnih razlikah v družbi toliko govora. Vprašanja socialnih razlik ne moremo ocenjevati samo s stališča razlik v dohodkih, imeju in podobno, kajti to je širše GOSPODARSKO in DRUŽBENO VPRAŠANJE, so menili v omenjeni komisiji. Predvsem se moramo določiti dogovoriti o tistih razlikah, so menili, ki nastajajo v procesu DELITVE DOHODKA, na področju OSEBNE LASTNINE in pa na področju IZKORIŠČANJA IMETJA za pridobivanje dodatnega dohodka. To so ključna vprašanja, ki jih bo treba podrobno pretehtati, ko se sedaj rešujemo socialnih razlik kot perečega družbenega problema pri nas.

No, če se povrnemo na tokratno zasedanje CK ZKS — v razpravi na zadnji seji centralnega komiteja je sodeloval tudi novi predsednik republiškega izvršnega sveta ing. Andrej Marinc, ki je seveda predvsem spregovoril o stabilizacijskih ukrepih v naši republiki ter o prizadevanjih za odpravljanje nelikvidnosti. Izvršni svet je že pripravil celo vrsto sklepov in ukrepov — je poudaril predsednik Marinc — ki naj bi pomagali pri od-

pravljanju naših tegob. Očitno je, je dejal, da GOSPODARSKA GIBANJA v letošnjem letu pri nas niso bila takšna, da bi bili z njimi lahko povsem zadovoljni. Res da smo precej zaustavili poglobljanje INFLACIJE, nismo pa naredili česa takšnega, kar bi gospodarska gibanja preusmerilo v pozitivno smer. To bomo dosegli v prihodnje — vendar samo z VEČJO PROIZVODNJO ter z izvozom in pa z ZMANJŠANO PORABO vseh vrst.

Delovne organizacije na Slovenskem se večidel zavedajo resnosti položaja — saj jih bo po novem, ko bodo začeli veljati predpisi o nelikvidnosti, precej neposredno priz-

VORNOST, da moramo našo politiko družbenega razvoja nedvoumno opreti na naše REALNE MOŽNOSTI ter presekati tam, kjer smo doslej zaorali pregloboko, pa za trdno vidimo, da tega realno ne zmoremo.

Republiški izvršni svet je sredi prejšnjega tedna (minulo sredo) na zasedanju podrobneje razpravjal o omejitvi splošne in skupne PORABE v prihodnjem letu, hkrati pa je tudi sprejel nekaj zelo konkretnih odlokov. Eden teh odlokov — ki je bil sprejet spričo tega, da po novem letu preidemo (po že sprejetem prenehanju kompenzacij) v naši republiki na ekonomske cene za kruh — na primer določa, da PODRAŽITEV KRUHA ne sme biti večja (pri glavnih vrstah) kot pa 30 par pri kilogramu. Za toliko se bo torej po novem letu smel največ podražiti kruh v maloprodaji. Kar zadeva MLEKO pa je republiški IS sklenil podaljšati dosedanje premije še do začetka marca prihodnje leto — tako da se mleko dotlej ne bo smelo prav nič podražiti. Za nadaljnje obdobje prihodnjega leta pa bodo uredili vprašanje premij in cen za mleko s posebnimi zakonskimi predpisi, ki jih bodo še pripravili.

Priprave za spremembo — oziroma celovito obnovitev — zvezne USTAVE se sedaj že bližajo koncu. Na Brionih je posebna koordinacijska komisija pod vodstvom Edvarda Kardelja po dolgotrajnih pripravah obdelala vse to obsežno področje — preučili so vrsto tez, ki so predlagane za razpravo o bližnjih ustavnih spremembah. Računajo, da se bo januarja ta komisija ponovno sestala, da bi določila dokončni predlog TEZ O SPREMEMBAH ZVEZNE USTAVE. O osnutku ustavnega besedila bo slednjič odločal zbor narodov zvezne skupščine, kar je v njegovi pristojnosti.

Se novica za naše graditelje: v Beogradu so v minulih dneh že podpisali dogovore med proizvajalci, porabniki in uvozniki CEMENTA, pri čemer so se sporazumeli tudi za ustrezne uvozne količine tega najpomembnejšega gradbeniškega materiala, ki ga na našem trgu vseskozi primanjkuje. Prihodnje leto naj bi pri nas (na območju vse države) porabili graditelji skupno 7.617.000 ton cementsa — od tega ga bodo večino zagotovili domači proizvajalci, domala milijon ton cementsa pa bomo vendare morali uvoziti. Glede tega uvoza so se sedaj načelno že sporazumeli.

Potrebna bo predvsem disciplina

detih. Računamo, da bo na Slovenskem z novimi predpisi prizadetih kakšnih 130 delovnih organizacij, od tega 12 večjih. Stanje torej ni rožnato in terja od vseh prizadetih — pa tudi od družbenopolitičnih skupnosti in drugih — vsestranske ODLOČNE UKREPE, doslednost in DISCIPLINO pri izvajanju teh ukrepov, kajti le tako lahko računamo, da ne bo prišlo do resnejših ekonomskih in seveda POLITIČNIH posledic.

V finančnih bilancah za prihodnje leto bomo torej morali upoštevati marsikaj negativnega iz prejšnjih let — marsikaj takšnega, česar ni mogoče spremeniti kar čez noč. V letošnjem letu so cene v poprečju poskočile za 16 odstotkov, splošni življenjski stroški pa kar za 17 %. Vse to in pa dejstvo, da nas hudo bremenijo DOLGOVI iz preteklosti (ki jih bomo vsaj tretjino morali pokriti v prihodnjem letu), jasno opozarja, da moramo na vseh ravneh zelo ZAOSTRITI ODGO-

Zanimanje za montažne telovadnice trebanjskega TRIMA raste: danes bodo odprli prvo v Sentjanžu, druga stoji v Zagorju, v gradnji je tretja v Slov. Gradcu. Na sliki: ravnatelj Jože Bavac razkazuje objekt sodelavcu inštituta za telesno kulturo iz Zagreba. (Foto: Železnik)

Minilo je 31 let od zgodovinskega dne, ko so v vasi Rudo položili za ustanovitvijo I. proletarske brigade temelje naši ljudski armadi. Na sliki mladinci, ki so na ta dan del dopoldneva preživeli v garniziji Milana Majcna v Bršljinu. (Foto: J. Pezelj)

V ponedeljek dopoldne je Kmetijska zadruga Krka iz Novega mesta odprla na Zagrebški cesti prvo lastno blagovnico s samopostrežbo, konfekcijskim oddelkom, oddelkom z opremo in bifejem. Poslopje je zgradilo novomeško gradbeno podjetje NOVOGRAD. (Foto: Sandi Mikulan)

V ponedeljek opoldne na Prešernovem trgu v Novem mestu: protest mladih zoper nasilje, zoper nesmiselno zavlačevanje vojne. Poročila so dan za dnem enaka: tisoči ton bomb, uničene vasi in mesta, trpljenje, ki ga ni mogoče popisati — pred očmi vsega sveta. (Foto: Mikulan)

DBH Novo mesto
Četudi je bila letošnja inflacija več kot še enkrat večja od obrestne mere za hranilne vloge, se je hranilništvo v Sloveniji vseeno kar dobro držalo. Letos so hranilne vloge celo za 10 odst. večje od lanskimi, med posebnimi slovenskimi bankami pa so razporejene takole: daleč pa so razporejene takole: daleč največ vlog ima Ljubljanska banka — 2.884 milijonov, kar je za 9 odst. več kot lanskega decembra; sledi KB Koper s 320 milijoni (23 odst. več kot lanskega decembra), KB Maribor z 298 mil. (7 odst. več), predzadnja je Dolenjska banka in hranilnica z 92 mil. (14 odst. več), zadnja pa KB Ptuj s 43 milijoni (12 odst. več kot decembra 1971). Tako poroča Gospodarski vestnik.

Sejmišča

BREŽICE: Na sobotni tedenski sejmi prasičev v Brežicah so kmetje pripeljali 532 prasičev, starih do tri mesece, in 26 starejših. Kupčija je bila srednje dobra; lastnike je zamenjalo 479 mlajših in 21 starejših prasičev. Do 3 mesece stari pujski so veljali do 15,50 din kilogram žive teže, starejši pa so bili po 12,50 din kilogram.

NOVO MESTO: ponedeljkov sejem je bil izredno slabo obiskan. Na prodaj je bilo samo 89 prasičkov, starih do 3 mesece, in 9 starih od 3 do 6 mesecev. Prodali so 71 živali. Mlajši pujski so bili po 230 do 300 din, starejši pa po 310 do 650 dinarjev.

S silo ustavljeni porabniški apetiti

Naši državi se je letos sicer posrečilo zaustaviti večanje inflacije (po navedbi inž. Marka Bulca v Trebnjem je letošnja stopnja 15,8 odstotna, lanska pa je bila 15 odstotna), vendar je poglavito žarišče zanjo še ostalo. Prevelik razkorak med porabo in ustvarjenim dohod-

nik in državljan bo razumel ukrepe proti inflaciji. Razvrednotenje denarja, ki zavzema pretiran obseg, prinaša s seboj vrsto škodljivih pojavov za narodno gospodarstvo. Ljudem se ne izplača varčevati, živijo raje na kredit, vsakdo troši kolikor more, ustvarja se umetno povečano povpraševanje in s tem nov vzvod za nadaljnje razvrednotenje denarja. Iz začaranega kroga se ne pride drugače kot s korenitimi spremembami, ki jih ponavadi najbolj podpirajo ljudje z majhnimi prejemki, tisti, ki jih inflacija najbolj udari, saj s svojimi prejemki ne morejo slediti cenam.

Inflacija, postopno manjšanje vrednosti denarja: začne se lahko, ustavi zelo težko.

Inflacija pa ne beli glave samo nam. Celotno evropskih držav, tudi mnogo bogatejših od naše, je zajel ta val, tako da vse glasneje bijejo plat zvona in pozivajo na skupni meddržavni akciji, kar predlaga tudi mednarodna organizacija OECD. V Angliji, na primer, kjer je inflacija posebno velika, so zamrzili cene, plače in dobičke, razen tega pa uvedli posebna nagla sodišča, ki obračunavajo s kršitelji. Kako potrebni so ukrepi tudi pri nas!

Za zdomec veliko možnosti v storitveni obrti.

kom, med željami in možnostmi, je ostal. Celotno povečal se je; odtod si lahko razlagamo tudi predlog Zveznega izvršnega sveta, naj bi zamrzili osebne dohodke y tako imenovanem negospodarstvu, samo gospodarstvo pa je tako in tako dobilo drugi sveženj ukrepov. Predlog ZIS je skupščina tudi sprejela.

Vsak razumen gospodarstvenik

Kmetijski nasveti

Zmote drago plačujemo

Vsaka šola nekaj stane. Skromni finančni uspehi in celo izgube, ki so nastajale v reji živine, osnovani na dragih močnih krmilih (poceni močnih krmil ni), so streljali naše živinorejce. Donosna živinoreja mora sloneti predvsem na poceni, doma pridelani krmil.

Od spoznanja do vsakdanjega ravnanja pa je zaradi zmote, v kateri smo bili tako dolgo, precejšen korak. Kako si naj sicer pojasnimo izjavo našega živinorejskega strokovnjaka dr. Jožeta Ferčeca, znanstvenega sodelavca Kmetijskega inštituta Slovenije, kmetijskim novinarjem, ko je dejal:

Jugoslavija je še zdaj med tistimi deželami sveta, ki porabijo največ močne krme na eno govedo. Dokler bo slovenska živinoreja tako odvisna od koruze, pripeljane od drugod, ne bo stabilnosti. Če bi izkoristili naše možnosti v travinju, bi lahko postali neodvisni od uvoza beljakovinskih krmil, še nadalje pa bi morali uvažati škrobnata krmila.

Še eno potrdilo napačne usmeritve, ko smo uvažali in še uvažamo velike količine močnih krmil, krmilnih koncentratov, daleč preveliko skrbni pa posvečamo našemu travnatemu svetu, ki zavzema največji delež naših kmetijskih zemljišč.

Če ne verjamemo sebi, verjemimo podatkom iz drugih dežel! V Veliki Britaniji, kjer je živinoreja zelo razvita in kjer so pred dobrim desetletjem dosegli vrhunec v nadomeščanju običajnih, doma pridelanih krmil s krmilnimi koncentraty, so se hitro vrnili. Ugotovili so, da je tak način krmiljenja kljub tehnološkim možnostim, ki jih prinaša, enostavno — predrag. Močna krmila pač uporabljajo predvsem za to, za kar so namenjena: za približek živalim, ki veliko dajejo. To izkušnjo je prinesla praksa.

Inž. M. L.

Kruh v obrti

Gospodarski napredek Dolenjske, zlasti njene metropole Novega mesta, je tako nagel, da bo kmalu prišel čas, ko bomo lahko zatrdili, da Dolenjcu ni treba več v tujino „s trebuhom za kruhom“.

Ne le v industriji, velike možnosti za zaposlitev in dober zaslužek se kažejo tudi v obrtništvu. Zlasti storitvena obrt, katere se s pridom lahko lotijo tudi naši zdomeci — povratniki, obeta izredne možnosti.

Število obrti in obrtnikov se zdaj ne zadoštuje, to dobro vedo vsi, ki potrebujejo obrtne storitve. V novomeški občini napovedujejo, da bodo leta 1980 potrebovali nič manj kot 1348 ljudi, ki bodo delali v storitveni obrti. To je še enkrat več, kot jih dela sedaj. V slabem desetletju bo treba narediti odločilen napredek, če bomo hoteli zadovoljiti potrebe po storitvah.

Potrebe nenehno naraščajo. Gospodinjstva so bolj opremljena, gradi se na vseh koncih in krajih, povečuje se turistični promet itd., vse to pa terja dosti prdnih obrtnikovih rok.

Občinsko vodstvo se tega zaveda in obeta, da bo šlo obrti, predvsem storitveni, zelo na roke, piše revija Slovenija — paralele.

Veliko nalog za kmetijske strokovnjake.

Pod težo nalog

Premalo doma pridelane hrane, velik uvoz živil, zaostajanje našega kmetijstva, s tem povezana nizka produktivnost in visoke cene, vse to zahteva drgačno obravnavanje te gospodarske dejavnosti, spodbudnejše sistemske ukrepe pa tudi nove napore ljudi, ki delajo v kmetijstvu, zlasti kmetijskih strokovnjakov.

Inž. Milovan Zidar, republiški sekretar za kmetijstvo, je na jubilejnem srečanju kmetijskih inženirjev in tehnikov te dni v Ljubljani dejal med drugim naslednje.

Največ skrbi bo v letu 1973 treba posvetiti povečanju kmetijske proizvodnje. Temu bo treba podrediti tudi sistemske usmerjevalne ukrepe. Podatki kažejo, da še vedno dosežemo prenike pridelke, na prenikih ravni je poraba gnojil, kvalitete semena, zaščitnih sredstev in uporaba agrotehničnih ukrepov. Treba je predvsem usposobiti obstoječe proizvodne zmogljivosti v družbenem sektorju in kooperaciji ter se povezati z živilsko industrijo in trgovino, gojiti kooperacijo.

Glede proizvodnega sodelovanja z zasebnimi kmeti je menil, da je treba izkoristiti dosežane izkušnje, „iz predalov potegniti stare, že preizkušene pogodbe o kooperaciji, jih očitati navlake, jih postaviti na samoupravne temelje ter onemogočiti odtujevanje dohodka, vse to je naloga kmetijskih inženirjev in tehnikov kot hrbenice napredka v kmetijstvu.“

Sevnica in Posavje se potegujeta za konfekcijsko šolo.

Šola je začetek

Z znanjem, s šolanjem se napredek „začne in neha“. Za sedanjí čas in za območje, kakršno je Kozjansko, to še posebej velja, zagledaj medobčinski svet ZK Posavje odločno podpira željo Sevnice, da bi v tem mestu, na pragu Kozjanskega, ustanovili poklicno konfekcijsko šolo.

Ta naj bi nastala namesto dosežane poklicne šole lesne stroke, ki bo prenehala s šolanjem. Lesna industrija v tem delu Slovenije zaostaja za drugimi bolj donosnimi panogami, hkrati s tem pa ne potrebuje več toliko izšolanih delavcev. Drugače pa je s konfekcijsko industrijo, ki se naglo razvija in ki potrebuje vedno nove usposobljene delovne roke. V Posavju, ki je sicer oddaljeno od mestnih središč in šol, bi po mnenju in ugotovitvah predlagateljev lahko uspešno delovala konfekcijska šola.

Ko so s tem predlogom potrkali pri republiški izobraževalni skupnosti, so dobili odgovor, da v Ljubljani soglašajo z ustanovitvijo šole, vendar take, ki bi usposabljala za delo ozkega profila. To pa so take šole, za katere republiška izobraževalna skupnost ni dolžna dati pomoči.

S tako modrim odgovorom v Posavju seveda niso zadovoljni in vprašujejo republiško izobraževalno skupnost, če si tako razlaga svojo vlogo pri pospeševanju razvoja zastalih območij. Pripravili bodo tudi izčrpnije gradivo ter skušali z njim dokazati, kako koristna bi bila taka šola za Posavje in bližnje Kozjansko.

M. L.

Med tako množico pa da ni izbire?

Popolnih ni

Precej se je že spremenilo, vendar se še marsikje dogaja, da si v vaških organizacijah podajajo funkcije iz rok v roke. Tako rekoč vedno isti ljudje so predsedniki, tajniki ali blagajniki.

Hvala jim za vse, kar so naredili, ne gre pa, da bi tako ostajalo „do smrti“, za kaj to gotovo ne koristi delu organizacij. Ti ljudje so utrujeni od javnega delovanja in mnogokrat jim manjka svežih misli. Mlajši, morda bolj razgledani in z novimi pogledi ne pridejo do veljave; čisto si niti ne upajo s predlogi na dan.

Primere, da so javne funkcije vedno v istih rokah, „prepričljivo“ opravičujemo s tem, da ni primernih ljudi. Vendar je treba ob tem tudi priznati, da se največkrat nihče niti ne potrudí, da bi prišel do njih, da bi jih vzgajal in jih usposobil za javne funkcije. Da je stvari mogoče spremeniti, dokazuje v črnomaljski občini Petrova vas. Tam so naredili precejšnjo zamenjavo v vseh vaških organizacijah in vsi odbori delajo, da si lepšega skoro ni mogoče zaletí.

Ob vsem tem se lahko vprašamo, kako bomo uveljavljali delegatski sistem in kje bomo dobili 300 ali morda še več ljudi, ki bi opravljali te naloge? S katerega klina jih bomo smeli?

R. B.

vredno je zapisati...

Kako kmetije dajejo „cesarju, kar je cesarjevega“, je vsem znano, a vseeno ponovimo. Prispevke od dohodka iz kmetijstva ali davka, kot jim spet pravimo, plačujejo od katastrskega dohodka. Po predpisani davčni lestvici, ki jo sprejme občinska skupščina.

Če poduk še malo nadaljujemo, da bo razumevanje bistva predvidene novosti lažje, je treba reči, da se katastrski dohodek izračuna na osnovi skupnega donosa nekega zemljišča ob upoštevanju proizvodnih stroškov, ta pa je odvisen od katastrskega in bomitnega razreda, v katerega spada tisto zemljišče.

Kmetov davek

Tako je bilo treba plačevati davke dolga leta sem, zdaj pa obstaja predlog, da bi kmetove davkatve obračunavali drugače. Ne več na osnovi katastrskega dohodka, temveč na osnovi dohodka, kar je sicer možno že po dosedanjih zakonodaji. Enostavno zato, ker je slednje boljše merilo in ker za vse druge državljan, razen kmetov, velja: kdor dosega večje dohodke, naj tudi več družbi prispeva.

Kaj se je dogajalo doslej? Kmetovalec, ki se je preživljal predvsem iz poljedelstva je, čeprav ob skromnejših dohodkih, plačeval večje davkatve, kot oni, ki se je lotil intenzivne živinoreje, na primer reje piščancev. Pravičnejše bi bilo, da bi dohodku primerno plačeval tudi rejec piščancev ali bekonoj ipd. Tako načelo velja za obrtništvo, pa nikomur ne pride na misel, da ni dobro.

Pomislek, češ: tako obdavčitev smo že imeli takoj po vojni, pa je kmetovo prizadevanost samo dušila, je treba zavrniti. Takrat so bile družbene razmere čisto drugačne, drugačen je bil tudi cilj kmetijske politike, ki je videla na vasi „kulake“ in možnost ponovne vzpostavitve kapitalističnih družbenih odnosov.

Z novostjo bo precej težav zaradi srbkih davčnih uprav. Nov način jim prinaša več dela. Začetni bo treba postopoma, zajeti najprej močnejše kmete terčasoma nov način plačevanja razširiti še na druge.

M. L.

Le nad 75

varstveni dodatek h pokojnini, lahko dobijo to pokojnino že, če so izpolnili 60 let. Te pogoje bi morale občinske skupščine predpisati do konca leta 1972, vendar na našem območju tega niso še nikjer napravili.

Kmetje bodo lahko starostno pokojnino uveljavljali takoj po novem letu. Postopek bodo začeli pri krajevnih uradih, poleg tega pa kmetje iz trebanjske in novomeške občine pri novomeški podružnici pokojninskega in invalidskega zavarovanja, v Črnomlju in Krškem pa pri tamkajšnjih podružnicah zavoda za socialno zavarovanje. Tu bodo na voljo tiskovine, kamor bodo vpisovali osnovne podatke prosilcev. Za dokončno uveljavitev bodo morali kmetje predložiti pri novomeški podružnici, ki bo izdala tudi odločbe o pokojninah, še naslednje dokumentacije: rojstni list in izjavo, iz katere bo razvidno, kdo bo še nadalje plačeval prispevke, preuzetkarji pa overjen prepis izročilne pogodbe z izjavo predlagatelja, da nimajo razen preuzetka drugih dohodkov za preživljanje. Čas za vlaganje zahtevkov ni omejen, bo pa od tega odvisno, kdaj bo kdo dobil pokojnino.

I. ZORAN

Omejitvam

(Nadaljevanje s 1. str.)

njen, kar ni v skladu s stališči glede obremenjevanja gospodarstva (Jože Knez), da preveč pričakujemo od omejevanja porabe in da bi bilo treba kaj več narediti tudi za pospejevanje proizvodnje (Avgust Avbar).

Nadalje so menili (in utemeljili), da se doslej niso vse republike držale v zvezi dogovorjenih stališč (Vinko Kastelec), da ne upoštevamo, kako bodo ti skrajni ukrepi delovali na ljudi in razpoloženje, da nimamo narejenega prednostnega reda potreb, zahtev in ukrepov (Marjan Jenko), da gremo z zamrzjenjem osebnih dohodkov v negospodarstvu nazaj, kar zadeva šolstvo, in da ima Slovenija pravico oblikovati lastno politiko na tem področju (Jože Suhadolnik); da je vprašanje, če lahko začnemo s tako hudimi ukrepi in se izpostavimo pritisku našega delavskega razreda (Ciril Pevec), da je vprašanje, če so ukrepi dovolj celoviti, smotni in preučeni (dr. Franc Hočevar) itd.

Skratka: dosti kritičnih besed, celo dvomov, ob tem pa tudi spodbudne misli in predlogi, zakaj ta izpit je vsekakor treba in mogoče narediti.

Poslanci in predstavniki občin so v nadaljevanju zasedanja podelili svoja stališča glede stanovanjske politike ter soglasno ugotovili, da glede pravic kmetov borov v naši republiki nikakor ne smemo narediti koraka nazaj, kar je predvideno v enem izmed predlogov.

M. LEGAN

Svečano za dan JLA

Svečana akademija v počastitev dneva JLA je bila v Kočevju 21. decembra. Na njej je govoril predstavnik ZRVS Janko Novak. V kulturnem delu sredi so nastopili: gimnastijski pevski zbor in harmonikarji pod vodstvom prof. Miloša Humeka, recitatorji in delavska godba. V počastitev praznika je bilo tudi več športnih srečanj s pripadniki JLA iz Ribnice, 21. decembra zvečer pa je bilo v hotelu Pugled tudi tovariško rečanje vojaških starešin.

O NOVOLETNEM SVEŽNJU UKREPOV ZOPER NELIKVIDNOST

Rešilne bilke ne bo za vsakogar

Zakaj in komu bodo po novem letu zmanjšani zaslужki?

Dolenjci smo izjema; nimamo ne nepokritih izgub, ne nepokritih investicij, ne trajne blokiranosti računov, je v razgovoru za naš list z vidnim zadovoljstvom in optimizmom dejal Jože Padovan, direktor novomeške podružnice družbenega knjigovodstva. Bo nam potemtakem novoletna palica prizanesla? Ne, ker prinaša drugi svežnji ukrepov, kot imenujejo nove zakone, ki bodo začeli veljati s prvim januarjem, kazen tudi za tiste, ki sicer sami nimajo naglavnih nelikvidnostnih grehov, poslujejo pa s takimi, ki jih imajo.

Ze večkrat najavljenih pol ducata zakonov zoper nelikvidnost (zmanjšano plačilno sposobnost) bo torej začelo veljati. Njihov namen je jasen: stopiti želijo na prste tistim, ki „živijo na up“ in ki poslujejo, ne da bi sproti plačevali, ki slabo gospodarijo ali nimajo prave prihodnosti iz objektivnih vzrokov.

Ti zakoni so narejeni tako, da bodo udarili po žepih. Tam najbolj boli. Eno izmed določil navede delovne organizacije, ki bodo imele blokirane žiro račune, bodo smeje v času blokiranja izplačevati le 90 odstotkov povprečnih osebnih dohodkov, izplačanih v letu 1972, od leta dalje pa bodo takšne delovne organizacije lahko izplačevale prejemke šele, ko bodo poravnale svoje obveznosti.

KAZEN ZA PREVELIKO ZAUPANJE

Novi predpisi bodo tudi zahtevali, da morajo imeti delovne organiza-

cije najmanj toliko trajnih obratnih sredstev, kolikor znašajo povprečne letne zaloge. Po določilu enega izmed novih zakonov ne bodo prizadeali slabi plačniki, temveč ravno tisti, ki z njimi poslujejo, jih podpirajo in se širijo - ne da bi bilo to denarno krito. Ze v zaključnem računu za leto 1972 bodo vse nad 90 dni stare terjatve za upnika vredne za 12,5 odstotka manj. Za naprej bo kazen še večja, saj bodo take terjatve vredne kot dohodek kar za četrtno manj.

KOLIKO BO PRIZADETH

Koliko delovnih ljudi bodo ukrepi v resnici prizadeli, to je vprašanje teh dni.

Republiški sekretariat za informacije je minuli teden sklical posebno novinarsko konferenco, da bi javnosti seznanil, kako bo novoletni sveženj presenečal po Sloveniji.

Kot je navedel Andrej Levičnik, direktor republiške centralne Službe

družbenega knjigovodstva, bo po dosedanjih ugotovitvah s prvim januarjem moralo v obvezno sanacijo 70 podjetij, ki zaposlujejo skupno 31.000 ljudi ali šest odstotkov vseh zaposlenih v naši republici. Novo leto utegne prinesiti novoletno razočaranje - v obliki manjše plače - kar 60.000 zaposlenim, seveda če ne bodo poprej kaj ukrenili.

Po podatkih te službe je bilo sredi decembra v Sloveniji 24 delovnih organizacij, ki niso imele pokritih izgub za leto 1971 in nazaj. Napoveduje tudi, da bo letošnja skupna izguba znašala okoli 200 milijonov novih dinarjev, levji delež tega bo „prispevalo“ nekaj večjih podjetij, kot sta Elektrogospodarstvo Maribor in Združeno železniško transportno podjetje Ljubljana. Nič kaj vesela številka, četudi je majhna v primerjavi s celotnimi jugoslovanskimi izgubami.

Finančniki so razen tega ugotovili, da ima trenutno slovensko gospodarstvo le 80 odstotkov potrebnih lastnih obratnih sredstev in da bi bile potrebne sila velike vsote, da bi zadostili zakonu. Torej bo po novem letu čela vrsta podjetij, med njimi tudi dolenjskih, prisiljena, da preneha investirati, pa četudi bi šlo za obnovno nujno potrebnih izrabljenih strojev in delovnih naprav. Ta prepoved bo veljala, dokler ne bo SDK ugotovila, da je zadosteno

med skupinami zaposlenih, nedovoljenih posegov pri investiranju itd. V IMV so se zavzeli za krepitev poslovnega sklada, zamenjali so stanovanjsko in kadrovske politiko, spopadajo se s težavami pri oblikovanju naprednejših samoupravnih odnosov. Prepovedi izpolnjujejo nekatere obveznosti do občinske skupščine (presežek grške šole, prispevek za razvoj osnovnih šol). Manj težav imajo komunisti v „Gorjancih“ in Novoteksu, ker je bil njihov razvoj skladnejši in v okviru njihovih možnosti.

Kot že rečeno, obstajajo tudi v novomeški občini tehnobirokratske sile, ki ne želijo samoupravnih odnosov. Tudi v tej občini so se tehnobirokratski odnosi izražali kot sleparjenje s samoupravnimi organi, v nestemskih naložbah, kršenju finančnih predpisov in dogovorov, dajanju poslovnih daril itd., kar je tako odločno obsodilo Zveza komunistov.

Sledila je tudi konkretna akcija komunistov. V šentjernejski in žužemberški Iskri so kritično ocenili finančne prekriške in dajanje daril. V Cestnem podjetju Novo mesto so razčistili odnose z zasebniki in se zavzeli za povečanje lastnega strojnega parka. V tovarni zdravil Krka so moralno-politično ocenili dejanja nekaterih posameznikov, ki so imela občutne pravne in moralno-politične posledice.

POLITIKO Približati ljudem
Da se samoupravljanje tako počasno uveljavlja, je treba iskati vzroke tudi v premajhni idejno-politični moči političnih organizacij v podjetjih. Zveza komunistov je predvsem v predpisu o lastnih obratnih sredstvih.

PRAVI IZHOD: TRAJNEJŠE REŠITVE
Kako resno je vse to mišljeno, potrjuje izjava republiškega sekretarja za finance Jožeta Florjančiča, ki je odločno poudaril, da republiški organi podpirajo ukrepe, da ne nameravajo pomagati vsakemu in za vsako ceno. Akcija, ki jo vodi posebna republiška komisija, ne bo usmerjena v reševanje osebnih dohodkov za vsako ceno, temveč bo namenjena trajnejšim ekonomskim rešitvam. Dodal je še, da bo Služba družbenega knjigovodstva povsod, tudi drugod po Jugoslaviji, dolžna enako ostro in odločno ukrepati, saj je treba odpraviti vnaprejšnje nezaupanje, češ, mi bomo dosledni, drugod pa ne bomo.

Svojo vlogo bo moral opravičiti tudi republiški sklad skupnih rezerv gospodarstva, ki pa ne bi smel delovati tako, kot je predvideno v zvezi. Tam mu pripisujejo predvsem vlogo režitelja osebnih dohodkov, torej socialno funkcijo, v Sloveniji pa so prepričani, da bi morali rezervni skladi odločneje posegati v samo gospodarjenje ter pomagati do večjih gospodarskih uspehov, s tem pa tudi do večjega dohodka.

NA OBČINSKI KONFERENCI ZK: S polnimi jadjri naprej

Poskus hitrega preobrata k večji delavnosti je črnomaljskim komunistom uspel, zdaj gre za vztrajnost, vsebino in globino dela

Podpolkovnik Velizar Novaković izročila odlikovanja vojakom garnizije v Cerkljah. Slovesnost je bila 21. decembra na letališču. Ob tej priložnosti so prejeli pohvale in odlikovanja tudi starešine ter civilisti, ki so zaposleni na letališču. (Foto: M. Jaranović)

„V našem boju smo prebili en obroč, boj pa še traja, kajti obročev je več, ker smo obkoleni od vrste nepravilnosti,“ je med drugim dejal v svojem referatu Jože Vajs, sekretar komiteja občinske konference Zveze komunistov v Črnomlju. Šlo je za oceno dejavnosti v zadnjih tednih, ki je bila dokaj ugodna.

Tako v komiteju in njegovi organi kot med komunisti v osnovnih organizacijah po kolektivnih in na terenu je čutili in videti tako živahnost, kot je niso pokazali v zadnjih desetih letih skupaj. Disciplina je mnogo boljša, posamezniki in organizacije pa se obnašajo odgovorno do začetnih nalog. Tisto, kar so komunisti nekoč sklenili, zapisali, potem pa je ostalo v predalih, je preteklost.

V delovnih organizacijah so začeli ocenjevati vodilne ljudi, v krajevnih skupnostih pa se vrstijo ocene dela posameznih organizacij in društev. Nekaj težav in nepravilnih gledišč je opaziti še pri uresničevanju ustavnih dopolnil, ko gre za ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela, predvsem pa bo treba to razčistiti v BELTU. Stališče konference

je bilo, naj se v delovnih organizacijah nadaljujejo razprave pred kolektivom o osebnih uobehodkih, dnevnicah, kilometrih in ocenjevanje vodilnih ljudi. „To so drobni kamenčki v mozaiku, iz katerega pa je sestavljena samouprava,“ je pomenil Rado Dvoršak, član CK, ki je prisostvoval konferenci. Odpraviti bo treba miselnost, da v malem podjetju vsi o vsakem vse vedo, v večjih kolektivih pa za take obravnave ni časa. Kjer se niso pred vsem kolektivom razgrnili takega obračuna, ga bodo morali čimprej. R. B.

Ob 22. decembru

Ob dnevu JLA, 22. decembra, se je ob 9. uri v garniziji Milana Majcna v Brslinu pričela slavna proslava, ki so ji prisostvovali številni občini Novoga mesta, pionirji, predstavniki srednjih šol in predstavniki mladinskih organizacij iz delavskih organizacij. Mladino so vojaki obdarili, po ogledu vojašnice pa so vsi odšli v vojaški klub, kjer so si lahko ogledali kulturni in zabavni program z recitacijami. Nastopili so vojaški šolska mladina in recitatorji iz Urnih sel ter tovarne zdravil Krka. Obenem so pred vsemi gosti in vojniki prebrali napredovanja podoficerjev in oficirjev ter številne pohvale, vojniki pa so se razveselili predvsem nagradnih dopustov.

Priznanja krvodajalcem

Na krvodajalski proslavi 22. decembra, ki jo je organiziral občinski odbor RK, so podeljevali priznanja večkratnim krvodajalcem z območja mesta Kočevje in okolice, medtem ko bodo podeljevali ta priznanja še krajevni odbori RK. Na proslavi v hotelu Pugled so nastopili harmonikarji glasbene šole, recitatorji osnovne šole in vokalna skupina DOREMI. Skupno bo v teh dneh prejelo znak za 5-krat darovano kri 83 krvodajalcev, za 10-krat 60 krvodajalcev, za 15-krat 41 krvodajalcev, za 20-krat 5 krvodajalcev in plaketo za 25-krat darovano kri 2. Kri je leta 1972 darovalo 1115 kočevskih občanov, medtem ko je bil plan 800 odvzemov.

OB 20-LETNICI ZRVS V NOVI MESTU:

Odlikovanja in prapor

Najboljša krajevna organizacija: ZRVS Straža - Občinski odbor podelil tudi plakete

V Novem mestu so 24. decembra praznovali 20-letnico Zveze rezervnih vojaških starešin. Po slavnostnem govoru predsednika občinskega odbora ZRVS Ivana Slapnika so podelili odlikovanja petnajstim zaslužnim članom organizacije, občinski odbor pa je razglasil izid tekmovanja krajevnih organizacij ZRVS ter podelil plakete in priznanja.

Odlikovanja predsednika republike Tita so ob jubileju ZRVS dobili: Jože Eržen, Alojz Boltar, Franc Brajer, Henrik Čigoj, Franc Klemenčič, Alojz Kregar, Franc Plantan (st.), Marija Škufca, Ivan Horvat, Milan Jenč, Zdenko Klobčar, Franc Plantan (ml.), Janez Šterbenec, Vinko Sušteršič in Mirko Lovko.

Srebrne plakete je predsedstvo občinskega odbora ZRVS podelilo poveljstvu novomeške garnizije, tovarni Novoteks, Domu JLA in Venceslavu Mervarju, predsedniku stražke organizacije ZRVS, bronasto plaketo pa organizaciji ZRVS v Dolenjskih Toplicah. Posebno priznanje je predsedstvo dalo prvemu predsedniku občinske ZRVS Janezu Potočarju in Francu Taborskemu.

Priznanja so poleg tega dobile nekatere šole, delovne organizacije in posamezniki. Prvo nagrado na tekmovanju počastitev 20-letnice ZRVS je podelilo pristojno krajevno organizacijsko Straža, drugo Birčni vasi in tretjo Jože Mišič. Za njimi so se zvrstile organizacije ZRVS: Dolenjske Toplice, Žužemberk, Brslin, Novo mesto - levi breg, Brusnice, Novo mesto - desni breg, Šentjernejski, Smarjeta, Stopiče in Sikočjan.

Na nedeljski slavnosti je dobila občinska ZRVS tudi svoj prapor. V imenu pokrovitelja - tovarne Novoteks - ga je razvil direktor inž. Avgust Fajfar. Predsednik občinskega odbora ZRVS Ivan Slapnik je ob tem dejal: „Ponosni smo, da sprejemamo prapor iz rok delovnega kolektiva Novoteksa. Pod tem praporom se bosta še bolj kalili zvest in enotnost naših vrst.“

V kulturnem sporedu so v nedeljo sodelovali: pevski zbor DPD Dušan Jereb, pionirji osnovne šole Brslin, recitatorji ekonomske šole in vojniki iz novomeške garnizije. I. Z.

PRVI SPORAZUM RENAULT-IMV

IMV: 5.000 renaultov

IMV bo lahko uvozila za 5000 francoskih avtomobilov sestavnih delov - Tudi Zreče

Prejšnjo sredo so v slovenski Gospodarski zbornici podpisali sporazum, v katerem se kovaška industrija Zreče obvezuje, da bo vsako leto naredila za 15 milijonov frankov specialnih odkovkov za renaultove motorje. Sporazum sodi v okviru sodelovanja med novomeško IMV in to znano francosko avtomobilsko tovarno.

Sklenjena pogodba je začetek španskega sodelovanja med IMV in Renaultom. Zdej torej ni nobenega

dvoma več o tem, da bodo v novomeški tovarni zares začeli delati tudi avtomobile t francoske tovarne. Kot se govori, gre za montažo priljubljenih R-4 in pa enega izmed večjih modelov renaultovih avtomobilov. Pogodba kovačev iz Zreče zagotavlja v okviru sodelovanja Novomeščanom in Parizanov, da bo Industrija motornih vozil lahko uvozila sestavne dele za montažo okrog 5000 avtomobilov te francoske tovarne.

V Zrečah, kjer bodo v ta namen investirali 75 milijonov dinarjev, bodo morali od 1974 naprej Francozem dobavljati celotno dogovorjeno količino odkovkov.

Med vojaki — prijetno

30 mladincev iz Uršnih sel je v garniziji Milana Majcna prežvelo sedem prijetnih ur

V petek, 22. decembra, se je 30 mladincev iz Uršnih sel udeležilo svečane akademije v garniziji Milana Majcna v Bršljinah v Novem mestu. Ob deveti uri je bil pozdravni govor, nato pa so prebrali imena vseh najboljših vojakov, ki so se izkazali v tem letu. Tako so nekateri dobili de-

set, sedem ali tri dni dopusta, drugi pa knjige ali pohvale. Ob enajsti uri se je pričela v vojaškem klubu proslava, kjer smo se zbrali vsi gostje: pionirji, mladinci in mladinke, vojaki in starešine. V prvem delu smo poslušali recital, k so ga izvajali mladinci iz Uršnih sel in Novega mesta. Naš aktiv je prispeval štiri recitacije, nastopili pa so: Martina Kapler, Majda Kufovec, Anica Kump in Vojo Andoljšek. V drugem delu zanimivega programa je vojaški ansambel zaigral nekaj narodnozabavnih pesmi in popevk, vezni tekst pa jebral Stjepan Kolarič.

Po končani proslavi so nas pogostili z vojaško hrano, kar je bilo za nas dekleta, pa tudi fante, ki je še niso jedli v kasarnah, še najbolj zanimivo. Popoldne smo si ogledali učilnico, kjer si vojaki pridobivajo znanje in se vadijo v poznavanju orožja. Med „novomeškimi“ vojaki smo prežveli sedem zanimivih ur. Zadovoljni in veseli smo bili, da so nas povabili v svojo sredo. Za to se moramo zahvaliti vojaku Stjepanu Kolariču, ki je doma iz Siska. Stjepan nam je pomagal pri vseh večjih proslavah, objubil pa je, da nam bo še naprej. Uršna sela

K otvoritvi vrtca

V soboto, 16. decembra, je bil s svečano otvoritvijo dan v uporabo novi otroški vrtci. Vsekar je to razveseljivo dogodek, ki nas nehoti spominja na dolgo pot, da smo do njega prišli. Zanimivo je brati, kar so potrebi otroškega vrtca pred desetimi leti pisale kočevske „Novice“ v št. 40:

„Za jasli ni denarja, za vzgojni dom pa je — Za teden otroka je nameravala Stanovanjska skupnost Kočevje-mesto odpreti v Kočevju otroške jasli, v katerih bi varovali dojenčke zaposlenih mater. Starši in delovni kolektivi pa ustanovitev te potrebne ustanove niso podprli niti moralno niti denarno. Prav v tem času pa pripravljamo oddelek za socialno varstvo družine ObLo spet novo skupino kandidatov za vzgojne domove. Doslej imajo predvidene najmanj 3. Njihova vzgoja bo stala na mesec starše in občino od 14.000 do 40.000 din. Za to pa je denar!“

Torej smo po več kot 10 letih le uspeli. O otvoritvi novega modernega otroškega vrtca bomo še pisali. —ko

Posek smrek omejiti

Za noveletne in božične praznike se poseka na tisoče smrečic. Takoj po praznikih jih nato ljudje pomečejo stran in ponavadi se še do spoznanja valjajo po naših ulicah. Zakaj mladi valjajo po naših ulicah. Zakaj odgovorni ne ukrepajo. Smrečica raste 10 do 15 let, nato pa jo posekajo samo zato, da bo nekaj dni v stanovanju in v okras. —

STONE IN FRANCO OBERSTAR

»Dolenjski list« tribuna bralcev

008 malec bil ...

ODMEV NA NAŠ KOMENTAR

Še: Psi lajajo ...

Pojasnilo Ivana Arka, načelnika davčne uprave v občini Kočevje

„Davčne napovedi za leto 1971 so bile bolj poštene kot v preteklih letih. Kljub temu smo zaradi suma davčne utaje predlagali za kaznovanje 6 gostilničarjev, 3 obrtnike in 1 avtoprevoznika. Pet prijaviteljnih kaznovanih, 2 oproščena, 3 pa so še v preiskavi. Davčna uprava je izrekla 6 mandatnih kazni v skupnem znesku 3.100 din.“

V letu 1972 smo zaradi nerednega vodenja poslovnih knjig kaznovali 3 gostilničarje, 5 avtoprevoznikov in 6 obrtnikov. Enega smo predali tožilstvu, ker je oviral pregled poslovnih knjig in je bil kaznovan s 1000 din. Sodniku za prekrške smo prijaviteli 3 zavezanca za davek iz skupnega dohodka občanov (ker so napovedali prejemne osebnih dohodkov ali ga sploh niso napovedali); enega občana, ki je preprečeval in žali uradno osebo pri zbiranju podatkov za obdavčitev šumarjev, in populanskega obrtnika, ki je zapravil tujo delovno silo.

Oddeleku za obč. upravo smo sporočili tudi podatke o vseh, ki opravljajo in telegrafne storitve brez dovoljenja. Dosedaj smo preverili 1050 davčnih napovedi o skupnem dohodku občanov. Posebna komisija je pregledala vse promet z nepremičninami in darilne pogodbe nepremičnin ter zaračunalapremalo plačan davek od skupnega zneska 150.000 din.

Vse to pomeni, da ne tržte posem podatki v članku »Psi lajajo ...«, vsaj ne v listem delu, ki govori o naši davčni upravi.

Še se bo slišalo

Mladi na Vinici smo živel življenje osamljenec. Hodil smo tjavdan, a svojega končnega cilja nismo videli. Nekateri so zahajali v gostilne. Bili smo prepričani samim sebi in okoliju, v katerem smo žveli. Počasi smo se začeli zavedati, da je vse to v bistvu le postopaštvo, nikomur v korist.

Uvideli smo napake, se 8. decembra zbrali in potegnili črto. Zdaj imamo jasen program za nadaljnje

Plakete JLA

Po ukazu komandanta ljubljanskega armadnega območja generalpodpolkovnika Franca Tavčarja je v Ljubljani na slovesnosti ob dnevu JLA generalmajor Avgustin Jukić podelil tudi letošnje plakete JLA za sodelovanje z armado, razvijanje sistema vse ljudskega odpora in negotovanja tradicij NOB. Z območja Dolenjske sta prejela mali plaketi JLA občinski odbor Zveze združenih borcev Trebnje in krajevna skupnost Mirna.

Kdor plača, naj tudi pije!

Polje z milijonsko škodo je v LD Predgrad, gozd z divjadjo pa je lovišče LD Sinji vrh!

LD Predgrad je ena izmed tistih redkih družin v Sloveniji, ki morajo vsako leto prigospodarjen denar v celoti vrniti oškodovanim kmetom. Škoda, ki jo je divjad naredila po poljih LD Predgrad letos, so ocenili nad 60000 dinarjev, dohodek, ki ga bo družinstvo pridobilo z odstrelitvijo divjadi, lovskim turizmom in samopriskpekvom lovcem, pa bo komaj presegal 40000 dinarjev.

Lovsko društvo Predgrad meji s sosednjim društvom tako, da so stara trška polja z veliko škodo v LD Predgrad, gozdnato zaledje z divjadjo pa last LD Sinji vrh. Na tem območju polja je škoda letos že presežla 20000 din, to je toliko, kolikor LD Sinji vrh do sedaj še ni plačalo kmetom na njihovem celotnem območju.

To je bil glavni razlog, zakaj je LD Predgrad že pred dvema letoma prošlo SO Črnomelj za revizijo lovske meje. Vlaga so podprle s priporočili tudi krajevne organizacije.

Srečno v novo leto

Cepprav so prava zima še ni začela, se pri nas v Kolpski dolini v okolici Kužlja ob potokih že dobijo prvi cvetovi teloh. To so prvi buđici pomladi. Koliko bo treba časa, da bo ta pomlad prispela iz južne v severno Slovenijo?

Tudi sneg nam ni zadal prevelikih skrbi niti preglavic. En dan smo bili brez elektrike, v prometu pa so bile manjše ovire in zamude avtobusov. Letošnjemu letu že štetojamo dneve in ure. Za nami je zopet leto uspehov, naporov in napredka. V novo leto bomo morali zopet stopiti z novimi močmi, za nove zmagaje. S skupnimi močmi se dosti doseže in ta moč mora biti med nami.

Ob vstopu v novo leto 1973 se čestitkami pridružujemo tudi prebivalci Kolpske doline, vaščani Kužlja z okolice. Vsem želimo zdravia in sreče ter nove zmagaje in uspehe, največ pa miru in razumevanja med vsem narodi na svetu. Naj bo novo leto srečno vsem pripadnikom naših narodov doma in na tujem.

JOŽE KRIZ
KUŽELJ

delo mladine, upamo le, da bomo uredili tudi zadeve s prostorom. Dokler tega ne bomo dobili, sedevd vidnejših uspehov ni pričakovati. Zeljni smo dela in uspehov našega dela, obrnili pa se bomo na vaše organizacije, da bi nam pomagale. Prepričani smo, da smo s tem sestanikom doživeli preporod in da se bo o vinški mladini še slišalo in pisalo.

NATAŠA KAJIN
Podklanc 15

Je vredno na lastno pest bresti po gozdu in nestrokovno izbirati smrečice za praznike? Pri gozdnem obratu v Sevnici jih ponujajo za ugodno ceno od 10 do 20 dinarjev, zato se samovoljno sekanje res ne izplača, saj bi bila lahko kazen višja, da truda ne računamo! (Foto: Franc Pavkovič)

Veliko razprav o škodi od divjadi

O škodi zaradi mladinskega kriminala pa nič

Pred desetimi leti je imel občinski ljudski odbor Kočevje skrb samo s tremi mladostniki, kako bi jih spravili v vzgojni zavod, ker za to ni bilo dovolj denarja. Pa danes? Na televizijski oddaji o mladini iz Kočevja smo 16. novembra slišali izjavo sekretarja mladine kočevske občine Ivana Oberstarja, da kočevska občina s mladinskim kriminalom v Sloveniji prednjači.

Ne bi razpravljali podrobno o mladinskem kriminalu, ker so za to poklicani drugi. Tudi ne bi želel prikazovati posameznih že storjenih slabih primerov. Važneje je preprečevati ta dejanja in dovolj zgodaj vzgajati mladino, kakor pa šele ugotavljati primere in storilce, ko je kriminalno delo že izvršeno.

Neki tovariš mi je rekel, ko sva se o tem pogovarjala, da se čudi, da je bilo na raznih sestankih veliko več govora o škodi, ki jo povzročajo jeleni, medved in ostala divjad na poljih, ter kako bo ta škoda plačana prizadetim, kakor o mladinskem kriminalu. Razprave o škodi zaradi divjadi so bile vsako leto večkrat celo na dnevnem redu zasedanja občinske skupščine. Res je imel ta tovariš prav, ko je razmišljaje zaključil tako: „Ali je škoda zaradi divjadi pomembnejša kakor škoda, ki jo naredi objestna mladina?“

Oba družbena pojava (divjad in mladina) imata precej skupnega, a so tudi bistvene razlike v njunem reševanju. Oboji delajo veliko in neprecenljivo škodo, samo v časopisju pisemo o prvih škodljivcih odkrito in s poudarkom „jelen“, „medved“

Književnost po pošti

Sodobna prodaja knjig lahko izprazni žep!

Poštar mi je prinesel lep zavitek, in ko sem mu odrajal dinar dostavnine, čeprav je bila poštnina že plačana, sem se začudil, kakšna naročena pošiljka je to. Zavoj sem previdno odprl, ker živimo pač v dobi pošiljk eksplozivov po pošti. Ko sem zavoj odprl, sem ugledal 4 lepo vezane knjige in priložen dopis ali bolje pomba na račun v znesku 560 din. Bomba res ni eksplodirala pri odpiranju, je pa pri branju dopisa oziroma računa. Skoraj bi me razneslo, ko sem prečital na računu z debelimi črkami „NA OGLED!“ Poslane knjige snatramo kot sprejete, če jih ne vrnete v 8 dneh!“ — Ko sem se od presenečenja malo oddahnil, sem pričel premišljati:

Ce bi moral nujno odgovoriti aii imel kake druge težave, da ne bi mogel knjig pravočasno vrniti, bi bil ob 560 din. Kdo mi bo poravnal poštnino 7 din za vrnitev knjig, pa pakiranje in pot do pošte? Kaj bi šele bilo, če bi prejel od več založništva tako pošiljke? Saj bi tako zapravil na poštnini ves letni dodatek, ki sem ga prejel kot upokojenec za vikend! Končno: kako pridemo do tega, da nam tako vsiljujejo knjige? Imamo dovolj knjigarn, tudi dobro založeno v Kočevju, pa si izberem knjigo po volji in vsebini, ki me zanima, brez zapletljajev s pošto, pakiranjem ali celo z zakasnitvijo roka za vrnitev. V mojem primeru bi moral plačati 56 starih jurjev za knjige, ki me nit ena ni vsebinsko pritegnila.

Poskusil sem urediti zadevo tako, da sem založništvu sporočil, da so jim knjige pri meni na razpolago, kajti v moji pokojnini nimam predvidene nobene postavke za take poštnine pri vračanju knjig. Pa brez zamerel! — ANDREJ ARKO, KOČEVJE

Hvala, tovariši!

Pred dobrimi dvajsetimi dnevi sem izgubil denarnico, v kateri sem imel vso mesečno plačo in dokumente. Pričakoval sem, da mi bo najditelj vrnil vsaj dokumente, pa se še do danes pri meni ni oglasil nihče, prav tako pa dokumentov nimajo niti na milici. Toda ne pišem zaradi tega, pač pa bi se rad zahvalil za pozornost svojim delovnim tovarišem. Takoj ko so zvedeli za nesrečo, so mi priskočili na pomoč. Zbrali so del denarja, ki naj bi mi pomagal, da bi kar najlažje prebil do naslednje plače.

Pomoč zame so zbrali delovni ljudje v garniziji „Milana Majcna“, v Bršljinu. S. N. Novo mesto

itd., v drugem primeru pa je škodljivec skrit, čeprav je znan, pod začetnicami L. M., B. D., B. B. itd. Razlika je tudi v tem, da je v prvem primeru znano, kdo bo plačal škodo kmetom, v drugem primeru pa to ni znano, saj najdemo za te fante vse mogoče izgovore, škoda na družbeni lastnini pa ostane neporavnana.

Sam sem z mladino veliko srečujem in pridem z njo v stik v domu telesne kulture. Tu vidim veliko in tudi slišim od mladine veliko zanimivega. O teh mojih opažanjih in stališčih do tega perečega družbenega vprašanja pa še kasneje.

ANDREJ ARKO, KOČEVJE

Ni dovolj utemeljeno

Prea kratkim smo imeli priložnost na televiziji slišati obširno razlogo RTV Ljubljana o povišanju radijske in televizijske naročnine za 50 odstotkov. Razloga je bila v redu, samo da se naročniki nimamo priložnosti prepričati, če je vse to res in če ne gre za samovoljno odločitev.

Več let sem naročnik RTV in do danes se nisem izpolnil ene ankete, v kateri bi imel možnost povedati, če mi je program všeč ali ne. Menim pa, da bi naročnik le moral pri tem imeti kakšno besedo. Zanima me tudi, če so tudi naročniki s podjetja zastopani v samoupravnih organih RTV, ker bi bili tudi zunanji člani dolžni odločati o povišanju naročnine, ne pa le prizadeti iz kolektiva.

Marsikoga zanima, kako je mogoče, da na Zahodu sploh nimajo predpisane naročnine ne za radio ne za televizijo. Tako je v vsej Ameriki. Konkretno: mesto Cleveland ima tri televizijske postaje in ne pobira nobene naročnine. Pri nas smo pričakovali znižanje, pa gremo s ceno za RTV navzgor.

Znižanje naročnine smo pričakovali zato, ker je vsak dan več naročnikov. V obrazložitvi, zakaj podražitev je bilo tudi rečeno, da je veliko „črnih“ gledalcev. Tega nismo krivi mi, ki redno plačujemo, in ne bomo plačevali več zato, ker je množica brezplačnih. Te „črne“ naj RTV poišče, kaznuje in jih šteje k rednim naročnikom, s tem pa bo naročnina lahko nižja za vse.

»Gorjanci« - Na pomoč!

Ker sem prebral v 47. številki Dolenjskega lista obvestilo, da bo naslednja številka izšla v terek, 28. novembra dopoldne, sem se okoli 11.30 tega dne zglasil na pomožni pošti Studence pri Sevnici, da bi časopis osebno prevzel. Dolenjski list je bil že pripravljen, a upravnik je ugotovil, da so izostali izvodi za priimke, ki se začnejo z zadnjimi črkami abecede. Samo zaradi praznične nagradne križanke sem prehodil nekaj več kilometrov blatne in zasnežene poti. In prav v tem je vzrok, da vam pišem.

V času rednega šolskega pouka dobiva naš severozahodni poštni okoliš Dolenjski list šele v soboto. Pošto dostavlja sevniški šolski avtobus. Med poletnimi in zimskimi šolskimi počitnicami pa dobivamo Dolenjski list že v četrtek, ker takrat odda pošto avtobus novomeških „Gorjancev“. In ponavadi, ko sem v

Domači fantje: srečno 1973!

Slovenski fantje: Martin Duhanič, Drago Broder, Cveto Šuster, Alojz Uranjek, Lovrenc Porovne, Alojz Madjar, Mirko Švigelj, Zlatko Lesjak, Alojz Kloboučar, Silvo Tanjšek, Franc Drenovec čestitam vsem dekletom, prijateljem in domačim ter želimo srečno in uspehov polno novo leto. D. M.

LEDINA-ZAJČJA GORA: Zakaj nagajaš?

Težave pri gradnji ceste Sevnica-Šmarje-Zajčja gora

Vaščani Zajčje gore že dolgo gradimo cesto Šmarje-Ledina, vendar še vedno ni dograjena. Drugo in tretjo soboto in nedeljo v decembru smo se domenili za skupno akcijo, s katero smo želeli čistišče posipavati z gramozom in postaviti odtočne lesene pragove. Ker se vaščani Ledine akciji niso odzvali, smo te dni lahko gramoz navozili le na kupe, pripravili smo tudi prage in jih namestili ob cesti.

Nemalo smo bili presenečeni, ko smo opazili, da je nekdo v petek, 22. decembra, zvečer ali ponoči, prevrnil tak prag, ki je precej težak, po strmini okrog 8 metrov daleč. Naj storilec ne misli, da je neznan! Prosimo ga le, da česa podobnega v bodoče več ne počenja, ker ga bomo sicer imenovali. Krajevna organizacija SZDL Ledina prosi vse občane Ledine in Zajčje gore, da kljub takim nagajanjem še nadalje pomagajo pri gradnji ceste.

STANE SEML
predsednik KK SZDL
LEDINA

DRUŠTVO NOVINARJEV SLOVENIJE
Želi vsem svojim članom, bralcem, poslušalcem in gledalcem
SREČNO NOVO LETO 1973

ŠE K ČLANKU: Koroško izzivanje

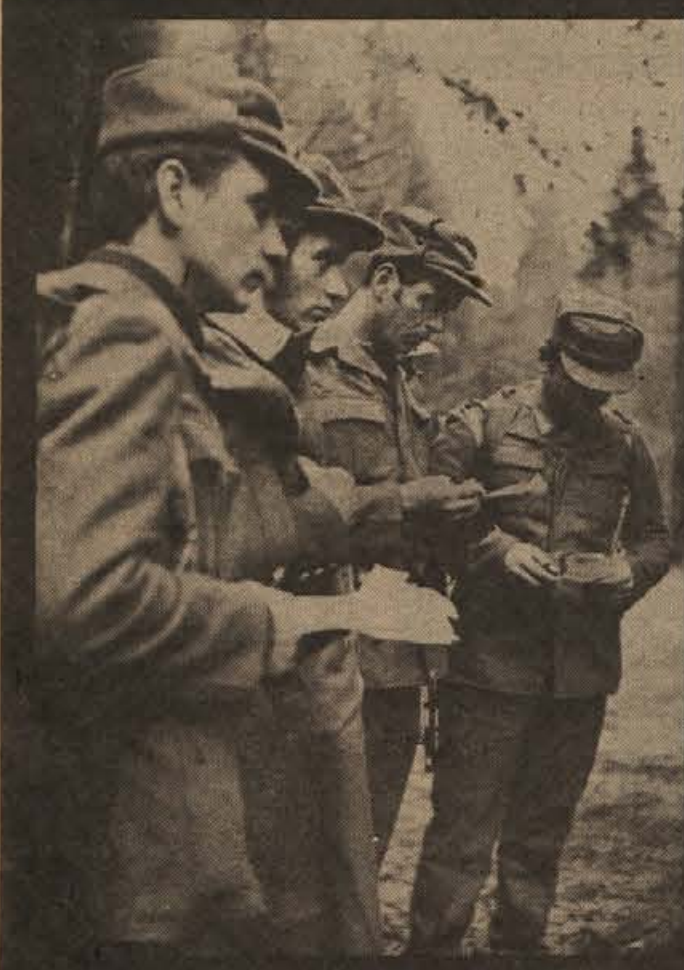
Strinjam se s člankom pod tem naslovom, objavljenim v Dolenjskem listu št. 49, na strani 5. Živo se namreč spominjam tistih časov, ko smo nekateri po 4-letnem trpljenju v streških jarkih takratne Avstro-ogrske izmučeni in izčrpani prijeli za puške in se vključili v prostovoljne vojaške enote na Koroškem za naše pravice.

Borci, ki so se vključili v te boje pred 1. februarjem 1919, imajo nekaj pravic, tisti pa, ki so se vključili po tem datumu, so ostali brez njih, čeprav so boji potekali v glavnem aprila in maja 1919. Mnogi so v teh bojih dali tudi življenja. Ravno med zadnjimi boji smo ponovno zavzeli ves del slovenske Koroške, od Gospe svete preko Celovca in Velikoveca, in tako dokazali svetu, da je ta zemlja naša in da tod živijo naši bratje. Žal so velesile tudi takrat ravnale drugače, tako da smo morali s težkim srcom zapustiti ta del naše Koroške. Redki koroški borci so dandanes še živi. Vem, da vsi z gnusom spremljajo to, kar se danes dogaja na Koroškem.

Ob tem pa bi bilo tudi prav, da se da tudi tem preživelim koroškim borce, ki so danes že starčki, naj so se kadarkoli in kakorkoli vključili v boje za našo severno mejo, vsaj skromno priznanje. Ti ljudje ne bi smeli biti pozabljeni.

J. GRANDOVEC
Trebnje

VAVTA VAS: SOVRAŽNIK KONČAL V OGNJENIH KLEŠČAH BRANILCEV

Od vsepovsod so prežale cevi pušk in mitraljezov na diverzante. Ko so prišli na muho, je vzgalo po njih, da se je zemlja tresla. Sovražnik, ki ni poznal terena, se ni imel kam skriti.

Poveljniki obrambnih oddelkov iz topliske krajevne skupnosti v zatišju bližnjega smrekovega gozda na posvetu pred maršem. Nekaj minut zatem so enote že odšle sovražniku naproti.

Starinska ura na zvoniku vavtovaške cerkve je odbila tretjič v novem dnevu. Začela se je sobota, 16. decembra 1972.

„Zaščitne maske nesem,“ je odrezavo dejal mož, ki se mu je mudilo v štab

Globok spanec v vaseh straske in topliske krajevne skupnosti je pretrgalo trkanje na vrata:

„Odprite!“
Še preden so si moške in fantje dodobra pomenjali oči, so zvedeli:

„Mobilizacija!“
Na pozivih so prebrali: „... v popolni opremi s hrano za en dan ...“

Pol ure zatem sta se v obeh krajevnih skupnostih utaborila odbor za SLO in štab za civilno zaščito.

Okoli 4. ure so prišli vpoklicani na zborna mesta svojih enot. Dali so jim orožje in strelivo. Uro kasneje je sledilo povelje o pripravljenosti za boj.

„Soteska – tukaj Kandija, pohitite z napadom! Javite, ko boste naleteli na sovražnika. Ostanite na zvezi – Potrdite sprejem!“ je venomer klical radiotelegrafist straskih branilcev

Razlaga je bila kratka in razumljiva:

„Sovražnik napada z zahoda. Pričakujemo desant diverzantov na naše območje. Poskušali bodo prodreti do mostu in ga zavzeti. Naša naloga je, da jim to učinkovito preprečimo.“

Vse pomembnejše objekte so v obeh krajevnih skupnostih zastražili. V Straži še posebno: most, vodovodno zajetje, železniško postajo in pošto, v Vavti vasi šolo in bencinsko črpalko.

Odbora za SLO s štabom za civilno zaščito sta delovala v prostoru, za katerega so vedeli v glavnem le kurirji.

V Straži sem poskusil neovirano priti do „glavnega“, pa me je ustavil stražar:

„Stoj! Kam?“
Komaj sem dobil dovoljenje, a šele potem, ko so nekoga poslali pred vhod, da mi je to sporočil.

„Pripravljeni smo. Do zdaj je šlo vse dobro,“ so bili kratki.

Obrnjeni kažipotni na vavtovaškem križišču: prvi znak, da sovražnik ni priljubljen

Okoli 7.30 sem se mimo straž prebil v gozd, v katerem

so čakale na povelje za marš topliske enote. Poveljniki oddelkov so proučevali stanje in smer pohoda.

„... na Cviblje proti koti 203...“ sem slišal del povelja.

Natanko ob 8. uri so zatulile sirene in opozorile ljudi, da prihajajo sovražna letala. Čez nekaj trenutkov se je nad nami razlegel trušč letalskih motorjev. Stisnili smo se k deblom, v istem hipu pa so gozdno tišino razparali rafali.

„Streljajo na letala!“

Z neba so se utrgale „bombe“ in „rušile“ Dolenjske Toplice, Stražo in Novoles.

Ko sem čez deset minut hitel proti Vavti vasi, se je onstran Krke še kadilo. Ekipe civilne zaščite so naglo odstranjevale posledice zračnega napada, sanitetni oddelki pa so iskali ranjence.

Med tem so oborožene enote z mobilizacijskega mesta in iz delovnih organizacij odhitele sovražniku naproti.

Okoli 9. ure sem se pridružil oddelku, ki je diverzante pričakoval razporejen okoli vavtovaškega pokopališča.

„Soteska, tukaj Kandija, javi, kje si!“

Radiotelegrafist je venomer spremljal gibanje topliskih oddelkov, ki so se približevali sovražniku z obronkov gozdov nad Rumanjo vasjo.

Nedolgo zatem smo zaslišali puške in avtomate.

„Tam so se že udarili.“

„Pohitite!“ je komandant sporočil prek radiotelegrafista topliskim enotam.

„Hitimo, napadamo. Sovražnik se umika,“ je prišel odgovor.

Kmalu smo na polju med Vavto vasjo in Rumanjo vasjo, ki ga na jugu, v smeri proti Drganjim selom, zapira gozd, lahko že s prostim očesom sledili dogodkom. Bojišče se je zoževalo, branilci so sklenili obroč. Raketa, ki se je kot klic na pomoč pognala v zrak, je pomenila, da je sovražnik zaslutil nevarnost in se je začel naglo umikati po drganjski cesti proti stari vavtovaški šoli. Poskus, da bi se prebil in z ostanki diverzantov vdril na most, se je izjalovil že sredi polja. Sovražnik se je znašel v ognjenem krogu, kjer mu je grozilo popolno uničenje, zato se je vdal...

„Lahko bi ga zlomili z jurišem,“ je zatrjevala borka iz Labodove ženske enote, ki je prišla na pomoč straskim oddelkom teritorialne obrambe.

Sovražnika niso razorožili, ampak so ga celo lepo sprejeli in hvalili, češ: „Malo vas je, a ste se dobro držali!“ Oboji so v vrsti odkorakali v Novoles, kjer je bila pripravljena topla malica, poveljniki enot teritorialne obrambe in diverzantov pa so sedli za mizo in se pogovorili, v čem je vaja uspela, kje so se pokazale pomanjkljivosti.

„Najbolj velja to, da so vsi pravočasno prišli, da se ni nihče norčeval, čeprav so bile samo vaje“, je začel prvi.

„V Dolenjskih Toplicah smo imeli zjutraj odprt partijski sestanek s komandirji. Sklicali smo aktiv mladincev in izvolili sekretarja. Ljudje so hitro razumeli, za kaj gre,“ je pristavil drugi.

„Poveljniki se na bojišču niso najboje znašli. Premalo samoiniciative so pokazali in premalo jih je bilo slišati. Glede na to, da se v enotah ne poznajo najbolje, bo možno – če bomo imeli še kdaj take vaje – to po-

manjkljivost odpraviti,“ je menil tretji.

Podpolkovnik Janko Gregorič, ki je vodil vojaške operacije, se je zahvalil oddelku redne vojske iz vojašnice Milana Majna, da je tako dobro odigral vlogo sovražnikovih diverzantov.

In pol sobotnega dne je bilo mimo...

Tekst: IVAN ZORAN
Foto: SANDI MIKULAN

„Pokošeni“ na polju: najsodobneje opremljeni in izurjeni oddelek sovražnikovih diverzantov ni vzdržal, obroč se je ožil in ožil, pri čemer je bi tudi vsak preboj z jurišem nemogoč. Povsem obkoljeni in stisnjeni v ognjene klešče so se napadalci predali

„Mobilizacijsko vajo ste v glavnem dobro izvedli, bile pa so tudi pomanjkljivosti,“ je enote teritorialne obrambe pred razpustom nagovoril komandant podpolkovnik Janko Gregorič

ČAŠČENO ZLATO TELE NA RAČUN ODNOSOV

Zakaj predlog o osebnem delu občanov doživlja tako hladen sprejem? Vsakdo poudarja, da ne napada osebnega dela nasploh, temveč pretiran razmah, za socialistično družbo nesprejemljiv

Pravzaprav se malokdaj zgodi, da bi kak osnutek zakona tako odločno zavržali, kot delajo to s predlogom zakona o osebnem delu, ki ga je pred meseci dal v razpravo republiški izvršni svet. Medobčinski svet ZK v Posavju je, kot smo poročali, ta predlog v celoti zavrnil. Ni hotel niti razpravljati o njegovih posamičnih, sicer lahko sprejemljivih delih.

Te vrstice niso poglobljena analiza, skušajo le poljudno obrazložiti, katere so nesprejemljive namere in zakaj partijska vodstva izrekajo svoj NE k predlogu zakona o osebnem delu občanov, obrtnikov, gostincev, prevoznikov in drugih ljudi, ki samostojno opravljajo gospodarske dejavnosti.

Uvodne pripombe k predlogu zakona poudarjajo, da le-ta izhaja iz ustavnih dopolnil. 35. dopolnilo slovenske ustave, sprejeto po široki javni razpravi in demokratičnem postopku, jamči svobodo osebnega dela občanov z delovnimi sredstvi v njihovi lastnini, načeloma jim daje enak družbeno gospodarski položaj ob enakih pravicah in obveznostih kot drugim, omogoča združevanje njihovega dela in sredstev, zagotavlja lastniško pravico, pravico do ustvarjenega dohodka; skratka daje pravice in svoboščine, enake drugim občanom.

RAZPOTJA IN ODGOVORI

Vsaka privatizacija je odmik od naše osnovne usmeritve. Zakaj bi bilo treba dovoliti, da bi se zasebni kapital še bolj mešal in oplajal? Ali je sploh treba dovoljevati zaposlitev več kot 5 ljudi, kot je po dosedanjem zakonu? Ali je sploh umestna zasebna trgovina z izjemo v zares odmaknjenih krajih? Kaj bomo ukrenili za krepitev družbene obrti? Ustava pravi, naj občan dobiva dohodek iz svojega dela, ne pa iz kapitala. Ne gre za odpravo zasebnega dela, temveč za teoretično in idejno opredelitev izhodišč ter oblikovanje praktične politike. (Franc Bukovinsky, sekretar medobčinskega sveta ZK Posavje).

DO KJE SME ZASEBNIK?

To je načelno sprejemljivo. Ustavno dopolnilo upošteva dejstvo, da bodo zaradi svojega značaja dela obrt in nekatere druge samostojne dejavnosti še dolgo časa koristno dopolnilo družbenemu gospodarstvu. Enostavno zato, ker se razdrobljenost družbenemu podjetju ne izplača. Temeljna usmeritev našega gospodarstva pa je in ostane družbeno gospodarstvo, ki sloni na družbeni, ne pa zasebni lastnini proizvodnih sredstev.

Načelno je vse jasno, dokler ni treba reči, do kje sme zasebno in kje se začenja nesprejemljiva privatizacija gospodarstva ter kolikšen zasebni kapital je lahko v zasebnih rokah. Vse to seveda ob upoštevanju novih okoliščin in možnosti, ki jih prinaša razvoj.

NASTANEK DONOSNIH „TOVARNIC“

Predlog zakona o osebnem delu občanov, ki z delovnimi sredstvi v njihovi lastnini samostojno opravljajo obrtne, gostinske, prevozniške, trgovinske in projektivne gospodarske dejavnosti, bi urejal predvsem tiste dejavnosti, ki zahtevajo porabo delovnih priprav in s tem kapi-

tal. Za druge je predviden poseben zakon.

V nasprotju z dosedanjimi predpisi dovoljuje predlog zakona skorajda vse, niti ne navaja seznama dovoljenih dejavnosti, s katerimi se lahko ukvarjajo zasebniki.

Zdaj obrtnik lahko zaposluje pet ljudi. Samo ta meja je gotovo premalo. Pet čevljarjev, ki zabija žeblje v podplate, ne more zaslužiti toliko, kot lahko en sam človek z modernim strojem za serijsko izdelovanje uporabljenih predmetov ali sestavnih delov. Zato je treba omejiti tudi kapital v zasebnih rokah in ne le število ljudi.

Predlog zakona je po mnenju mnogih pretirano širokogruden. Samostojnemu obrtniku ali gostincu na primer dovoljuje po eni inačici celo deset delavcev, v tem številu pa ni všteti lastnik in člani njegove družine (tisti, ki jim to delo ni poglavitni poklic). Če nadalje predlog zakona dovoljuje do 30 milijonov starih dinarjev vrednosti delovnih priprav na zaposlenega, zneso to ob 10 delavcih 300 milijonov. To pa je že mala tovarna z 10 meznimi delavci in lastnikom kapitala.

Vendar „razumevanja“ za zasebni sektor še ni konec. Če bi bil tak zakon sprejet, bi bila dovoljena tudi večja vrednost osnovnih sredstev na zaposlenega v primerih, ko bi znašala vrednost poslovnih prostorov več kot polovica skupne vrednosti osnovnih sredstev ali ko bi to narekoval sodoben tehnološki postopek. To ohlapno določilo je sicer vezano še na posebno soglasje občine, toda vprašamo se, katera občina bo omejevala svoje obrtnike (ki ji dajejo lep dohodek za proračun), če je že doslej večina od njih mirno trpela celo gospodarske prekrške in utaje?!

PROSTA POT DO SAMOVOLJE

Kaj pa tisti, ki bi prekorčili zgoraj navedene meje? Če občani prestopijo z zakonom določene omejitve, so dolžni v roku 6 mesecev organizirati poslovanje po načelih, ki veljajo za poslovanje pogodbene delovne skupnosti oziroma pogodbene delovne organizacije kot posebne oblike združenega dela s samoupravnimi pravicami delavcev.

ZASLUŽEK V OBRTI

Obrti so bili tudi do sedaj časi še kar naklonjeni, sicer se ne bi po statističnih podatkih v zadnjih šestih letih v Sloveniji število obrtnih delavnic povečalo za 30 odstotkov, zaslužek v obrti pa se je v istem času povečal kar za trikrat! Prikrto in utajeno ni všteto!

Toda kaj bi se lahko zgodilo v praksi? Upravičeno lahko vnaprej posumimo v resnično uveljavljanje samoupravnih pravic. Predlog zakona namreč pravi, da bi po ustanovitvi pogodbene delovne organizacije ustanovitelj, torej lastnik, postal direktor ter imel smiselno enake pravice in dolžnosti kot di-

rektor družbenega podjetja. Pogodbena delovna organizacije bi lahko zaposlovala neomejeno število ljudi, njen ustanovitelj pa bi ostal njen direktor. Še več: v predlogu zakona je celo rečeno, da je v ustanovni pogodbi pogodbene delovne organizacije lahko določeno, da o sprejemu na delo odloča sam ustanovitelj, če šteje delovna skupnost do 30 delavcev. Kakšno samoupravo bi to prineslo, si lahko mislimo. Sicer pa bi imel glede poslovnih odločitev direktor pogodbene delovne organizacije zelo proste roke in velike možnosti za samovoljo.

IZ PREDLOGA ZAKONA DOVOLJENA TUDI LADJA

„Za prevozniške dejavnosti s plovniimi objekti v pomorskem obalnem, rečnem in jezerskem prometu, ki jih občani, kot samostojni brodarji lahko opravljajo, se štejejo: prevozi oseb in stvari v obalnem prometu z eno malo potniško ladjo, ki ima največ do 15 bruto registrskih ton in je opremljena za prevoz stotih potnikov ali z enim hidrobuzom, ki ima največ 80 sedežev ...“

POVRATEK ZASEBNIH TRGOVIN

Povrnimo se k ugotovitvi, da predlog zakona dovoljuje zelo veliko. Pravi takole: občan

KAKŠNE ZASEBNE TRGOVINE. „Za trgovske dejavnosti, ki jih občani z zasebnim delom opravljajo v zasebnih prodajalnah šteje na drobno prodaja: kmetijskih in živilskih proizvodov, tehničnih proizvodov, kot so kmetijsko orodje, proizvodi, ki so potrebni za vzdrževanje motornih vozil, galanterijski in drogerijski proizvodi itd.“

lahko odpre obrtno delavnico, gostilno, trgovsko prodajalno, projektivni biro, kjer trajno ali sezonsko oziroma občasno opravlja določeno dejavnost na podlagi dovoljenja pristojnega občinskega organa.

Potemtakem je dovoljena tudi zasebna trgovina, ker, kot pravi besedilo, „še vedno zaozta razvoj malih prodajal, zlasti na podeželju in v odročnih krajih“. Če gre res za odročne kraje, soglašamo z dovoljenjem, toda taisti predlog zakona ne prepoveduje odpiranja trgovin v mestih. Zasebni trgovec bi po njem lahko zaposloval tri delavce, kapital, ki stalno teži k nadaljnjemu oplajanju, bi se povečal, lastnik pa bi iskal vedno nove možnosti.

TEŽITEV K PREŽIVELEMU!

Predlog zakon očitno podcenjuje družbene odnose in spu-

šča skozi zadnja vrata nove možnosti za socialistični družbi nevarne pojave. Kako daleč je pripeljala sprega med zasebnim in družbenim kapitalom že v dosedanjem obdobju! Koliko je nastalo novih možnosti za špekulacije, goljufanje, utajevanje itd.!

Namenoma smo izbrali stvari, ki dovolj zbodejo v oči ne le trdnega marksista, marveč vsakega dobronamerne človeka, ki verjame v poslanstvo socialistične družbene usmeritve. Tako širokogrudno zastavljeno zasebno delo, kakršno bi bilo omogočeno po predlogu zakona, objektivno teži k nadaljnji kapitalizaciji in konec koncev tudi k politični oblasti. Predstavlja stalno nevarnost za socialistični družbeni razvoj in končno zapišimo še z naslovom: časti zlato tele na račun družbenih odnosov.

MARJAN LEGAN

ZASEBNE VLEČNICE.

„Občan, ki opravlja gostinske dejavnosti, lahko kot dopolnilno dejavnost prevaža goste z motornimi vozili, s plovniimi objekti, z vlečnicami ali z motornimi sanmi na smučiščih; se ukvarja s predelavo živil in pijač za potrebe svojega obrata; opravlja dejavnosti, ki so namenjene razvedrilu in rekreaciji gostov, ter opravlja druge posle, ki so običajni v gostinski dejavnosti ...“

(Kaj je lahko še več dovoljeno zasebnemu hotelirju, recimo, v St. Antonu na Tirolskem?)

REVOLUCIJA TRAJA

„Krivica, ki povzroča neenakost, krivica, ki sredi izobilja trpinči ljudi s pomanjkanjem ali jim vliva strah pred pomanjkanjem, krivica, ki telesno izčrpa, duševno ponižuje in moralno pači, je tisto zlo, ki preprečuje skladen družbeni razvoj“ (Henry

George)

Pred sto leti so bile zapisane te misli, takrat ko se je rojeval marksizem, nauk, ki uči, da je treba, ker ne gre drugače, z revolucijo ustvarjati nov družbeni red in odpravljati krivice. Ta revolucija še traja ...

ZAVRTELI BI TE RADI V PRAVO SMER

STONE ZIDAR, gozdarski tehnik Mokronog: „Zelim, da bi v domačem kraju zaposlili čim več delovne sile, ki se mora sedaj voziti na delo v oddaljene kraje. Veseli smo, da je novomeški ROG odprl pri nas obrat in pri- Naj uspešno raste! Ko bi se tudi v obratu Iskre dejansko premaknilo! Sicer pa: da ohranimo mir v svetu, doma pa uresničimo Tito-vo pismo!“

RUDI DERGANČ, komandir postaje milice v Krškem: „Rad bi, da bi tisti občani, ki se obračajo na nas zaradi raznih malenkosti in zahtevajo takojšnje intervencije, razumeli, da moramo zaradi obilice nalog take stvari stiti. Glede na problematiko in obseg našega dela želimo boljše tehnično opremljenost milice, njenim delavcem pa, da bi se jim izboljšali materialni in delovni pogoji.“

IVANKA BANOVEC, učiteljica iz Črnomlja: „Vsi skupaj se bomo morali bolj zavzeti za odpravo nepravilnosti, o katerih vsi govorimo, a pri tem smo se do zdaj ustavljali. Nekateri imajo visoke zasluge, ki niso plod njihovega dela. To vsak pošten človek obsoja. Leto 1973 naj prinese več pravičnosti na vsakem koraku, da bomo bolj začutili življenje v pravi socialistični skupnosti.“

STONE JESENKO, sekretar občinske konference Zveze mladine v Brežicah: „Premalo človečnosti je na svetu. Hotenja naših narodov izražajo željo po vedno dobrih sosedskih odnosih, po širokem mednarodnem sodelovanju in miru. Naši narodi dobro vedo, kaj je borba za sonce, za svobodo. Tudi moja največja želja je, da se v Vietnamu konča strašna, umazana vojna, zločin nad ljudstvom te dežele in da bi človek spet postal človek.“

MARICA VERSTOVŠEK, vzgojiteljica v otroškem vrtcu v Brežicah: „Pričakujem, da se bodo v letu 1973 uresničile dolgoletne želje vzgojiteljic in staršev po novi varstveni ustanovi v našem mestu. Mački naj bi se vedno poslovili od teshin in vlažnih prostorov sedanjega vrtca. Zelim, da ne bi več nikogar več odklonili, saj bo v novem posloju dovolj prostora za vse otroke.“

PAVLE JARC, vodja vzdrževanja, Trimo Trebnje: „Naša možnost za delavcem ugodne ljanje. Ravno mladi se tega poslužujejo premalo, v delovodsko kolektiv se je vključil le en mladinec. Glede na pomen, ki ga ima naš kolektiv za gospodarstvo občine bi morali imeti temu ustrezno močno tudi mladinsko organizacijo. Bili bi lahko še uspešnejši, če bi bili vsi dejavni!“

MARTIN KOČJAN, upokojenec, Loka pri Zidanem mostu: „Prepričan sem, da se bo po Titovem pismu res premaknilo, moč storiti v prihodnjem letu. Predvsem ukrepajmo glede prevariš Tito že večkrat poudaril, prihodnjem letu bi morali storiti več, da bi naši zdomci našli kruh doma.“

Še malo in obrnili bomo zadnji list na koledarju – Pisali bomo leto 1973 – Kaj nam bo prineslo? – Spet bomo šteli dneve od začetka, jih znamovali z novimi dogodki, z uspehi in težavami – Številkam bomo vdihnili življenje, pozvezijo vsakdanjka, in jo čez 365 dni zvali v sveženj z novo letnico

CVETO BEVK, tajnik občinske skupščine v Krškem: „Kot pravnik želim, da bi čimprej uskladili zakonodajo z ustavnimi in političnimi spremembami in opustili dosedanje prakse in prepisi vsebujejo eno, tojmačije. Tudi to željo imam, da bi javna in državna uprava, če sta potrebni, dobili svoje mesto in priznanje v družbi.“

FRANC PETERLE, predsednik krajevne organizacije SZDL Veliki Čirnik: „Kar imamo, smo si zgradili sami; tako bo z vodom, po katerem bo, če gre po novem letu! To bo uresničevanje desetletne želje. Naši tudi trgovina pokazala posluš za naš kraj! Za vsako malenkost je treba hoditi 2 uri peš v eno smer.“

FRANC FLAJNIK, tajnik občinskega odbora Rdečega križa Trebnje: „Pomoč ostarelim in onemoglim bi morali v novem letu premakniti v življenje od sedanjih priprav, mnogim bi tako pomagali! Naj si druge organizacije vzamejo za zgled Sentrupert, učinkovito so se organizirali v vsaki vasi. Želimo več podpor za organizacije. Ob pomoči in razumevanju občanov bomo lahko še uspešnejši.“

IVANKA MOLJK, uslužbenka Ljubljanske banke v Črnomlju: „Jaz pravim, da bi morali v letu 1973 poskrbeti za poštenost in red na vseh ravneh od najnižje vladi. Kar pa imamo kritizirati, povejmo na sestankih, ne pa za vsakega delavcu z najnižimi osebnimi dohodki, pa tudi našim ljudem, ki so zaposleni v tujini.“

STEVO STIBRIČ, delavec iz Novolesa: „Letošnje leto je bilo izredno pestro na vseh področjih življenja. Pri nas v obratu je bilo delovne sile, delati pa smo začeli tudi nove izdelke. To je bil vzrok, da smo se bali, da ne bomo zmogli letnega načrta. No, pa ne bo tako porazno. Za naslednje leto pa upam, da bomo še uspešnejši.“

FRANC JUVANC, vodja kooperacijske enote pri Agrokombinatu v Krškem: „Kooperantom želim, da bi poglobili pogodbeno sodelovanje in da bi imeli uspeh pri delu in denarju. Nadejam se, da bo hranilno kreditna služba v Sloveniji in na Dolenjskem dala na razpolago dovolj sredstev za uresničenje zastavljenih investicijskih programov za leto 1973. V kombinatu pa upam, da bomo izpopolnili samoupravne predpise tako, da bodo imeli kooperanti še boljši pregled nad ustvarjenim delom.“

RADO VODENIK, vojak v Bršljinu, doma iz Kranja: „Delo mladine mora v današnjem času zaživeti. Spomnim se, da smo se v šoli učili o delovnih akcijah naših mater in očetov. Danes so za življenje drugačni pogoji, zato bi se morala mladina drugače udeleževati. Koliko revnih predelov še imamo v Sloveniji, predvsem na Dolenjskem. Tu bi se mladi s prostovoljnimi akcijami lahko lepo izkazali in o življenju naučili marsikaj koristnega. Upam, da bodo to pot mladi Dolenjci v naslednjem letu tudi izbrali.“

FRANC BALKOVEC, kmet iz Preloke: „Želim gospodarski in politični napredek našim krajem, črnomaljski občini in vsej Jugoslaviji. Moja in vseh občanov obkolpskega predela največja želja je, da bi v letu 1973 začela obratovati tovarna na Vinici in da bi vrsta napovedanih izboljšav za kmeta dobila odraz na terenu. Po mojem bi moralo biti leto 1973 leto dejanj, ne pa besed.“

VIDA DOMITROVIČ, konfekcionarka, Lisca Sevnica: „V novem letu moramo postaviti mladinski aktiv v tovarni končno na noge. Želim, da bi se naši predlogi bolj upoštevali. Kaj bi lahko vse storili, če bi bila med nami večja povezanost in tudi zainteresiranost. Ko v tem mesecu pričnemo seminarje za članke samoupravnih organov, bi jih morali prirediti za vse delavce.“

IVAN ŠNUDERL, ravnatelj osnovne šole Boštanj: „Januarja se prične že urejati dokumentacija za gradnjo šol. Denar od samoprispevka prične šele dotekati: ko bi uspeli dobiti premoštitvena posojila, da bi v jeseni že lahko pričeli z gradnjo! Upajmo, da se boštanjška šola ne bo nadalje posedala, preden se lahko sploh kam preselimo!“

FRANCKA POČRVINA, upokojenka: „Pismo tovariša Tita je prišlo pravočasno. Kot borka se z njim v celoti strinjam. Ne zahtevam, da bi vsi živeli enako, vendar je prišel čas, ko tudi „dekle in hlapci“ nismo le to. Vsi bi morali živeti primerno. Moja največja želja pa je, da bi v naslednjem letu v Novem mestu zgradili dom za ostarele, da bi se v Vietnamu končala vojna, osebno pa, da bi bila zdrava.“

kultura in izobraževanje

LIKOVNIKI V DUGI RESI

V Dugi Resi na Hrvaškem so priredili prejšnji teden razstavo del likovnih amaterjev iz slovenskih in hrvaških občin na obeh straneh Kolpe. Pred tem so bile že skupne folklorne, pevske in druge prireditve.

NA PODEŽELJE

Poklicne gledališke hiše naj „notranje rezerve“ poiščejo tako, da bodo čimvečkrat gostovale na podeželju. Manj premier in več gostovanj – to je sklep, ki so ga pred dnevi oblikovali na posvetu o dogovarjanju ravnateljstva osrednjih slovenskih gledališč. Menili so, da bi s takim načinom delovanja prihranili tudi marsikakšen dinar, hkrati pa omogočili tudi podeželju oziroma od kulture bolj oddaljenim krajem, da bi okusilo kulturne dobrine. Ob tem si lahko tudi na našem območju – na Dolenjskem, v Beli krajini in Spodnjem Posavju – poslej obetamo še več vrhunskih gledaliških kultur.

GOSTOVANJE V ČRNOMLJU

S komedijo Dušana Jovanoviča „Tuje hočemo – svojega ne damo ali življenje podeželskih playboyev“ je gostovalo Mestno gledališče ljubljansko pred kratkim v Črnomlju, kjer so v tej sezoni uvedli tudi gledališki abonma.

LE POČASI NA BOLJE

Na Dolenjskem manjka predmetnih učiteljev. Ob začetku leta so ugotovili, da polovica vseh učiteljev, ki poučuje na predmetni stopnji, nima ustreznih kvalifikacij. Stanje se počasi izboljšuje: precej učiteljev bo zahtevano izobrazbo doseglo z izrednim študijem, že ob koncu prihodnjega šolskega leta pa bo odšla na delovna mesta na vzgojnoizobraževalno področje prva generacija novomeškega oddelka ljubljanske pedagoške akademije.

36. KONCERT

Godba na pihala iz Kapel, ki je s 122 leti ena najstarejših v Sloveniji, je priredila že svoj 36. letni koncert v Bošnjem pri Brežicah. Predvideli so tudi že spored za leto 1973, ko bodo igrali po Posavju in na Hrvaškem. Letos so vključili med godbenike precej mladih članov.

MIRNA: STOLP POKRIT

Dr. Marko Marin je pokril severovzhodni stolp mirenskega gradu. Stolp, preostale ruševine, predvsem kašča in osrednji del, namerava po načrtih kiparja Janeza Lenassija preurediti v gledališče na prostem. Ruševine, ki sicer propadajo, urejuje na lastne stroške. Pozidavanje ruševin tega stolpa in streha so terjali mnogo naporov.

Mali kulturni barometer

„DELAVNICA LUTK“ – To je naslov prireditve, ki jo je koreografinja Milica Buh pripravila za gojenci baletne vzgoje v Novem mestu in jo bodo obiskovalci videli 30. decembra. Baletni nastop je namenjen predvsem otrokom in njihovim staršem.

Knjige

Mnogim Novomeščanom dobro znani aktivist in soorganizator osvobodilnega gibanja v dolenjski metropoli, pravnik Marjan Vivoda, sedaj tajnik družbeno političnega zbora zvezne skupščine v Beogradu, je daroval študijski knjižnici Mirana Jarca več sto knjig. To so dela izbrane kakovosti, ki bodo zelo obogatila knjižni fond te novomeške ustanove. Z njimi bodo bralec in obiskovalcem predstavljene tuje dežele, tuja mesta, običaji, kultura in umetnost najrazličnejših držav. Knjige so v slovenskem, srbohrvaškem, nemškem, francoskem, italijanskem in ruskem jeziku.

Poleg knjig je Marjan Vivoda daroval novomeški knjižnici tudi lepo zbirko topografskih kart, zanimivih zlasti zato, ker so jih (kot specialke) uporabljali med narodnoosvobodilnim bojem. Posebna zanimivost je, na svilo tiskarne zemljevid severne Italije, ki so ga med zadnjo vojno uporabljali zavezniški letalci.

Martin Kopričanec: VOŠČILNICA (tuš, 1972)

Zborovska pesem ni »mašilo«

Knjigo o spomenikih NOB v novomeški občini je v 1500 izvodih izdal in založil občinski odbor ZZB NOV v Novem mestu – Pripravljena je tako, da bo dragocen pripomoček pri poučevanju zgodovine NOB v šolah

Spominska plošča v novomeški gimnaziji z imeni narodnih herojev Jožeta Slaka, Vinka Paderšiča in Janka Stariha, profesorja Bojana Kraigherja in 48 dijakov in dijakinj ima napis: „Mladi ste šli v boj, ste šli umreti za nas, za svobodo – za novi svet“. Tako so se spominu dijakov in profesorjev, ki jim je čas pred tremi desetletji mladim presekala življenjsko nit, oddolžili dijaki in profesorji po osvoboditvi.

Takih spominskih plošč, obeležij in spomenikov je območje sedanje novomeške občine polno. Sto in sto in še več jih je, ki z neizbrisnim, v marmor ali čisto navaden kamen vklesanim sporočilom govore sedanjim generacijam o žrtvah naših ljudi za svobodo, „za novi svet“.

V nedavnem izišlem zborniku, ki ga je izdal in založil občinski odbor ZZB NOV v Novem mestu z naslovom „Spomeniki naj govore“, so vsa znamenja v spomin na NOB, padle in žrtve fašističnega nasilja prvič tudi knjižno urejena in opremljena z razlagajočo in pojasnjujočo spremno besedo.

Iz uvoda, ki ga je podpisal izdajatelj, je razvidno, da želi zbornik doseči zlasti dvoje: ob spomenikih oživiti tiste dogodke iz časov narodnoosvobodilnega gibanja, ki so bili tako pomembni, da jih je prebivalstvo s postavljanjem spomeniko hotelo ohraniti večno žive in s tem mladim pokolenjem omogočiti, da jim bodo listi domače zgodovine bolj dostopni. To željo je spremljalo prizadevanje, da bi zbrali in obelodanili še neopisane dogodke po spominu še živečih borce, bork, aktivisti

stov in drugih prič. „Ker je kolo časa že zabrisalo brazde v spominu ljudi, izgubljata s časovno oddaljenostjo tudi verodostojnost in natančnost svojih moč, zato smo ta namen delno dosegli,“ menijo izdajatelji.

Čeprav zbornik po izdajateljevem mnenju ni zgodovina NOB na območju novomeške občine, pa je že zaradi preglednosti in skrbne ureditve delo, mimo katerega vsaj v šolah pri

proučevanju in spoznavanju zgodovine NOB na naših tleh ne bodo mogli. Nasprotno: trditi bi si upali, da toliko najrazličnejšega gradiva ni ponudila še nobena knjiga o osrčju Dolenjske. Glavne zasluge pri tem ima vsekakor Ema Muser, (avtorica besedila in urednica zbornika, ki se je pri pisanju knjige naslonila na več kot šestdeset glavnih in pomožnih virov literature o narodnoosvobodilnem boju. Besedilo sta s fotografskimi posnetki spomenikov, spominskih plošč in obeležij opremila Slavko Dokl in Srečko Kodre. I. Z.

podčrtano

Organizatorji kulturnih prireditev v Novem mestu so v tem mesecu že drugič zardevali pred nastopajočimi zaradi občinstva na večernih predstavah. Da ne bo nesporazuma, kaj je začel strašiti pred štirinajstimi dnevi po objavi zapisa D. B. „Propad?“ v tej rubriki, naj takoj pristavimo, da se tudi pričujoči zapis nanaša na odraslo občinstvo, čeprav tudi odraslo občinstvo (menda) ni prepovedano obiskovati kulturnih prireditev po 19.30.

Podobno kot 6. decembra simfonični orkester ljubljanske RTV je moral 17. decembra tudi Akademski pevski zbor Tone Tomšič nastopati v skoro prazni dvorani novomeškega Doma kulture. Brodolom prirediteljev tega koncerta je bil še hujši: kot je slišati, niso prodali niti 30 vstopnic.

Spet polom

To se je zgodilo le nekaj zatem, kar je isto dvorano „kulturno“ občinstvo Novega mesta in okolice napolnilo do zadnjega kotička – do zadnjega stojišča. To pa je čisto „razumljivo“: čarovnije, ki jih je zganjal v kulturni hiši „mlad, nadebuden, enkratni itd.“ slovenski mag, je bila seveda „kulturni dogodek št. 1“, vsakdo, ki bi ne prisostvoval „rezanju človeškega mesa“ (in drugim – bodi mi oproščeno – neumnostim), pa bi doživel, da bi ga proglasili za brezveznega tepca.

Sicer pa zdaj že vseskozi govorimo o „kulturnem“ občinstvu. Tega vzdečka res ni mogoče pripeljati na obrazce tistih, ki kljub „nenaklonjenosti“ sedanjega časa še zaidajo na koncert oz. na kulturno prireditev brez narekovajev.

J. JUST

ČLANEK O GUTENWERTHU

Ob praznovanju 1000-letnice mesta so v Škofji Loki izdali slavnostno številko „Loških razgledov“. Med drugim je dr. Vinko Šnibar v tej publikaciji objavil članek o arheoloških izkopavanjih na Otoku pri Dobravi z naslovom „Obrtna dejavnost v freisinskem trgu Gutenwerth“. Knjiga obsega več kot 480 strani, ki jih je s 53 prispevki napolnilo 37 avtorjev.

PREDLOG GIMNAZIJE BREZ ODZIVA?

Na pobudo lega prah

Novomeška gimnazija je že lani predlagala integracijo v srednjem šolstvu, odziva pa ni – Ali je staromodno imeti skupne službe?

Ni slišati, da bi predlog novomeške gimnazije za integracijo v novomeškem srednjem šolstvu povlekel za seboj omembe vredno število zagovornikov. Morda teko dogovarjanja za zaprtimi vrati, morda je kdo tudi resneje popadel vrženo „kost“, toda ravnatelj Rudi Piletič je še nedavno zatrjeval, da uradnega odziva ni in da so se najbrž šli jalovo setev.

Tovrstno spodbudo gimnazije je dalo ravnateljstvo objaviti v „Izvestju“, ki so z naslovom „Letno poročilo gimnazije v Novem mestu za šolsko leto 1971/72“ izšla pred tedni. Iz nje razberemo, da so poslali integracijski predlog v razmišljanje ravnateljem srednjih šol in predsedstvu občinske skupščine.

Gimnazija je predlagala, naj bi občinska skupščina ustanovila združenje, ki bi skrbelo za izobraževanje rednih in zaposlenih slušateljev v srednjih in višjih šolah, hkrati pa tudi za dopolnilno izobraževanje zaposlenih. Poleg izobraževalnih ustanov bi bile članice združenja tudi gospodarske organizacije. Gimnazija je tudi predlagala, da bi osnovni program združenja plačevala republiška izobraževalna skupnost, dodatnega pa naročniki.

Po predlogu gimnazije bi združenje razvijalo: psiholo-

ško-pedagoški oddelki (ta bi bil lahko tudi vzgojna svetovalnica za del dolenjske regije), oddelki za družbeno politično vzgojo in izobraževanje šolske mladine in zaposlenih, oddelki za računovodstvo, administracijo in pravne zadeve ter oddelki za raziskovanje. Ob zadnje imenovanem oddelku se kaže še pomuditi zlasti zavoljo nalog, ki naj bi jih opravljal.

Gimnazija si je zamislila, da bi raziskovalni oddelki pripravljali študije o kadrovskih sestavi in potrebah, predvidevali kratkoročno in dolgoročno izobraževanje v dolenjskih občinah in delovnih organizacijah itd.

Poleg tega bi imelo združenje še te naloge: skrb za nameščanje rednih učiteljev, razreševanje stanovanjske problematike, (z združenimi sredstvi), skrb za rekreacijo, skrb za smotno delitev dela in odgovornost za investicijsko načrtovanje.

Čeprav smo v tem zapisu le bežno nasteli, kaj bi v Novem mestu pridobili z nakazano integracijo, so možnosti na področju šolstva v glavnem nakazane. Ob pametnem dogovoru bi imeli koristi vsi, še posebej pa velja poudariti zamisel o skupnih službah, s čimer bi se upravno in denarno poslovanje poenotilo, nedvomno pa tudi pocenilo.

J. JUST

Zbornik: Spomeniki naj govore

Letos ustanovljena Posavska pevka zveza vrača pevski dejavnosti njeno pravo poslanstvo – Izredno uspel seminar za zborovodje v Brežicah

Nekaj let pred drugo svetovno vojno smo predstavniki posavskih pevskih zborov v Brestanici ustanovili Posavsko pevsko zvezo. Sodeloval je tudi Marko Bajuk iz Ljubljane, neutrudljivi zbiralec slovenskih narodnih pesmi in pevovodja ljubljanske pevске zveze. Od drugih so mi ostali v spominu štirje posavski ljubitelji lepe slovenske pesmi, ki so prezgodaj umrli: Vlado Lempl iz Brežic, organista Nikolaj Pustinek iz Sevnice in Ivačič iz Zdol ter Lojze Avsenak, pevec, pevski organizator, tajnik senovskega rudnika in partizanski pisatelj izpod Bohorja. Zal ta zveza ni mogla nikoli prav zaživeti.

Po osvoboditvi se je pevška tradicija v Posavju spet prebudila v Brežicah, Artičah, Brestanici, Dobovi, Kapelah, Krškem, Krški vasi, Koprivnici, na Senovem, v Sevnici in drugod. Marsikje so se poganjki obdržali do današnjih dni. Opaziti pa je bilo, da pevka dejavnost v društvi ni bila vselej dovolj cenjena, bila je predvsem „mašilo“ k drugim prireditvam. Take razmere so v Sloveniji privedle pevске zbornice do združenja: Primorcem so sledili Zasavci in Celjani, 18. junija letos pa smo v brežiškem kulturnem domu ustanovili tudi Posavsko pevsko zvezo za občine Brežice, Krško in Sevnica. Za prvega predsednika je bil izvoljen prosvetni delavec in zborovodja

Adolf Moskon iz Koprivnice, v upravni odbor pa: Franc Baškovič in Ana Marija Osojnik iz brežiške občine, Janez Ceglar in Dolfi Moskon iz krške ter Viktor Krenčič in Jože Fajfer iz sevniske občine.

V soboto, 16. decembra, je Posavska zveza priredila v Brežicah svoj prvi enodnevni seminar za zborovodje in pevce. Dopoldne je predaval Branko Rajster iz Maribora, ki vodi tudi učiteljski pevski zbor Emil Adamič, popoldne pa skladatelj in dolgoletni vodja Invalidskega pevskega zbora Radovan Gobec. Opozoril je predvsem, naj vsak zborovodja izbira pesmi po svoji vesti in presoji. Del predavanja je Radovan Gobec posvetil interpretaciji pesmi,

pri čemer je imel na voljo moški pevski zbor iz Brežic. V razpravi so opozorili na mačehovski odnos ljubljanske RTV do slovenske zborovske pesmi, pa tudi učni načrti v šolah pevski vzgoji niso najboljši. Po predavanju so brežiški pevci zapeli Gobčovo „Pesem o svobodi“.

Dopoldanski predavanje je postalo 32. popoldansko pa več kot 50 zborovodij in pevcev. Škoda, da na seminarju ni bilo še več zborovodij iz društev in šol. Vsekakor pa je prvi seminar Posavske pevске zveze zarezal globoko in široko brazdo v pevsko dejavnost Spodnjega Posavja.

DOLFI MOSKON

PRI „BORCU“:

Jezdec brez konja

Humorističen roman iz življenja partizanov „Jezdec brez konja“ je napisal Ferdo Godina, avtor večjega števila krajših in daljših literarnih tekstov, ki zajemajo obdobje naše revolucije.

Ivo Zorman je oddal založbi „Borec“ v tisk roman „Draga moja iza“. V njem razpleta zgodbo iz življenja nekdanjega borca, ki ga mami prepad med mladeniški manjari in vsakdanjo resničnostjo.

Dokumentiran prikaz dela v ilegalni tiskarni „Tone Tomšič“ je delo Ivana Maticiča z naslovom „Rdeči signali“.

Jožetu Vidicu bodo pri „Borcu“ izdali „Zločin pri Lenartu“. To je zgodba o komandirju VOS, ki je bil hkrati agent gestapa. Knjiga napeto pripoveduje o boju z dvojnimi agenti, hkrati pa zajema obdobje vstaje v zgornjesavski dolini.

„Veliki petek“ je zbirka vojnih slik, vedrih in pretresljivih, iz časa NOB. Napisal jo je Hinko Vilfan.

Druga knjiga trilogije Vinka Trinkausa o zasavskih revirjih ima naslov „Brigade s hrbov“. Tone Ožbolt pa je obdelal življenje in delo narodnega heroja Ljuba Serčerja v knjigi „Serčerjeva odisejada“.

Opozoriti velja še na izpopolneno in razširjeno izdajo knjige, v kateri Stane Terčak pod naslovom „Ukradeni otroci“ opisuje usodo 9.000 slovenskih otrok med nemško okupacijo.

Naslovi ostalih knjig, najavljenih za leto 1973: Zvonimir Kutunžič: „Politika in korupcija v stari Jugoslaviji“, J. D. Sanderson: „Sovražnik za hrbotom“, Jevgenija S. Ginzburg: „Podvojite stražo“, S. Polack: „Za menoj čudna pot“, Ivan Konjev: „Petinšestdeseto leto“ in Peer Hansen: „Čeprav bi nam življenje vzeli“.

Veliko krajev na našem območju se lahko pohvali s svojo pihalno godbo, med njimi celo manjša podeželska središča. V Novem mestu, ki je včasih slovelo po večjem številu godb in orkestrrov, pa je godba propadla in jih iz zadrege na slavnostih vlečejo sosodje – Na sliki: na praznovanju obletnice semške Iskre je igrala njihova domača pihalna godba (Foto: I. Zoran)

Branka Jurca: RODIŠ SE SAMO ENKRAT — Izdala Mladinska knjiga 1972 — Risbe in oprema knjige Božo Kos — 182 strani

Tata je bil doma, sedel je na stoli in se pozibaval. Jaz sem edela v njegovem naročju. Ogenj v štedilniku je prasketal. Snežilo je in večerilo se je.

Oče je prižgal pipo in pihnil moder dim vame, v uho in v lice. Odmaknila sem se in ga pogledala: tatove temne oči so sijale naravnost vame. Brki pod nosom so bili poravnani, čopaste obrvi so se vzpele v dva loka, oči so se mi nasmihale.

„No, punče, me imaš kaj rada?“ Pogledala sem ga še enkrat. Tata me ima rad! Privila sem se mu in rekla: „Imam!“

„Že, že, ampak koliko?“ „Toliko!“ sem rekla in zapostregnila na široko o.

„Jaz bi pa rad vedel, koliko! Povej! Za tvoj las?“ Ozrla sem se za njim. S pleč mi je vzel tanek svetel las, ki mi je izpadel, in mi ga podržal pod nosom.

„O, ne! Več!“

„No, punče, koliko? Za ta moj prst?“ Pogledala sem za njim, kje ima mero. Skrčil je kazalec in mi ga pomolil pred oči. Porinila sem prst in roko od sebe in povedala:

„Več, več, več!“ Oče pa znova:

„Koliko, punče? Za ped?“

„Kje je ped?“ sem vprašala in se ozirala za očetom. Tata je razpri palec in kazalec in mi pokazal, koliko meri njegova ped.

Ali ped je ped, ljubezen pa je lju-

bezen, ne da se meriti ne z lasom, ne s prstom in ne s pedjo.

„Več!“

„A koliko? To bi rad vedel?“ Vzpela sem se na noge, stegnula sem se visoko, tudi roke sem stegnula in zaklicala:

„Do zvezd!“

Klecnila sdesem. Tata me je požečkal in zasmejala sva se. Bila sem zadovoljna. Do zvezd!

„O, ti moje punče!“ Tata se je ozrl skozi okno. Še vedno je snežilo.

„Ohoho!“ je rekel oče. „Kako do zvezd? Zunaj sneži... Pogled!“

Pogledala sem še jaz skozi okno. Zagledala sem snežinke. Neščno so naletavale. Nisem se pustila.

„Vseeno do zvezd!“

Nevidno predivo mraka in noči nas je zapredlo v molk. Tata je postavil stolico trdno na tla in posadil na drugo koleno še Cirila. Obsva jahala na očetovih nogah v snežni meteži.

„Zdaj pa zapojmo!“ je predlagal oče.

„No, katero?“ je vprašala mama.

„Tisto: Pozimi pa rožice ne cveto.“

In smo jo zapeli:

Pozimi pa rožice ne cveto,
kaj pa, oj dekle, za pušeljček bo...

Bila je ta pesem, potem pa so se zvrstile še druge. Imeli smo se rad.

Ali je smrt neizogibna?

Leta 1940 je neki angleški strojevodja padel z lokomotive. Pri padcu se ni vidno poškodoval, ko pa je vstal, se mu je zameglilo pred očmi. Prej krepak mož štiridesetih let je tako oslabil, da ni mogel sam niti jesti niti se oblačiti. Izgubil je spolno moč in poželenje, počutil se je starca. Kmalu po nesreči so se pojavili tudi napadi mrzlice in joka. Izgubil je tek in mučila ga je nespečnost. Postal je razdražljiv in prepirljiv. Lasje so mu začeli izpadati, da je bil šest mesecev po nesreči že popolnoma plešast. Skratka, ne pretiravamo, če rečemo, da se je postaral čez noč.

Po daljšem počitku in skrbni bolniški negi si je nekoliko opomogel. Spolna moč se mu je povrnila, ne pa tudi poželenje. Na novo mu je zrastle celo nekaj las. Ostal pa je še slaboten in občutljiv, da je pomiloval celo samega sebe. Nekdaj tako močati človek je popolnoma propadel.

Ta zgodba nenavadno živo pripoveduje, da staranje in izguba fizičnih in fizioloških spo-

sobnosti nista samo posledica velikega števila let. Tega se zavemo šele takrat, kadar govorimo o „prehitro postaranem“ možu ali ženski, „mladi za svoja leta“. Kaj potem vpliva na staranje? Ko bi le o tem kaj vedeli, bi najbrž lahko tudi ukrepali. In če je mogoče staranje pospešiti, lahko upravičeno mislimo, da ga je prav tako mogoče tudi zadrževati, ustaviti, če ne celo obrniti nazaj v pomlajevanje. Ti vznemirljivi obeti privlačujejo danes čedalje več znanstvenega interesa. In po mojem mnenju ni bioloških raziskav, ki bi bolj neposredno in opazno vplivale na človekovo življenje, kakor so prav takšne.

Mnenje mnogih gerontologov (zdravniki, ki proučujejo staranje) je zelo optimistično. Dr. Alex Comfort, direktor angleškega zdravstvenega raziskovalnega sveta gerontološke skupine pravi, da „je resnična možnost bistveno vplivati na življenjsko moč pri visokih starostih ali na življenjsko dobo ali celo na oboje. Kljub temu da je videti malo verjetno, naj bi javnost in oblasti le uvidele, da možnosti so in da veliko število znanstvenikov že dela na tem področju.“ Opozarja pa, „da nas tako kot atomska bomba v preteklosti ne smejo zalotiti nepripravljene sicer manj vznemirljive, toda na življenje zelo vplivne možnosti, ki jih skriva v sebi biologija prihodnosti.“

Gordon Rattray Taylor: **BILOŠKA BOMBA** (prvič izšlo v Veliki Britaniji 1968), izdala Mladinska knjiga v Ljubljani — Prevedla Alojz Šercelj in Metka Šercelj — Slovarček sestavili Marko Aljančič, Primož Schauer in Alojz Šercelj — Tisk: AERO, kemična in grafična industrija Celje

Tudi prof. A. L. D'Abreu, strokovnjak za srčno kirurgijo, ki je vodil kirurški oddelek birminghamske univerze, gleda na stvar prav tako optimistično. V predavanju leta 1966 v kraljevem društvu za kirurgijo je svojim poslušalcem dejal, da bodo dosegli 180 let starosti, in to po zaslugi sodobne revolucije v znanosti in medicini.

Res je, da na tem področju dela veliko znanstvenikov, mnogo več kot pred tridesetimi leti. Računajo, da samo v ZDA pospešeno dela na tem več kakor tisoč skupin. Toda vendarle meni, da je dr. Comfort kljub vsemu preveč optimističen pri izjavah, da bomo, recimo, „najkasneje v dvajsetih letih razumeli bistvo glavnih procesov staranja pri človeku“. Kolikor vem, je današnje stanje raziskav takšno, da bi lahko rekli: vse je pripravljeno za naskok. Bistva

problema so se lotili mnogo jasneje kot prej, vendar niso naredili še ničesar, kar bi nas pripeljalo k njegovi rešitvi. V takih trenutkih je optimizem nekaj vsakdanjega, toda fiziološki problemi se kasneje mnogokrat izkažejo za bolj zapletene, kot bi človek pričakoval.

Že prej navedena Comfortova prerokovanja nam pojasnjujejo, da bi bil problem lahko dvojne narave. Najprej bi naj upali, da bodo podaljšali življenjsko dobo, tako da bi ne umirali pri današnji poprečni starosti sedemdesetih let. Morda bi lahko živeli več sto let, kakor je živel Metuzalem, seveda pod pogojem, da bi se izognili nesreči ali boleznim. Potem bi morali — in tu je morda največ upanja — odkriti obrambo pred pojemanjem življenjske sile in prožnosti: To se namreč sedaj začneja že pri dvajsetih letih, v nekaterih stvareh pa že z rojstvom. Tako bi torej ostali „mladi“ do pozne starosti, ne da bi se nam podaljšala poprečna življenjska doba. Toda še vedno je negotovo, ali sta to resnično dva problema ali le dva različna pogleda na isti problem. Če hočemo dobiti nekaj vtisov, kaj vse bi bilo potrebno za preprečevanje starosti, si poblize ogledimo nekatere procese staranja...

ŠTIRI KOSOVE POBARVANKE

Dolgo že poznamo duhovitosti Kosovih karikaturnih in ilustracij, saj se avtor že vrsto let vzgojno in „optimistično“ udejstvuje tudi v slovenski mladinski literaturi, zlasti še v „risanem branju“ za najmlajše. Sem sodijo tudi štiri nove pobarvanke, ki jih je založila pred kratkim Mladinska knjiga, ilustriral pa Božo Kos. Otroku naredimo veliko veselje, če bo za novoletno darilce dobil poleg škafitjice novih barvnikov tudi Kosovo „pobarvanko“.

V drugi polovici leta 1944, ko sem bil v štabu VII. korpusa šef oddelka za zvezo, smo na tem področju uvedli marsikaj novega.

Tako na primer smo potem, ko smo od Glavnega štaba NOV in POS prejeli večje število radijskih postaj s srednjim dosegom, organizirali celo prisluškovalno službo. Njena naloga je bila, da spremlja sovražnikov radijski promet. Ker je bil tudi sovražnik dostikrat nepreviden, smo večkrat prišli do zelo dragocenih podatkov in jih takoj posredovali ožjemu delu štaba. Zlasti koristni so bili taki podatki v primerih, ko je sovražnik odkril svoje načrte v zvezi s kakim vdorom na naše osvobojeno ozemlje. Njegove akcije so se izjalovile, saj so ga naše enote lahko pričakale na zanje primernem zemljišču, mu prizadejale občutne izgube in ga pognale nazaj.

Takrat smo že imeli dobro razvejano telefonsko omrežje. Toda slišnost je bila šibka. To pa ne zaradi slabega telefonskega materiala, ampak zaradi raznih izdajalskih skupin, ki so krožile po osvobojenem ozemlju, in tudi posameznikov, ki so prisluškovali našim telefonskim pogovorom in prekinjali telefonske linije. Prišli pa smo jim hitro na sled, jih polovili ali pa tako prestrašili, da si kaj takega niso več upali početi.

Pri obnavljanju telefonskih zvez smo našli na velike težave. Ker nam je primanjkovalo telefonske žice, smo se morali zadovoljiti z zasilnimi rešitvami. Nekje smo dobili večzno žico, ki smo jo razpletli in napeli po drevju. Izolatorjev nismo imeli in smo namesto njih uporabljali vratove razbitih steklenic. Dokler ni zapadel sneg, je še

nekako šlo, toda pozimi so se nam tanke žice pod težo snega nenehno trgale.

Kaj sedaj? Dolgo smo razmišljali, nato pa sklenili poskusiti nekaj posebnega: železno in aluminijasto žico, vendar precej debelejšo kot sicer, smo potegnili in pustili kar na tleh. Kot nalašč je že naslednjega dne zapadel nov sneg in jo pokril. Z velikim strahom sem poklical korpusno telefonsko centralo in telefoniste povprašal, če imajo zvezo z divizijama in kakšna je slišnost. Napeto sem pričakoval odgovor in zdelo se mi je, da je pretekla cela večnost, preden sem spet zaslišal telefonistov glas. Ko mi je odgovoril, da zveza izvrstno deluje in da je tudi slišnost zelo dobra, smo se v odseku za zvezo molče spogledali. Kar verjeti nismo

mogli, da bi to bilo res, saj žica, ki je ležala pod snegom na tleh, sploh ni bila izolirana. Kako je to mogoče? Saj je vendar splošno znano, da je zveza po golih žicah, ki se dotikajo tal ali drevja, nemogoča. Pojav smo si razlagali tako, da je žica zelo hitro zarjavela in da je bržkone tja odigrala vlogo nekakšne izolacije. Vsekakor teh naših izkušenj ne bi kazalo zanemariti.

Pa tudi sicer je bilo življenje naših zvezdnikov zelo razgibano, polno najrazličnejših dogodivščin in nepričakovanih doživetij. Nekaj posebnega je v tistih dneh doživel tudi eden od naših korpusnih telefonistov (njegovega imena se, žal, ne spominjam več), rešila pa ga je iz izredne hladnokrvnosti. Ko so enote VII. korpusa napadle

Požrešni medved, pijana

Zgodba iz knjige „KLICE GLAVNI ŠTAB“ — Izdal odbor za pokroviteljstvo nad kurirji in vezisti NOV Slovenije pri Združenem PTT podjetju Ljubljana — Urednik in avtor uvoda Stanko Petelin — Tehnični urednik in oprema Tatjana Pust — Tiskala Tiskarna PTT v Ljubljani 1972

Občine, nas je sovražnik presenetil (bržkone po zaslugi nekkih izdajalskih domačinov) in smo se morali hitro umakniti čez Krko nazaj v Kočevski Rog. Ob tej priložnosti je ta telefonist izgubil ves navoj telefonskega kabla. Izguba je telefonista zelo prizadela, ne toliko zaradi tega, ker smo ga posteno oštelili, kot pa zato, ker je sam vedel, kako zelo nam primanjkuje telefonskega materiala in kako nujno nam je potreben.

Napako je hotel kar sam popraviti. Nikomur ni povedal, kaj namerava storiti, pa tudi za dovoljenje ni nikogar vprašal, ko je naslednjo noč skrivoma zapustil taborišče in se napotil proti Novemu mestu. Ustavil se je tik pred sovražnikovim bunkerjem. Tam je prerezal telefonsko žico, jo začel navijati na motek in se počasi oddaljeval od nevarne bližine sovražnikove posadke v bunkerju. Bil je že kakih dvesto metrov stran, ko se je nepričakovano srečal z domobranksko patruljo. Če bi zbežal, bi streljali za njim. Zato je ostal tam, kjer je bil, in si dajal opravka s svojo žico.

Ko so domobranci prišli do njega, so ga vprašali, kdo je. Odgovoril jim je, da je telefonist, da popravlja linijo in da je že ves moker. „Kaj ti moremo zato,“ so mu dejali domobranci in odšli naprej, naš telefonist pa je nadaljeval začeto delo in se ob treh

BOŽIČNA LOTERIJA

Ne razredne ne blagovne loterije večinoma niso veljale za čezmerno napete hazardne igre, čeprav so žrebanja, dvigi dobitkov in nespornosti glede srečk udeležence precej razvneli. Zdaj so takšne loterije v večini dežel zmerne igre, ki zahtevajo sistematičnost in potrpljenje. Prve igralske strasti pač ne morejo potešiti mesečna ali še redkejša žrebanja, čeprav sodelujejo na primer Španci — pri njih so večje loterije prepovedane — tudi v preprosti loteriji nadvse temperamentno. V Španiji je polno majhnih loterij, v katerih žrebajo dobitke skoraj vsak dan. Najbolj priljubljena je že tradicionalna denarna loterija za božič. Glavni dobitek znaša 30 odstotkov vsega izkupička od prodaje — to je decembra 1959 dalo kar 30 milijonov pezeta (88 milijonov novih dinarjev). Dobitnik druge premije prejme polovico prve; ostanek izkupička so tolažilne nagrade. Nekaj tednov pred žrebanjem se poloti Špancev prava loterijska obsedenost, višek doseže na božični večer, preden ljudje izvedo za božične milijonarje, ki postanejo nato — zaradi takšne redke obdaritve — junaki

dneva in praznika. Povsem podobno je tudi v Argentini. Neka povest nam opisuje loterijo takole:

... Žrebanja državne loterije — imenujejo jo narodna loterija — so v Buenos Airesu vsak teden, v večjih podeželskih mestih pa celo vsak dan. Glavni dobitek znaša sto tisoč pezov, zato dobi že imetnik desetinke srečke deset tisoč pezov. Od izplačanih dobitkov je treba plačati pet odstotkov davka — razen od tistih dobitkov, s katerimi je igralec dobil samo povrnen vložek. Dobitke je mogoče vnovčiti vsepovsod: v vsakem kiosku, v vsaki brivnici — vsi hočejo pri prodaji srečk seveda kaj zaslužiti.

Tudi v Argentini poznajo „Loteria de Navidad“ — božično loterijo. Kdo zadene glavni dobitek, „La Grande“, prejme v Argentini neverjetni znesek; štiri milijone pezov. Seveda pa je takšna srečka zelo draga. Pri tej loteriji sta dve žrebanji, A + B; v vsakem žrebanju znaša glavni dobitek dva milijona pezov; posebne kombinacije omogočajo udeležbo pri obeh žrebanjih. Cene takšnih kombinacij so seveda spet višje kot cene srečk za enkratno srečanje. Žrebanja so javna, navzoči so zastopniki oblasti, za štete uporabljajo avtomate. Težko bi bilo dokazati takšno sleparijo. Te Božične loterije nikakor niso iznašli v Argentini, vendar so jo tu najbolj izpopolnili. Spretna, dražljiva reklama spod-

bode celo berača k nakupu srečk, saj so Argentinci — prav tako kot sploh vsi južnjaki — nagnjeni k hazardiranju, drznosti in pustolovščinam. Včasih so celo berači zadeli znatne dobitke; vendar nam statistike dokazujejo, da zaradi tega niso opustili poklica. Ni še bilo srečnega, ki bi se — ko je zadeli glavni dobitek — lahko izmaknil navalu časnarjev. Fotografije, poročila o urenjenih sanjah, morda končno celo sklenitev zakona ali ustanovitev podjetja — vse to objavljajo časopisi in s tem spodbujajo vsakega bralca k nakupu srečke. V božičnem času se loti ljudi prava obsedenost, ki jih žene k nepremišljenim korakom. Zakaj cena

takšne srečke znaša skoraj vso mesečno plačo povprečnega namoščenca. Zato kupi čisto kar po deset ali dvajset ljudi skupaj četrtinko ali celo samo osminko srečke. Vsak pa hoče sodelovati in „La Grande“ prevzema vse misli in vsa srca. Vsepovsod nestrno pričakujejo izid žrebanja kljub izvrstni organizaciji, zaradi katere izidejo seznanji dobitkov že eno uro po žrebanju. Poleg uradne loterije pa cvete tudi ilegalna — vendar je vsem dostopna in je celo nič ne skrivajo — tako imenovana „quina-la“. Oblasti je že ves čas trpijo Zato, ker jim ustreza, da delavci ob tej loteriji pozabljajo na boj za obstanek in na svojo revščino.

Ilustracija Nore Lavrinove v knjigi Th. Hardyja „Daleč od ponorelega sveta“

TUDI KMETU MOŽNOSTI!

Treba je doseči, da bo znanje branja in pisanja služilo dvigu kulture, da bo kmet prišel do možnosti uporabiti to znanje branja in pisanja za izboljšanje svojega gospodarstva in svoje države.

LLENIN

BISTVO:

NAVADITI OTROKE

„Bistvo problema je v tem: navaditi mlade ljudi, otroke, da vidijo v knjigi neločljiv del svojega življenja. Imamo kraje, kjer je še potrebno storiti vse v tej smeri. Prišel sem v občinsko hišo neke majhne vasi in v nji pišem te vrstice; tu odrasli ljudje berejo samo časnike in v njih zgolj krajevne novice ter članke o kriminalnih dogodkih, nikjer pa ne berejo knjige... Sanjaram o tem, da bi bila vsaka občinska knjižnica urejena tako, da bi mlače privabljal, nikar pa odbijala...“

PAUL HAZARD

Meglina noč, megljeno jutro

„Najbolj zasebna, skrivna, preprosta poroka, kar jih je mogoče imeti.“

Tako je rekla Bathsheba Oaku zvečer nekaj časa po dogodku prejšnjega poglavja in Oak je debelo uro tuhtal, kako bi mogel do pičice izpolniti njeno željo.

„Posebno dovoljenje — pač, dobi ti moram posebno dovoljenje,“ si je dejal nazadnje. „No, prav: prva stvar je posebno dovoljenje.“

Nekaj dni pozneje je Oak sredi temne noči s skrivnostnimi koraki zapustil vrata škofovega namestnika v Casterbridge. Na poti domov je zaslišal pred seboj težke stopinje, in ko je močaka prehitel, je ugotovil, da je Coggan. Skupaj sta prispele do vasi in se do steeze za cerkvi, ki je vodila proti koči Labana Talla; zadnji čas so ga namreč nastavili za cerkvnika in bil je še zmerom v smrtnem strahu ob nedeljah v cerkvi, ko je slišal, kako se njegov samotni glas lovi med nekaterimi trdimi besedami psalmov, kamor se mu nihče drugi ne upa slediti.

„Pa lahko noč, Coggan,“ je rekel Oak. „Jaz bom stopil todle.“

„Oh!“ je dejal Coggan presenečeno. „Kaj pa se nocoj dogaja, če je dovoljeno vprašati, gospod Oak?“

V teh okoliščinah bi bilo precej tesnosrčno, če Cogganu ne bi zapupal, saj je bil Coggan zvest kot zlato ves čas, ko je bil Gabriel zavoljo Bathshebe tako nesrečen; in Gabriel je dejal: „Znaš varovati skrivnost, Coggan?“

„Preskusil si me in veš, da jo znam!“

„Saj, res sem te preskusil in vem. No torej, gospodarica in jaz se misli-va jutri zjutraj poročiti.“

„Ta je pa dobra! Pa se mi je včasih kar nekak zdelo, da bi se utegnilo kaj takšnega naključiti; prav zares da. Ampak da sta tako molčala! No da, saj se me to pravzaprav nič ne tiče; in želim ti z njo vsa srečo!“

„Hvala, Coggan. Povem ti pa, da si jaz nikakor nisem želel tega groznega skrivanja in nabeđen izmed naju si tega ne bi želel, če se pač ne bi dogodile nekatere stvari, zavoljo

katerin vesica svatba res ne bi bila primerna. Bathsheba si želi iz vsega srca, da ne bi bila vsa fara v cerkvi in jo gledala — kar se tega tiče, je vsa živčna in prestrašena — in ubral sem to pot, da ji ustrežem.“

„Aha, že razumem; in najbrž bi moral reči, da imaš čisto prav. Zdej boš pa stopil k cerkvniku.“

„Da; če hočeš, greš lahko z mano.“

„Bojim se, da bo vse tvoje prizadevanje, da bi stvar prikril, bob ob steno,“ je rekel Coggan, ko sta šla po stezi. „Labanova stara bo v pol ure raztrabila novico po vsej fari.“

„Pri moji veri, da res; na to pa nisem pomislil,“ je rekel Oak in se ustavil. „Ampak bržčas mu vendarle moramo povedati nocoj, ker dela daleč proč in odhaja zgodaj domov.“

„Veš, kako se bova stvari lotila?“ je rekel Coggan. „Ja,“ je odgovoril Oak in rekel, da bi rad spregovoril z Labanom, naj pride malo ven, ti pa se drži zadaj. Ko bo prišel ven, mu lahko poveš, kako in kaj. Njej niti na misel ne bo prišlo, zakaj bi jaz rad z njim govoril. In izmisli si bom nekaj malega o delu na kmetiji, da stvar prikrijemo.“

Zdelo se jima je, da je ta načrt kar izvedljiv; in Coggan je drzno stopil naprej in potrkal na vrata gospe Tallove; gospa Tallova sama je prišla odpirat.

„Rad bi spregovoril besedo ali dve z Labanom.“

„Ni ga doma in-ga ne bo pred enajsto. Potem ko je zaklenil cerkev, je moral v Yalbury, bom že jaz namesto njega opravila.“

„Bojim se, da ne. Počakaj trenutek.“ In Coggan je stopil za hišni vogal, da bi se posvetoval z Oakom.

„Kdo pa se je teboj, he?“ je vprašala gospa Tallova.

„Samo prijatelj,“ je odvrnil Coggan.

„Povej ji, da bi ga gospa rada videla jutri ob desetih pred cerkvi,“ mu je prišepetal Oak. „Priti mora zanesljivo in v zakmašni obleki.“

„Obleka naju bo izdala tako zagotovo kot amen v očenauš!“ je rekel Coggan.

„Ne gre drugače,“ je odvrnil Oak.

„Povej ji.“

Coggan je torej sporočil, kar mu je bilo naročeno. „Povej mu, da mora priti, pa če bi padale ošpičene prekle z neba,“ je dodal Jan. „Gre za zelo važno stvar. Dejstvo je, da ga gospa potrebuje za pričo, ko bo podpisovala pogodbo o deležu pri gospodarjenju z nekim tukajšnjim posestnikom za dolgo vrsto let. No, za to torej gre, zdej sem ti povedal, mamka Tallova, pa ti ne bi, veš, če te ne bi imel tako obupno rad.“

Coggan je izginil, preden je mogla še kaj pozvedovati, in potem sta obiskala viktarija, pa tako potihem, da ni zbudilo prav nobene zvedavosti. Gabriel je odšel nato domov, da bi se pripravil za jutrišnji dan.

FRANC DOLŠEK

mula in druge dogodivščine

zjutraj vrnil v taborišče z novo zalogo kablja.

Dogodek, ki smo mu bili pričue v drugi polovici leta 1944 nekje pri Podturnu, tudi velja zapisati. Ko smo se mimo te vasi vračali v Kočevski Rog, je v bližino naše kolone nepričakovano padla sovražnikova mina in se z glasnim pokom razletela. Neposredne škode sicer ni povzročila, toda naša mula, ki je nosila radijsko postajo, se je sklopilje tako ustrašila, da je planila po strmih navzdol, se prekucnila in se valila po pobočju, dokler ni treščila v prepad in tam obležala. V prepričanju, da je mula mrtva, radijska postaja pa zdrobljena, smo nadaljevali pot v Poljane, kjer smo legli k počitku.

Zal nam je bilo tako mule kot tudi radijske postaje, toda preostalo nam res ni prav nič drugega, kot da se pomirimo z nepričakovano izgubo in skušamo tako ali drugače premostiti vrzel v naših zvezah. Ko pa nas je zjutraj mulovodec zbudil z novico, da se „mrtva“ mula pase ob robu Kočevskega Roga, mu kar verjeti nismo mogli. Planilo smo pokonci in pohiteli proti muli. Zanimalo nas je, v kakšnem stanju bomo našli radijsko postajo. Ko smo se muli približali, smo najprej ugotovili, da je naš dragoceni tovor še vedno na njej. Od

zunaj ni bilo videti nobenih poškodb, toda vedeli smo, da je aparaturna silno občutljiva in zato ni nihče pričakoval, da jo bomo našli v uporabnem stanju. Lahko si je predstavljati naše presenečenje in zadovoljstvo, ko smo postajo vključili in ugotovili, da dela in da ji prav nič ne manjka. Ko smo od začudenja spet prišli k sebi, smo se začeli objemati. Pa tudi na mulo, ki nam je tako daleč sledila in se vrnila s celo postajo, nismo pozabili. Čeprav je bilo takrat silno težko priti do koščka kruha, smo ga le našli toliko, da je tudi mula lahko občutila naše veselje in hvaležnost.

Včasih pa nam jo je kaka mula tudi zagodla. Tako je bilo takrat, ko smo počivali v Podhosti. Počitek je trajal le nekaj ur, nato pa je prišlo povelje, naj se pripravimo na premik. Spet smo na mule natovorili našo opremo, toda opazili smo, da se ena izmed njih zelo čudno vede. Le stežka je stala na nogah in kar naprej je padala na kolena. Vse je kazalo, da je boina in da je ne bomo mogli vzeti s seboj na pot. Skušali smo ji pomagati na noge, pri tem pa smo ugotovili, da ji iz gobca smrdi po tropinjah. Potemtakem mula ni bila bolna, ampak pijana! Mula je namreč jedla tropine, ki jih je bil kmet, pri katerem smo se ustavili, pripravil za kuhanje žganja. Nič ni pomaga-

lo in mulo smo morali pustiti pri kmetu, da se je streznila, v novo taborišče pa smo jo lahko pripeljali šele naslednjega dne.

Ko se je približala zima, se je štab VII. korpusa umaknil v barake, ki so jih bili zanj postavili v Kočevskem Rogu. Ukazano nam je bilo, naj zelo pazimo na to, da nas ne bi kdo odkril. Zvečer smo legli k počitku, bedele so le straže. Približno opolnoči pa je nenadoma odjeknil oster strel iz puške. V hipu smo bili na nogah, dežurni oficir pa nas je takoj zatem poslal na položaje. Prepričani smo bili, da nas je napadel sovražnik. Tudi stražar, ki je ustrelil, nas je opozoril, naj bomo previdni, ker se v kuhinji nekaj premika.

V strelcih in z napejenimi puškami v rokah smo se od vseh strani približevali kuhinji. In kaj smo tam zagledali? Medveda, kako hlasta po krvjem stegnu, ki je bilo obeženo na bukovno vejo. Ker je bilo meso previsoko, da bi ga mogel doseči s tal, se je postavil na zadnje noge in poskakoval, da bi z gobcem zgrabil meso. To se mu je tudi posrečilo. Pod njegovo težo, ko je z zobmi zgrabil meso, nato pa telebnil po tleh, se je bukovna veja zlomila, krvave stegno pa se je melo.

Ko smo videli, da bomo ob meso, če ne bomo odločneje ukrepali, smo začeli med-

veda obkoljevati in ga odganjati, toda mrcina se ni in ni hotela odstraniti. Šele potem, ko smo mu prišli že prav blizu in se je čutil neposredno ogroženega, je pustil meso in odhlačal v gozd.

Naši poglavitni sovražniki pa so seveda bili Nemci in domobranci, ne pa pijane mule in požrešni medvedi. Vsi do zadnjega so nam poskušali prizadejati kar največ škode. To smo opazili tudi pri zavzetju Kočevja. V stavbi, kjer so Nemci še malo poprej imeli svoj štab divizije in center za zvezo, smo v kletnih prostorih odkrili akumulatorje, ki so bili verjetno povezani s tempirano bombo. Takoj smo ugotovili, da so bili akumulatorji v kratkem stiku in da utegne vsak hip priti do eksplozije. Nemu-doma smo prekinili obtok in s tem preprečili, da ni vsa stavba zletela v zrak.

Ko smo tako krepko držali v rokah vso kočevsko dolino, smo skušali uporabiti v naše namene tudi stalne telefonske linije vzdolž proge Kočevje-Ljubljana. S telefonskim aparatom smo se priključili na linijo in takrat se je nepričakovano oglasil železniški prometnik iz Ljubljane, nas prijazno pozdravil, nam zaželel hitrih uspehov in izrazil upanje, da bomo v kratkem že v Ljubljani. Po tej zvezi smo še istega dne dobili iz Ljubljane tudi podatke, kako se sovražnik pripravlja na odhod iz mesta in kako s svojimi zaščitnicami zaseda položaje pred seboj.

Vendar mu tudi to ni pomagalo. Nekaj dni zatem so ga naše enote pregnale tudi od tod in vkorakale v Ljubljano.

OBRAČA SE, OBRAČA ~ OBRNE SE PA NE

Športna bilanca leta 1972

Spet se je obrnilo leto, spet se sprašujemo: kje je mesto dolenjskega športa? V olimpijskem letu, ko so v japonskem Sapporu in nemškem Münchnu kot za šalo postavljali najboljši športniki neverjetne rekorde in pobirali zlata odličja – dvakrat smo se razveselili tudi Jugoslavlani – na Dolenjskem niti pomišlili nismo, da bi mogli imeti tudi olimpijske kandidate.

Pri nas smo že zelo zadovoljni, kadar uspemo v republiških okvirih, na kaj več si niti misliti ne upamo. Možnosti za delo so se sicer v zadnjem letu povečale, saj smo dobili nekaj novih igrišč, tudi denarja je bilo za športno dejavnost na voljo več kot prej. Ne moremo reči, da ni napredka, toda če napredujemo vsako leto le za korak, medtem ko drugje napredujejo za dva ali tri, potem pri nas zaostajamo! Najhuje je, da je v veliko primerih še vedno miselnost, češ: »Kaj bodo tisti, ki delajo v športu...« A upanje za naprej ostaja – letos smo dobili na Dolenjskem nekaj Bloudkovih priznanj, šolska športna društva so med najboljšimi v Sloveniji, talentov imamo dovolj. Po tretji konferenci ZKJ v Beogradu lahko pričakujemo, da bosta šport in telesna vzgoja tudi na Dolenjskem deležna večje moralne in denarne podpore. Le eno z drugim lahko prinese občutnejši napredek!

Oči ljubiteljev športa se vedno pogosteje obračajo tja, kjer imajo največ videnja. Gledalci hočejo atrakcijo, borbenost – lahko bi rekli skoraj – gladatorstvo. Ni čudno, da je največ obiskovalcev prav na avtomobilskih, motorističnih (naš posnetek je z brežiške dirke za državno prvenstvo v motokrosu), konjskih dirkah, pa morebiti še pri igrah z žogo. Sicer pa lahko na prste preštejemo, kolikokrat je letos prišlo na športne prireditve več kot 1000 gledalcev. Zanimivost in kakovost – samo to še vleče...

ROKOMET

Rokomet je na Dolenjskem gotovo najbolj kvaliteten šport. To je v letu, ko je Jugoslavija dobila zlato olimpijsko odličje, še posebej razveseljivo. Sevnjska moška in brežiška ženska ekipa sta v drugi zvezni ligi, Brežičani in Ribničani igrajo v slovenski konkurenci. Če bo v spomladanskem nadaljevanju sezone ostalo po starem, bomo lahko zadovoljni z uspehi.

ATLETIKA

Široko zaledje v šolskih športnih društvih daje lepe obete, da bo kraljica športov spet dobila nekdanjo veljavo. Žal ni prave kvalitete, izjema je Novo mesto. Napredujejo tudi v manjših krajih, še posebno opazen je skok v Crnomlju. Če bodo uresničili zamisel o močnem klubu v Novem mestu, potem so možnosti, da bo dolenjska metropola spet uživala nekdanji soloves.

KOŠARKA

Se pred dvema letoma je bila to na Dolenjskem igra nekaterih zanesenjakov – danes je to šport z največjim napredkom. Novomeščani so se v slovenski ligi že prvo leto uvrstili v sredino lestvice, Metličani so bili prvi v drugi slovenski ligi in bodo, močno okrepljeni, v novi sezoni startali na prvo mesto v slovenski B ligi, Kočevje pa se tudi bori za vrh v drugi slovenski ligi.

NOGOMET

Ta f. vrt na Dolenjskem nikakor ne more zaživeti. Zivotarjenje so letos prekinili nogometaši Brežic, ki so krepko prvi v podzvezni in imajo vse možnosti, da se uvrste v drugo slovensko ligo. Žal, tudi nekatere obetajoče ekipe mladincev ne poživijo dolenjskega nogometa, ki se že vrsto let bori s težavami. Brčkone tudi brežiške lastovke še ne morejo napovedati pomladi te igre pri nas...

GINNASTIKA

Leona Stuklja pri današnjem sistemu in vrednotenju športa na Dolenjskem brčkone ne bomo nikdar več imeli. Toda – pozor! Mlada Maja Doki je najboljša jugoslovanska

pionirka! Bomo znali izkoristiti njen velik talent? Težko je verjeti, saj nam manjka strokovnjakov. Tudi brežiška moška vrsta je pod vodstvom prizadevnega Senice lepo napredovala.

PLAVANJE

Brat in sestra, Andrej in Branka Skafar, imata vrsto slovenskih in tudi jugoslovanskih rekordov med mlajšimi pionirji (Branka v B kategoriji). Krški plavalni klub se je usmeril v delo z najmlajšimi, saj ima med 56 tekmovalci veliko večino mlajših pionirjev in pionirk. To je edina mogoča usmeritev: v svetovnem plavanju podirajo rekorde le še otroci.

ODBOJKA

Vzpon in padec, kakor kje. Novomeščanke se borijo za slovenski naslov, v Brestanici je ta šport razpadel. Novomeščani so pomladili ekipo in se jim obetajo boljši časi – Trebanjci bodo brčkone izpadli iz lige. Ta nekaj tako popularen šport je zadnja leta izgubil skoraj vse gledalce. Preobrat lahko pomeni zad-

valcev ni, imamo pa nekaj klubov, ki združujejo zlasti mlade kolesarje, ki nastopajo na dirkah turistov. Prizadevna vodstva imajo zlasti v Sevnici in Novem mestu, od koder tudi pošiljajo največ tekmovalcev in kjer so tudi pripravili največ tekem.

NAMIZNI TENIS

Hudo nazadovanje: samo še v Novem mestu je kolikor toliko sposobna ekipa, ki pa brez zaledja in brez pravega treninga tudi izgublja stik s slovensko elito. Novomeščani bodo najbrž še letos izpadli iz lige, problemi pa tarejo tudi Sodražico, Škoda, da v Kočevju, kjer so včasih imeli dobre igralce, zdaj ni več solidne ekipe.

SPEEDWAY

Večkratni državni prvak Babič je prenehal že pred leti, lani se je poslovil Molan. Zdaj je glavni dolenjski adut Babičev sin Evald, ki pa pri vajah ni imel pravih možnosti za tekme. Sicer pa gre jugoslovanski speedway rakovo pot, kar se je pokazalo na eni izmed zadnjih dirk za državno prvenstvo, ko ni bilo niti dovolj tekmovalcev...

novomeškega kluba Jože Uhan je bil letos rezerva državne reprezentance na svetovnem prvenstvu.

AVTOMOBILIZEM

Novomeščani so vsekakor boljši organizatorji kot tekmovalci, čeprav tudi nekaterih dobrih uvrstitev članov tega kluba ne gre prezreti. Toda največ pohval velja dirki na Gorjance, ki privablja veliko gledalcev in ki obeta, da bo postala tudi mednarodna. Še več: organizatorji upajo, da bodo sčasoma dobili potrebna dovoljenja za organizacijo gorske hitrostne preizkušnje za evropsko in svetovno prvenstvo.

ŠAH

Kočevje je najboljšo na Dolenjskem: ko so spet združili svoje vrste, so med najboljšimi v Sloveniji, v direktnem dvoboju z Novomeščani, drugo najmočnejšo ekipo, pa so visoko zmagali. Tudi v Mokronogu imajo nekaj obetajočih mladih šahistk. Sicer pa je sah močno razširjen vsepovsod, najbolj resno pa se posvečajo delu z najmlajšimi prav v Kočevju.

KARATE

Ta šport na Dolenjsko še ni pridr tako, kot bi po zanimanju sodeč lahko. Upoštevati pa je treba, da je še mlad in da je organizacijsko dokaj šibek. Manjka trenerjev, brez njih pa ni napredka. Najboljši karateisti so v Krškem, vadijo pa tudi v Brežicah in Novem mestu.

TENIS

Novomeščani so daleč najboljši na Dolenjskem. Tudi v slovenski ekipni uvrstitvi od časa do časa dokaj dobro uspejo. Toda to je bolj posledica tega, da slovenski tenis ni množičen. Dokaz za to najdemo že v samem Novem mestu, kjer isti igralci brez treninga še vedno brez težav premagujejo mlade, ki pa jih tudi ni veliko. Brez trenerjev in brez igrišč ni mogoče pričakovati uspehov.

SMUČANJE

Črnošnjice so pred leti dale novo spodbudo za organizacijsko okrepitev dolenjskega smučanja. Najmočnejše je društvo v Novem mestu, ki ima v svojih vrstah več dobrih mladih smučarjev. Pri članih seveda ni mogoče pričakovati enakovredne borbe z najboljšimi Slovenci, zato pa nekateri pionirji posegajo po visokih uvrstitvah tudi v najmočnejših konkurencah.

STRELJANJE

Povedano najkrajše: ni napredka. Podrobna razčlenitev bi brčkone pokazala, da celo nazadujemo. Strelska društva imajo v svojih vrstah pre malo mladine, možnosti za vadbo so slabe, ker primanjkuje strelišč. Tako se zvočne omejujejo le na streljanje z zračno puško. V glavnem capljamo tudi za slovensko ravnilo, ki pa v Jugoslaviji prav tako ni najboljša...

KEGLANJE

Nekoč so imeli Novomeščani svojega predstavnika v slovenski ligi. Toda ko so zamudili vlak, ga niso več ujeli: zdaj Dolenjci nikakor ne moremo več spraviti ekipe v to konkurenco. Kajpak velja zapisati, da brez avtomatskih kegljišč in dobrih pogojev za trening tudi ni mogoče

pričakovati uspehov. Kdor več keglja, pač podira več kegljev.

BALINANJE

Ta šport je bil pred leti na Dolenjskem dokaj razširjen, potem pa je skoraj čisto zamrl. To dokazuje tudi novomeški primer, kjer je štiri balinista na Loki prerasl visoka trava. Zadnje čase zanimanje za to zanimivo igro spet narašča. Zamujenih let pa ni mogoče nadoknaditi kar čez noč.

MOTOKOROS

Za to izredno težko a hkrati tako zanimivo preizkušnjo motorjev in ljudi so se najbolj navdušili v Brežicah, kjer imajo za zdaj več uspehov kot organizatorji, saj je vadba naporna in zahtevajo dirke tudi veliko izkušenj.

J. SPLIČAL

Izberimo najboljšo ekipo

Leto je pri koncu, športna sezona se je iztekla. Potegnili bomo črto pod obračunom. Tokrat izbiramo najboljšo dolenjsko športno ekipo.

Kot smo že pisali, bomo tistim, ki bodo pravilno napovedali najboljših pet ekip, podelili 1.000 dinarjev.

Vsak bralec ima pravico poslati uredništvu neomejeno število glasovnic. Vaše odgovore pričakujemo v našem uredništvu do 20. januarja. Pišite nam na naslov: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, pp 33, z oznako „Športna anketa“.

Kako boste izbirali? Spomnite se ddolenjskih uspehov v tem letu, pomislite, v kakšnih ligah igrajo posamezne ekipe, kakšne uspehe so dosegle. Kaj bi vam naštevati: odločitev je v vaših rokah.

– Po zmagi grem naravnost na počitnice!

nja, izredno pametna odločitev: odbojko so preselili v dvorane!

JADRALSTVO

Novomeški klub je prav delaven, dosega pa tudi lepe uspehe tako v organizacijskem kot tudi v tekmovalnem pogledu. Razveseljivo je, da zanimanje za ta lepi šport narašča iz leta v leto, vendar pa mora preteči dosti časa, preden se tekmovalci prekalijo, da lahko posežejo po boljših uvrstitvah. Član

KOLESARSTVO

Po svetu tako priljubljen šport – spomnimo se samo velike dirke po Franciji in bajnih zaslužkov najboljših – pri nas ne more priti na zeleno vejo. Na Dolenjskem pravih tekmo-

ekipa	GLASOVNICA	panoga
1.
2.
3.
4.
5.
Točen naslov:		

Cilj: slovenska liga

Tehnični referent Stane Mrvar: »Imamo vse možnosti, da v tej sezoni uresničimo načrte«

Po nekajletnem životarjenju so v Metliki lani končno zbrali toliko dobrih košarkarjev, da so uspešno premagovali oviro za oviro in ob koncu zmagali v drugi slovenski ligi. Tako so izpolnili zastavljeni načrt: uvrstitev v drugo slovensko ligo. Kaj zdaj? O nalogah govori tehnični referent kluba Stane Mrvar:

«Imamo 12 kvalitetnih igralcev. Po osvojenem prvem mestu smo okrepili ekipo s peterico novih moči: Dautovičem, Laličem, Rožičem, Kosovcem in Perkovičem. K vstopu pa je odšel Jezerinac. S to ekipo je naš cilj jasen: uvrstitev v prvo slovensko A ligo. Temu smo podredili vse: okrepili smo upravni odbor kluba in njegove komisije.»

«Kako ste zastavili delo? Zimske priprave ovira prenamena telovadnica. Da bi delali tako, kot je potrebno, skušamo pomanjkljivost nadomestiti z občasnimi vadbami v Črnomlju, igrali pa bomo tudi več prijateljskih tekem. Navežali smo stike z obema karlovaškima ligama in z njima že odigrali po eno tekmo. To sodelovanje bomo negovali, saj sta razen Novega mesta edina primerna nasprotnika v bližnji okolici.»

«Kako gleda Metlika na športne uspehe košarkarjev Bete? Prejšnja sezona je pokazala, da v Metliki živi za košarko. To je razumljivo, saj je to edini kvalitetni šport v Beli krajini. Zanimanje je izredno, predvsem med mladino.»

«Ga boste znali izkoristiti?»

«Za mladinsko in pionirsko vrsto smo že določili vaditelja. Zdjaj ovira vadbo pomanjkanje prostora, spomladi bo gotovo tudi mladine še več, kot je je zdaj. Finančnih težav nimamo, saj Bete izdatno podpira tekmovalje; v ekipi je kar devet članov tega kolektiva. Razen tega zna klubska uprava izvrstati dovolj denarja tudi drugod. Vse dosedanje delo je bilo podrejeno le temu, da bi nam uspelo priti v slovensko A ligo. Iz domačinov nismo mogli sestaviti tako dobre ekipe, s slabo kvaliteto pa tudi ne bi mogli vzbuditi zanimanja. Zato je razumljivo, da v začetku ne gre brez pomoči od drugod.»

Računam, da nam bo v tej sezoni že uspelo uresničiti načrte. Pri tem se zanašam tudi na podporo gledalcev, saj jih pride na tekmo po 500. Še bolj pa bomo lahko napredovali, ko bodo spomladi začeli ob osnovni šoli graditi novo telovadnico. Mislim, da bo do zime že pod streho. J. S.

SOBOTNE ZMAGE

V soboto je bilo v Brežicah srečanje sindikalnih športnih ekip iz Posavja z ekipami garnizije Cerklje v šahu, streljanju, odbojki in namiznem tenisu. V odbojki je zmagala ekipa iz Krškega pred Brežicami, garnizijo in Sevnico. Krčani so zmagali tudi v šahu v istem vrstnem redu. Najboljša ekipa v streljanju z značno puško je bila iz Brežic pred krško, sevnico in garnizijo. Najboljši posameznik je bil Milan Srdar iz garnizije s 170 točkami. Drugi je bil Matija Zalec s 169 točkami in tretji Stane Štadler s 167 točkami, oba iz Brežic. V namiznem je zmagala ekipa iz garnizije pred krško, brežičko in sevnico. Najboljši je bil Vlado Komarica iz garnizije z vsemi petimi zmagami.

Novomeški odbojkarji so se v petek pomerili s slovenskimi izseljenci iz Toronta v Kanadi. Gostje, člani „Slovenije“, so zmagali s 3:2 v poprečni tekmi, na kateri je bilo dosti napak. (Foto: S. Mikulan)

NAČRT ZA VZGOJO STROKOVNJAKOV

Bolj kot denar so pomembni ljudje

Kako so v ribniški občini uspešno šolali rokometni sodnike: ne bi bilo mogoče tega načina vpeljati v splošno telesnovzgojno prakso?

Tega gesla nisem postavil zato, ker bi mislil, da imamo dovolj denarja, ampak zato, da bi poudaril, kako potrebujemo sposobne vaditelje v telesni kulturi. Če ne bomo imeli dovolj kadrov, kot primer omenjam zagnanost starejših telesnovzgojnih delavcev, bomo sicer lahko imeli toliko denarja, kolikor ga bomo potrebovali, ne bomo pa imeli dobre organizacije.

Telesna kultura je zdaj dobila družbeno podporo, ki se kaže tudi v vse večjem deležu telesne vzgoje v samoupravnih strukturah naše družbe. Da pa bi se kar najbolje organizirali v telesnokulturnih skupnostih, bomo morali imeti dovolj sposobnih vaditeljev in organizatorjev.

Kako jih dobiti? Tečaj, ki jih razpisuje Partizan Slovenije v Mozirju, Rovinju ali Seči s pomočjo šolskega centra za telesno vzgojo, so sicer dobri, vendar pa mislim, da manjka vmesna stopnja.

Ljudje se za tečaje težko odločajo, ker morajo zanje žrtvovati dopuste. Zaplete se navadno še pri povračilih zasluzka, dnevnice in prijavini, k tečaju pa pomaga še kandidatov strah, da ne bo zmozel obsežnega gradiva.

Ko sem iskal primerne rešitve, sem se spomnil na dva uspešna primera šolanja rokometnih sodnikov v medobčinskem rokometnem odboru Ribnica. Spomnil sem se tudi starih društvenih in župnih tečajev, ki so oblikovali nekdanje prednjake.

Žičkar remi, Banič : Poredoš remi, Šivic - Pucelj 0:1. J. U.

Domžale že prve?

Pred zadnjim kolom je v zahodni skupini slovenske šahovske lige vrstni red naslednji: Domžale 44,5 točke, Zmaj 38, Kočevje 36,5, Novo mesto 29, Koper 26,5, Borec 23, Borovnica 22, Lesce 20,5 točke.

ŠPORTNI KOMENTAR

Ne samo navidezno!

Zagotoviti, da bodo delavske športne igre res delavske - Marca slovenski veleslalom

Komisija za telesno kulturo, šport in rekreacijo pri republikanskem svetu slovenske zveze sindikatov je sklenila marca prihodnje leto pripraviti prvo tekmovanje sindikatov Slovenije v veleslalomu. Odločitev za uvedbo slovenskega smučarskega tekmovanja je kapak privlačna, ker tako spodbuja rekreacijo zaposlenih.

Vprašanje pa je, kako jo spodbuja. Izkušnje namreč kažejo, da pridejo na taka tekmovanja tudi znani športniki, ki so v veliki prednosti pred resničnimi rekreativci. Lahko postrežemo s konkretnimi podatki za delavske športne igre v novomeški občini, kjer so v veliki večini panog sodelovali tudi tisti, ki sicer tekmujejo za posamezne novomeške klube celo v slovenskih ligah. Očitno je, da njihovo nastopanje ne more spodbudno vplivati na počutje tistih, ki se sicer ne ukvarjajo s športom. Ker so pač toliko slabši, izgubijo voljo do nastopanja - in na

mesto koristi imajo potem take igre samo škodo.

Nekaj podobnega se lahko zgodi tudi na tem prvem slovenskem smučarskem tekmovanju, če bodo na start pustili tudi najboljše, ki bodo znatno hitrejši od tistih, ki stopijo na smeg le nekajkrat na leto.

Bržkone imajo podobne izkušnje in verjetno tudi pomisleke v vseh drugih občinah. Delavske športne igre so namreč v vseh slovenskih občinah, razen v dveh. Smejno zapisati, da so že prebolele prve otroške bolezni. Zato bi bil čas, da bi našli tak način ocenjevanja uspešnosti, da bi dajali prednost tistim, ki se s športom in telesno vzgojo ukvarjajo resnično samo na teh igrah in v okvirih sindikalnih združenj.

V nasprotnem primeru bomo sicer imeli sindikalna tekmovanja, vendar ne bodo dosegla svojega namena - prodora rekreacije med vse zaposlene! J. SPLIČHAL

čajniki zbrali na drugem zahtevnejšem tečaju. Tu bi opravljal tudi teoretični ali praktični izpit, potem bi dobili naziv razreda. Šele potem naj bi kandidate poslali v Mozirje, Rovinjo ali Sečo, kjer bi zanesljivo tečaj opravili.

V zadnjih treh letih smo v ribniški občini vzgojili 15 rokometnih sodnikov. Nekateri med njimi so že dobili republiške nazive. Začnimo torej vzgajati tako, da bomo ljudi osvobodili strahu pred neznanim, jih naučili voditi druge, jim vcepili in okrepili telesnovzgojne navade in podžgali poštrevovalne in koristne ambicije po napredovanju.

Upam, da bomo na ta način z majhnimi stroški in hitro prišli do sposobnega kadra. Kajpak ne smemo pozabiti še na najvažnejše: šolani telesnovzgojni strokovnjaki naj bi te ljudi ne gledali zviška, ampak bi morali v njih videti svoje pomočnike. FRANC LEVSTEK

IZBIRAMO

Kot smo že zadnjič napovedali, izbiramo najboljšo športno ekipo na Dolenjskem za 1972. leto. Vaše odgovore pričakujemo do 20. januarja. Pošljite jih na Dolenjski list, več o izbiri pa preberite na 22. strani, kjer objavljamo pregled letošnje športne življenja na Dolenjskem, hkrati pa še drugič tudi glasovnico.

Šport

NOVO MESTO - V soboto je bil v ljubljanski dvorani Tivoli namiznoteniški turnir šeste slovenske lige, ki je ob enem veljal kot kvalifikacijski za peto ligo. Na turnirju so igrali tudi Metličani in novomeška Krka. Medtem ko Belokranjci niso uspeli, so Novomeščani po gladem porazu v ljubljanskem P-klubu zmagali v odločilnem srečanju in se uvrstili v peto ligo. Za Krko so igrali: D. Pezelj, Bartelj, Vindiš in Doboš. (J. P.)

SENTJERNEJ - Ob 10-letnici je šolsko športno društvo Polet pripravilo pionirsko namiznoteniško tekmovanje za pokal Poleta. Zmagala je ekipa osnovne šole Katja Rupena iz Novega mesta, ki je v odločilnem dvoboju premagala domačine 5:4. Tretja je Vavta vas, četrta Šmarjeta, peta druga domača ekipa in šesti Skočjan. (J. K.)

NOVO MESTO - Na dolenskem kegljaškem prvenstvu v disciplini 8 x 200 metrov so nastopile štiri ekipe. V dveh nastopih v Mirni peči in Krškem je zmagalo Novo mesto, ki je podrla 13.256 kegljev in se uvrstilo v zahodno conso slovenske ligo. Slede: Krško 12.959, Metlika 12.684 in Črnomelj 12.618. (J. M.)

NOVO MESTO - V občinski kegljaški ligi je zmagala brez poraza Krka, ki je zbrala vseh 24 točk. Slede: Železnica 18, Luknja 14, Vseh devet in Novoteks po 9, Iskra 8 in Stari devet 2 točki. (J. M.)

NOVO MESTO - Za zimsko kegljaško ligo se je prijavilo 10 ekip. Kegljali bodo v Mirni peči, Krškem, Kanizariici in Trebnjem. V prvem od štirih nastopov so dosegli naslednje rezultate: Krško : Trebnje 4821:4625, Krka : Rudar 4633:4558, Železnica : Iskra 4555:4514, Novoteks : Ela 4612:4054. Brežice in Metlika sta bila prosta. (J. M.)

ZAGREB - Jugoslovanski novinarji so v anketi, ki jo je pripravil športni dnevnik „Sportske novosti“ iz Zagreba, proglasili za najboljša športnika v tem letu Vero Nikolič, ki je bila peta na olimpijskih igrah v teku na 800 metrov, in Mata Parlova, olimpijskega boksarskega prvaka. Za najboljšo ekipo so proglasili rokometno reprezentanco Jugoslavije, ki je v Muenchnu prav tako osvojila zlato medaljo. (A. B.)

SEVNICA - Sevniki Partizan je na predvečer praznika JLA pripravil akademia, na kateri so se številnim gledalcem predstavili vsi: od najmlajših pa do judoističnega krožka domačin. Vsi nastopajoči so se predstavili gledalcem še ob koncu, ko so skupaj s pevskim zborom osnovne šole zapeli „Lepo je v naši domovini biti mlad“. (E. R.)

RIBNICA - Včeraj, 27. decembra, je predsednik občinske skupščine Ribnica Bogo Abrahamsberg podelil odlikovanja predsednika Tita zaslužnim občanom. Red dela s srebrnim vencem so prejeli tudi trije športni delavci, in sicer Tončka Arko, Veno Čihal in Milo Juranc, slednji žal te svečanosti ni dočakal in je odlikovanje prevzela njegova soproga. (J. P.)

STRELCI ZA DAN JLA

Občinska strelska zveza je v počastitev dneva JLA pripravila tekmovanje z značno puško. Zmagala je strelska družina Pionir s 655 krogi, sledita druga ekipa in Iskra. Med ženskami je zmagal Labod s 407 krogi. Med posamezniki je bil najboljši Kos (Pionir) s 167 krogi, za njim pa klubska tovariša Zidanek in Berlan (164 in 163 krogov). Pri ženskah je nastreljala Zagorčeva 138 krogov, M. Svegljeva 136 in K. Svegljeva (vse Labod) 133 krogov. J. ŠEPIČ

Zmaga »Slovenije«

Odbojkarji športnega društva „Slovenija“, v katerem so otroci slovenskih izseljencev, so v soboto večer gostovali v Novem mestu in premagali domačine s 3:2 (9, -11, -12, 10, 13).

Igra je bila zanimiva, ker je bila izenačena. Sicer pa je bila odbojka bolj počitniška, kanadski Slovenci pa so pokazali vrhano mero poštrevovalnosti. Slovenski izseljenci so zmagali, ker so bili bolj borbeni in zlasti zato, ker so znali bolje servirati. Novomeščani, ki so letos občutno pomladili ekipo, so igrali blede. Mlajšim ne gre zameriti, ker še ne znajo dovolj odbojke, ne razumljivo pa je, da sta jima morala najstarejša - Breščak in Koprivnik - dajati tudi lekcijo iz borbenosti! Razen tega je tehnično vodstvo sila nespretno menjavalo igralce, kar je tudi eden izmed vzrokov za poraz Novomeščanov.

Novo mesto: Breščak, Graberski, Jenko, I. Babnik, L. Babnik, Koprivnik, Weiss, Kovačič, Sila.

SD „Slovenija“ Toronto: Seto, Hočevnar, L. Florja, Čič, Mesec, Rugosi, Zakrajšek, J. Čičič, Lampič.

Pušnik na Monte Carlo

Član novomeškega AMD, znani dirkač Aleš Pušnik se bo s svozračem Rokom Freyerjem prihodnji mesec udeležil tradicionalnega avtomobilističnega rallyja Monte Carlo. Nastopila bosta z renaultom 12 gordini, startala pa bosta iz Aten. Ob dirkača, ki bosta sodelovala na tem največjem evropskem rallyju, imata kapak tudi precej težav, saj jima primanjkuje denarja. Po svojih močeh jima bo pomagalo domače društvo iz Novega mesta, seveda pa bosta vesela tudi pomoči podjetij - saj bosta le tako lahko uspešno vozila na tej težki preizkušnji.

MOKRONOG; VRHNIKA 3:7

V četrtem kolu druge slovenske šahovske lige je Mokronog izgubil z Vrhniko 3:7. Za Mokronog so zmagali Peterletova, Zajčeva in Kramar.

šah

Dolenjci: tretji in četrti?

Šahisti v slovenski ligi so odigrali predzadnje kolo. Novomeščani so zmagali v Borovnici in se ob izdatnem porazu Koprčanov z ljubljanskim Zmajem spet dokopali do četrtega mesta, šahisti Kočevja pa so nepričakovano nizko premagali zadnjevrščene Lesce in izgubili vse možnosti za prvo mesto, bržkone pa jim je splavalo in izgubili tudi drugo. V zadnjem kolu bodo Novomeščani doma igrali s prvaki iz Domžal, Kočevje pa pojde v goste h kranjskemu Borcu. Preostala para: Zmaj - Borovnica in Lesce - Koper.

Kočevje : Lesce 5,5:4,5

Domačini, ki so imeli pred tem srečanjem še možnosti za prvo

KOŠARKA
Tradicionalno zimsko košarkarsko prvenstvo Dolenjske bo spet pripravil Dolenjski list v sodelovanju z občinsko Zvezo za telesno kulturo v Novem mestu. Pravico do udeležbe imajo vse moške ekipe na Dolenjskem neglede na to, v kakšnem tekmovanju sodelujejo. Prijave sprejemamo do 8. januarja. Pošljite jih na Dolenjski list z oznako „Košarka“.

GIMNASTIKA V BREŽICAH

Holyjev memorial v Brežicah

Zmagovalec je bil mladi ljubljčan Tomaž Kern

Na petkovem odprtem gimnastičnem prvenstvu za mladince v Brežicah je sodelovalo šest udeležencev iz Maribora, pet iz Brežic in sedem iz Ljubljane. Skupni zmagovalec je bil mladi ljubljčan Tomaž Kern. Prvo mesto je osvojil s 53,70 točke in za ta uspeh prejel tudi pokal občinske zveze za telesno kulturo v Brežicah, ki je organizirala to srečanje.

Ostali rezultati: Na konju z ročajmi je bil prvi Srečko Merčnik iz Maribora z 9,05 točke, drugi Tomaž Kern iz Ljubljane z 8,90 in tretji Igor Reiter iz Maribora z 8,25 točke.

V parterju je zmagal Ivan Reiter, drugo mesto pa si delijo Tomaž Kern, Andrej Merčnik (Maribor) in Ivan Gerjevič iz Brežic z rezultatom 9,00.

Na bradlji je bil prvi Andrej Merčnik z 8,90, drugi Tomaž Kern z 8,75 in tretji Srečko Merčnik z 8,45 točke.

V preskoču je zmagal Igor Reiter (9,30), drugi je bil Ivan Gerjevič (9,20), tretji Peter Muravs (Maribor) 9,05 točke.

Na krogih je osvojil prvo mesto Tomaž Kern z 9,45 točke, drugi je bil Srečko Merčnik z 9,25 in tretji Brežičan Ivan Gerjevič z 9,05 točke.

Dežurni poročajo

NAŠLI AVTO - 19. decembra zvečer so prometni miličniki ob avtomobilski cesti pri Lešnici našli škodo zagrebške registracije. Ugotovili so, da je bila škoda noč prej ukradena Zagrebčanu Julijusu Zubiču. Lastnik, ki je še isti večer prišel po avto, je ugotovil, da so mu zmikavti odnesli nekaj kosov orodja, pustili pa so nekaj drugega orodja, ki ga prej ni imel.

RAZBIJAL STEKLENINO - 19. decembra zvečer so iz hotela Kandija v Novem mestu poklicali na pomoč miličnike, ker je Novomeščan Branko Petrovič razbil steklenino. Razbijalec je zbežal še pred prihodom miličnikov. Prijavili so ga sodniku za prekrške.

DENAR IN PONI - 20. decembra dopoldne je Anton Zajc iz Novega mesta prijavi miličnikom, da mu je nekdo vlomil v stanovanje in iz dnevne sobe odnesel 3.500 dinarjev. Francu Lesu iz Novega mesta pa je nekdo prejšnji večer ukradel iz stanovanja poni.

PRIDRŽANA - Novomeški miličniki so 20. decembra zvečer pridržali do iztreznitve Danijela Badovinca iz Novega mesta in Stanislava Povšeta iz Lešnice, ker sta razgrajala v Metropolovi kavarni. Prišla bosta pred sodnika za prekrške.

SKOZ OKNO - 22. decembra dopoldne je neznanec zlezel skozi priprto straniščno okno v stanovanje Kristine Vidmar v Zgornji Straži, nato pa nasilno vdrl skozi dvojna vrata v sobe. Vse je razmetal, vendar ni ničesar odnesel.

RAZGRAJAL - Trebanjski miličniki so 22. decembra pridržali Dušana Heglerja iz Brezovice pri Mirni, ker je razgrajal v Springerjevi gostilni v Trebnjem. Prijavili so ga sodniku za prekrške.

FLOBERT - Alojzu Vovku iz Breza pri Brusnicah je neznanec ukradel puško flobert in ga oškodoval za 650 dinarjev.

GUMI IN DENAR - Francu Vircu iz Novega mesta je neznanec iz nezaklenjene kleti odnesel dve avtomobilski gumi in ga oškodoval za 500 dinarjev. Novomeščanki Pavli Wachter pa je neznanec 23. decembra dopoldne izmaknil v prodajalni kruha na Glavnem trgu denarico z 281,50 din.

TRANZISTOR - Novomeščanu Alojzu Kristanu so v noči na 23. december vdrl v osebni avto in ukradli tranzistor, vreden 1.700 dinarjev.

TOVORNJAK IN FICO - 23. decembra zvečer se je nekdo odpejal s tovornjakom avtoprevoznika Franca Stuklja iz Doblja. Kdo je odpejal avto NM 31-36, še niso ugotovili. V noči na 25. december pa je nekdo odpejal Milanu Šajatoviču iz Metlike osebni avto NM 113-54 znatne zlaste za 750.

KOZOLEC V OGNJU - 24. decembra zvečer je zgorel kozolec Marije Špohar iz Verduna pri Uršnih selih. Zgorelo je tudi 6 ton sena, listje, koruznica in nekaj deke. Škode je za 52.000 dinarjev. Kaže, da je gorelo zaradi odvrženega cigaretnega ogorka.

RESNICA

"Gospodje tovariši," je govoril Berdajsov Mataje - "naj mi oči izkapaajo, a kar bom povedal, je gola in čista resnica. Za pet ran kriševih se ne dam in ne dam in ne bom dovolil, da bi me v nič devalo nekakšno takšno niče, ki še do pet ne zna šteti..."

Globoko je zajel sapo in nadaljeval: "Ne verjamete? Naj koj crkne moja edina krava, ki je še ostala v hlevu, ko je vanjo zašel rubežni hudič. Pa še baba zraven, če to ne bi držalo..."

In pridružil se je, da ga ni bilo moč ustaviti. Pa je stopil naprej one, kako mu pravijo, Štefuc in gonil svojo: "Tovariši, vidite tele roke? Za revolucijo so se dajale in bile in za boljši red. Poglejte pest, ki je branila pravico. Kar pravim, je čista resnica... Kdo, pravite, je drugače povedal? Mataje? Berdajsov, pravite? Ta gnida grintova? Ta pezde, ki je hlinil svojo bolezen, da mu ne bi bilo treba hoditi na udarniško?"

Pa je vstal Mataje in silovito spregovoril: "Ga slišite, tovarišija? Kdo gozbeda takele reči, a? Takile

Kdo naj ve, komu verjeti? Saj ni čudno, da ima upodobljena pravica - zavezane oči..."

JAKA PRAVIČNIK

Šofer Albin Olfacijus si je s skokom iz avtobusa rešil življenje - trenutek pozneje je lokomotiva vlaka, ki je pripeljal iz Trebnjega, naredila za 100.000 dinarjev škode... (Foto: A. Železnik)

20. DECEMBRA OB 18. URI: Avtobus pod kolesi lokomotive... Dva ranjena: avtobusov šofer, ki je skočil iz vozila pred trčenjem, in potnica na vlaku, ki je izgubila ravnotežje - 10.000 din škode

Nezavarovani železniški prehod v Puščavi je bil že nekajkrat prizorišče nesreč. Trebušasto sopihajoči vlaki imajo na železni cesti pač prednost, čeprav so vozila, ki pripeljejo po cesti, hitrejša. Prejšnjo sredo, 20. decembra okrog 18. ure, je le zvrhana mera sreče pomagala, da nove izkušnje ni bilo treba plačevati s človeškimi življenji.

Albin Olfacijus je takrat namreč pripeljal delavski avtobus ljubljanskega Litostraja iz Mokronoga. Peljal je proti Trebnjemu, na križišču ceste in železnice pa ni upošteval prometnega znaka in je zapeljal pred lokomotivo vlaka, ki je pripeljal iz trebanjske smeri. Lokomotivo je vozil Florijan Lužar s Hruba pri Mirni peči. Vlak je silovito udaril v sredino avtobusa in ga porinil okrog 20 metrov naprej po progi.

Vse se je srečno končalo: avtobus je bil prazen, šofer Olfacijus pa je hip pred usodnim trčenjem skočil izza volana in iz avtobusa. Pri skoku se je laže poškodoval, enako pa se je zgodilo tudi s potnico v vlaku Karolino Guštin, ki je pri trčenju izgubila ravnotežje.

Škode je za 100.000 dinarjev, avtobus je praktično neuporaben. Nas bo ta nesreča kaj izučila?

TRIJE PRETEPAČI: Še v marici! Huda kri tudi, ko so jih peljali v zapor

Pozno ponoči so se 22. decembra v Svajgerjevi gostilni v Črnomlju stekli Emes Masterlić, Rifat Šabanović in Hasan Šišić, delavci črnomaljskega Belta. Med tepežem so poškodovali nekaj gostov in hudo ranili Boža Hodorovca, delavca kanizarske opekarnice, ki so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico.

Pretepači so razbijali tudi steklenino in gostilniško opremo. Na pomoč so poklicali miličnike. Ti so jih komaj ukrotili in spravili v marico ter odpeljali v novomeško zapore. Pretepaška trojica ni mirovala niti med prevozom: poškodovali so avto in Šišiča, da so ga morali odpeljati v Novem mestu kar v bolnišnico. Masterlića in Šabanovića so po nalogu preiskovalnega sodnika priprili.

Ko so pregledovali škodo, so ocenili, da so jo naredili trije pretepači v gostilni za 2.000 dinarjev, za vsaj 1.000 dinarjev pa še na marici!

POLEDICA Kadar je poledica, bomo vozili z gumami, opremljenimi z žeblički ali verigami, pazili na večjo varnostno razdaljo in prehode za pešce, vozili s hitrostjo, s katero zanesljivo pravočasno ustavimo vozilo v primeru presenečenja, zavirali z enakomerno pojemajočo hitrostjo s postopnim prestavljanjem ročice v nižje prestave. Ne bomo prehitevali, če ni nujno, zavirali sunkovito ali nenadoma spreminjali smeri vožnje.

PODRIL MOPEDISTA 20. decembra popoldne je peljal brez voznškega izpita mopedist Jože Šuštarč iz Mrčnih sel iz Krškega proti Senovemu pravilno po desni strani. V Brestanici mu je po stranski desni cesti od gostilne Pohle pripeljal Rudolf Omerzel iz Anž in izsiljeval prednost. Zaletel se je v mopedista in ga zbil na drugo stran ceste. Mopedist in sopotnik Jože Hlavan iz Reštanja sta bila težje poškodovana.

Z LEDU NA TRAVNIK V nedeljo zvečer se je Ivan Miklič iz Trebnjega peljal proti Ljubljani. Na poledeneli cesti ga je pri Podborštu zaneslo na bankino, nato pa se je prevrnil po nasipu na travnik in obstal na strehi. Miklič je ostal nepoškodovan, na avtomobilu pa je za 30.000 dinarjev škode.

PETO, ŠESTO IN SEDMO ZLOMLJENO REBRO: Smrt po stopnicah... Viktor Geršak iz Drenovca je bil obsojen na dve leti in šest mesecev zapora

Senat okrožnega sodišča v Novem mestu, ki mu je predsedoval sodnik Janez Kramarič, je v petek spoznal Viktorja Geršaka, 34 let, iz Drenovca pri Bizeljskem za krivega hude telesne poškodbe s smrtnim izidom in ga obsodil na dve leti in šest mesecev zapora.

Geršak je konec septembra 1969 razdražen porinil svojo taščo Ano Bertole po stopnicah, da je padla, na tleh ležečo je še obrcal. Pri padcu si je Bertoletova zlomila peto, šesto in sedmo levo rebro in je 12. oktobra zaradi gnojnega vnetja rebre mrene umrla. Bertoletova je očitala svoji hčerki, Geršakovi ženi, da ni pri hiši ničesar njenega in ji rekla, naj ne gre na pašo s kravo, kot je hotel Geršak. Ta je razjarjen porinil taščo po stopnicah...

Po mnenju izvedenca dr. Milčinskiga bi Bertoletovo morebiti lahko pozdravili, če bi povedala, kje je došla poškodbe. Ona je namreč trdila, da je padla, ko je šla na avtobus. Tako je rekla tudi svojemu možu in tako je obtoženec tudi zgradil svoj zagovor: priznal je, da jo je porinil,

vendar pa je trdil, da se je to zgodilo na vrhu pod hrusko, da pa je ni brenil in da je zato poškodbe dobila pozneje.

Dr. Milčinski je menil, da samo pri padcu takih poškodb ni mogla dobiti. Rebra so bila zlomljena na razdalji približno 10 cm, kar kaže, da so bile poškodbe prizadejane z udarcem ali broco.

Sodišče se je odločilo, da je obtoženec kriv, še zlasti, ker je Bertoletova o dogodku povedala svoji drugi hčerki. Pri obsodbi je upoštevalo Geršakovo nezakovanost, delno priznanje, dejstvo, da je oče dveh mladokletnih otrok, da je invalid, časovno odmaknjenost in okoliščine, v katerih je do tragedije prišlo.

Piši, piši, še slikaj!

Rudi Simončič: »Take vzklike moram velikokrat preslišati« - V »črni« knjigi največ vozil z NM registracijo

"Ljudje nočejo razumeti, se sprenevedajo in izgovarjajo, da ne vedo, da bodo ostali na parkirišču le dve minuti..." Tako je začel pogovor o težavah na novomeških parkiriščih Rudi Simončič, ki skrbi, da lastniki avtomobilov, ko parkirajo, "nahranijo" uro.

"Dolžnosti voznika?" "Tako, ko se pripelje na parkirni prostor, kjer je ura, mora vanjo spustiti kovanec, ne glede na to, koliko časa bo tam parkirali. Pri tem pride večkrat do težav. Voznik, ki želi avtomobil ur, »zaupati« dve uri, mora v tem primeru spustiti vanjo 2 x po en dinar, zgodi pa se, da vrže vanjo dvodinarski kovanec, čeprav je na vseh urah jasno navodilo. Tako se lahko ura pokvari, tisti, ki jo je pokvaril, pa nima dokaza, da je resnično plačal. Zato poskušajo mnogi brez-

odšel in podobno." Zato predlagam vsem Novomeščanom, naj za pet minut nikar ne ustavljajo po mestu, saj tako delajo le gnečo. Glavni trg moramo razbremeniti in narediti nekaj prostora tudi za goste, ki se po mestu ne spoznajo, potem pa še za domače voznike iz okolice Novega mesta.

"Kaj naredite, ko zalotite avtomobil, ki nima plačane parkirnine?" "Če lastnika avtomobila ni v bližini, napišem obvestilo. Dam

ga pod brisalec, da ga vsak lahko vidi in tako odpadejo izgovori, da ga ni dobil. Z obvestilom mora oditi na postajo ljudske milice. Če pridem takrat, ko je voznik ali njegov sopotnik še v avtomobilu, lahko napako še popravita. Zal se velikokrat zgodi, da se nekateri skušajo zaradi dinarja z otroškimi lažmi izviti. Najpogostejša laž je, da je ura pokvarjena. Zato imamo pri roki mehanika, ki hitro ugotovi, kdo je »zatajil«; alj voznikovo poštenje ali ura. Zal se večkrat zgodi, da je avtomat nedolžen. Prav tako me užalostijo tisti vozniki, ki ure, mene in uradnega lista ne jemljejo resno.

"Katero vozniko najbolj pogosto zalotite na parkirnem prostoru, ko jim ura prepoveduje parkiranje?" "Na žalost so to vozila z oznako Novega mesta. Ne trdim pa, da so to sami Novomeščani. Presenečen sem nad vestnostjo voznikov iz Ljubljane, saj jih imam v »črni knjigi« zapisanih še najmanj."

J. PEZELJ

plačno parkirati. Ko jih z obvestilom pričakam, se opravičujejo: »Ura je pokvarjena, v mesto sem prišel z Mestnih njijs samo po kruh in bom takoj

KRONIKA NESREČ

NOVO MESTO: TRČIL V ČAKAJOČEGA - Janez Golobčič iz Sentišta se je 19. decembra zjutraj pri IMV zaletel v osebni avto Novomeščana Ivana Cvelbarja, ki je čakal, da bo vohod v IMV prost. Škode je za 1.000 dinarjev.

DOLNJE GRADIŠČE: OPLAZIL GA JE - Jože Špelko iz Dolenjskih Toplic se je 19. decembra dopoldne pri Dol. Gradišču umaknil avtobusu, ki ga je vozil Stefan Seršen. Čeprav je zapeljal na skrajno desno, ga je avtobus, ki je pripeljal po levi, oplazil in ga odbil v vsek. Škode je za 20.000 dinarjev.

BELA CERKEV: RAZNESLO GUMO - Tone Lampret iz Stranske vasi se je 19. decembra zvečer s tovornjakom prevrnil na bok, ko mu je pri Beli cerkvi razneslo gumo na srednjem levem kolesu. Škode je za 5.000 dinarjev.

KARTELJEVO: KOLESAR NA TLEH - Milena Može iz Male Bučne vasi je 20. decembra popoldne pri Karteljevem zadela kolesarja Alojza Blažiča iz Brezovega loga, ki se je pripeljal s stranske ceste. Kolesar si je zlomil nogo in pretresel možgane in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Škode je za 1.200 dinarjev.

MAČKOVEC: PREHITEVAL KOLONO - 21. decembra popoldne je Dobrovoje Zdravkovič z osebnim avtomobilom avstrijske registracije pri Mačkovcu prehiteval kolono vozil, ko mu je naproti pripeljal avtobus, ki ga je vozil Ljubljčan Anton Osek. Vozili sta se oplazili, škode je za 5.000 dinarjev.

METLIKA: ZAVRL V VODNIAK - Alojz Rejan iz Mišincev pri Ozlju je 22. decembra popoldne pri mostu čez Kolpo močno zavrl, zato je avto zaneslo s ceste v vodnjak Popovičeve hiše. Naproti se mu je namreč pripeljal 12-letni Jakob Koželj iz Jurovskega broda, ki je pred srečanjem izgubil ravnotežje in padel po tleh. Škode je za 1500 dinarjev.

NOVO MESTO: OD STRANI - Branka Mišjak iz Regerče vasi se je 23. decembra popoldne peljala po Cesti talcev v Novem mestu. S Poti na žago je takrat pripeljal Ivan Derganc iz Češče vasi. Avtomobila sta trčila, škode je za 1.600 dinarjev.

KLOŠTER: NA LEDU - Črnomalčan Stanko Adamič se je 23. decembra zvečer z avtomobilom drsal na poledeneli cesti pri Kloštru, zato ga je zaneslo na travnik, kjer se je večkrat prevrnil. Škode je za 5.000 dinarjev.

MAČKOVEC: KLJUB PREPOVEDI - 24. decembra okrog 2.30 je tovornjak s prikolicom, ki ga je vozil Jože Brce iz Dornberka, začel prehitevati tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Janez Krže iz Kočevja. Tovornjakom je tu prepovedano prehitevati. Takrat je pripeljal naproti z avtomobilom nizozemske registra-

cije Josip Jutriša iz Cazme. Brce je hitro zavil na desno, vendar je pri prikolic, ki je še ostala na levi, trčil osebni avto. Ta je potem udaril še v Krzetovo prikolico. Škode je za 25.000 dinarjev, Jutriša in njegov sopotnik pa sta se poškodovale.

DOLNJE JESENICE: PREPOZNO STA SE OPAZILA - 24. decembra popoldne se je Stane Us iz Krmelja z avtomobilom pripeljal v Dol. Jesenice, ko mu je naproti pripeljal Ljubljčan Miodrag Lampret. Ker sta se prepozno opazila, sta trčila. Škode je za 4.000 dinarjev.

PRELESJE: V OVINKU - Ignac Gregorič iz Sentrupertu se je 24. decembra v Prelesju prevrnil, potem ko ga je v ovinku začelo zanašati. Škode je za 4.000 dinarjev.

NOVO MESTO: ZANESLO GA JE - 24. decembra zvečer je Martina Junkarja iz Vidma pri Raki na Ljubljanski cesti v Novem mestu pri cestnem podjetju zaneslo na levo. Avto je zapeljal na pločnik, od tam pa nazaj na desno, kjer je trčil v betonsko ograjo ter se prevrnil na levi bok. Škode je za 8.000 dinarjev.

MEGLA Če je megla, bomo zmanjšali hitrost vožnje, prizgali tudi podnevi zasenčene luči, bolj pazili na prometne znake. Ne bomo prehitevali in ustavljali na cesti, če to ni nujno!

V ŠOLSKO ZBORNICO V ponedeljek so v osnovni šoli v Vavti vasi ugotovili, da je v soboto ali nedeljo nekdo vdrl v šolo. Na oknu je razbil steklo, v zbornici pa je odprl nekaj nezaklenjenih omar in vse prebrskal. Odnesele ni ničesar.

Slatnik: kdaj nakup?

Ivan Gričar: „Trgovina na Malem Slatniku je nujno potrebna – Na delavskem svetu smo sprejeli sklep, da bomo pričeli z obnavljanjem!“

Prejšnji četrtkov intervju je Ivan Tekstor, tajnik krajevne skupnosti na Malem Slatniku, sklenil z naslednjim vprašanjem: „Predstavnik trgovskega podjetja „Dolenjka“ naj pove, če so se pri njih že odločili za obnovo trgovine na Malem Slatniku, kdaj bo otvoritev in kakšne načrte ima to podjetje s slatniško trgovino?“

Na vprašanja je odgovarjal Ivan Gričar, komercialni direktor Dolenjke: „O vprašanju, ki že dalj časa zanima prebivalce Malega Slatnika in druge okoličane, smo pri nas že razpravljali. Na seji delavskega sveta smo ugotovili, da je res potrebno trgovino popraviti, saj je kupna moč tam zadovoljiva, obenem pa je tudi naša dolžnost, da ugodimo potrošnikom. Delavski svet je sprejel sklep, da bomo z obnavljanjem pričeli ob določenih pogojih. Pripravljene smo skrbeti za opremo, zunanjo in notranjo ureditev tako, da bo prodajalna delovala po

pa bosta lahko izbiro kasneje še popestrila. Pri naslednjem vprašanju bi odgovoril na kratko. V kolikor bodo dovoljevali predpisi in pa ustvarjeni dohodek, je jasno, da naše trgovsko podjetje ne bo zanemarilo kupcev na podeželju. Veliko smo se o razširitvi trgovske mreže v novomeški občini že pogovarjali, takoj ko se bo pokazala najmanjša možnost, bomo ukrepali.“

„Kdaj boste končali z obnavljanjem nekdanje Manufakture v Novem mestu, kaj boste v njej prodajali in kakšna je založenost vaših trgovin pred novim letom?“

„Ko smo pričeli z obnavljanjem, smo upali, da bo trgovinica nared že konec septembra. Po zadnjih izjavah in obljubah proizvajalcev pa jo bomo lahko odprli konec tega meseca. Prodajali bomo predvsem moderne, lepe in uporabne izdelke. Upamo, da bodo Novomeščanke z izbiro zadovoljne in da se bo uresničila napoved, ki je že bila v vašem tedniku: „Nič več v Italijo!“

Pred novoletnimi prazniki smo se dobro založili. Centralno skladišče „Dolenjke“ bo delalo do zadnjega delovnega dneva – 28. decembra. Nekaj težav imamo s preskrbo mesa. Medtem ko bo odojkov, perutnine, predvsem puranov, dovolj, nam primanjkuje svinine. To ni naša krivda, pač pa previsoka nabavna cena.“

Ob koncu je Ivan Gričar predlagal, naj predsednik občinske skupščine Avgust Avbar odgovori na naslednje vprašanje: „Z ozirom na nove predpise o investicijskem vlaganju v poslovne prostore, ki so v lasti splošnega ljudskega premoženja, so sedaj opravičljivi razlogi za razmišljanje o prenosu poslovnih prostorov uporabnikom. Tovariš Avbar naj pove, kakšne so možnosti za prenos poslovnih prostorov uporabnikom?“

J. PEZELJ

vseh zahtevah sanitarnih predpisov. Točnega dne začetek obnavljanja še ne vemo. To je odvisno tudi od druge stranke – lastnika prostorov, v katerih bi prodajalno obnovili. Takoj, ko pogodba podpisana, bomo pogodbo podpisali, bomo pogodbo podpisali, bomo pogodbo podpisali. Prav tako je težko odgovoriti na vprašanje, kaj bomo prodajali. Predvsem vse prehranske izdelke, čes in želje kupcev

Strah

Na 4. seji občinske konference ZK so bile omenjene tudi integracije v gospodarstvo. V slovenskem merilu ugotavljamo, da je gospodarstvo preveč razdrobljeno in da to v marsičem otežuje hitrejša in večja vlaganja v obnovo zmogljivosti in v posodobitvenja v proizvodnji. Vse to velja tudi za novomeško gospodarstvo. Tako je bilo rečeno na konferenci, ob tem pa je bila posebej poudarjena potreba po integracijah v gostinstvu in v komunalni dejavnosti.

8 delovnih organizacij v gostinstvu je v polletju letos ustvarilo manj kot 12 milijonov dinarjev celotnega dohodka, 5 delovnih organizacij v komunalni dejavnosti pa manj kot 9 milijonov celotnega dohodka. Hkrati je 8 gostinskih delovnih organizacij ustvarilo 707.000 din ostanka dohodka, 5 komunalnih delovnih organizacij pa 370.000 din ostanka dohodka.

Ze gornje številke, ki se nanašajo na letošnje prvo polletje (priznati je treba, da polletni rezultat ni najboljši izhodišče, ker še ni dokončno izoblikovan), zgovorno opozarjajo, da bodo celo združene moči, če bi se vsa gostinska podjetja združila v eno in vsa komunalna v eno, bile sorazmerno šibke.

Na konferenci ZK je stekla tudi beseda o tem, zakaj ne pride do združitve, ki so v teh dveh dejavnostih več kot nujne. Dana je bila ocena, da je glavni vzrok strah pred izgubo stolčkov v vodstvih. To bo najbrž držalo, saj je delavec prav gotovo vseeno, pod kakšno firmo postuje. Kako dolgo se bomo še lahko šli slepe miši: da bomo v besedah za integracije, v dejanjih pa ne?

M. J.

Gorenje Kamenje: ob skali se tudi jeklena „žlica“ buldožerja ustavi (Foto: S. MIKULAN)

POLJANCI ZAHTEVAJO:

Zemljo tistemu ki jo...

Krajevna organizacija Socialistične zveze iz Poljan pri Dolenjskih Toplicah je 16. decembra obravnavala nekatera vprašanja, ki tajejo prebivalstvo Starih žag, Občic in Poljan.

Okrepjeno električno omrežje, so poudarili, bo pomembna pridobitev za te kraje, potrebno pa je izvedbo teh del strokovno pripraviti. Z enako odgovornostjo se je treba lotiti urejanja transformatorjev. Pri vsem tem bodo občani pomagali z

delom, materialom in denarnimi prispevki.

Na sestanku so menili, da je skupna skrb vaščanov tudi ureditev pokopališča. Sklenili so uvesti letno pristojbino in namestiti stalnega oskrbnika.

Krajevni skupnosti so predlagali, naj ustanovi komisijo, ki bo pretresala vprašanja neupravičenega bogatenja na vasi. Pri tem so poudarili, da je treba strogo spoštovati geslo: „Zemljo tistemu, ki jo obdeluje.“

Potok Črmošnjica je potreben regulacije, ker nenehno poplavlja in povzroča škodo na poljskih pridelkih in tudi na poslopljih. Ker uporabljajo ljudje to vodo za pitje in napajanje, so sklenili poskrbeti za večjo čistoto. Imenovali so odbor, ki naj bi s pristojnimi na občini poskušal doseči, da bi potok začel tili.

FRANCI JERINA

TIS PO PISMU

Torkovo sedmo sejo skupščine TIS v Novem mestu je začel predsednik Danilo Kovačič s krajšim referatom o prizadevanjih na področju vzgoje in izobraževanja. Več o nalogah na tem področju, ki izhajajo iz pisma tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva TKJ, pa je spregovoril predsednik izvršnega odbora Veljko Troha. Zatem so razpravljali o delovnih programih TIS v letu 1973. V zvezi s tem so spregovorili o predlogih kadrovske komisije, komisije za gnotna vprašanja in komisije za stipendiranje. Sledilo je poročilo o izpolnjevanju nalog na področju otroškega varstva, predlog za spremembo pravilnika o štipendiranju, rebalans denarnega načrta za leto 1972 in drugo.

področju. Razen tega je slavjenec vedno našel čas še za družbeno in politično delo.

Se posebej velja omeniti njegovo skrb za mlade kadre. Z očetovsko skrbjo se je posvečal pripravnikom – ne samo na okrožnem, marveč tudi na občinskih sodiščih. Brez težav je mogče zapisati, da je šla skozi njegove roke večina sodniškega kadra, ki zdaj dela v novomeškem okrožju.

Vsi, ki ga poznamo, mu želimo še veliko delovnih uspehov, obilico zdravja in osebne sreče!

MINI ANKETA

Le še danes je čas, da novomeške gospodinjice nabavijo tiste najnujnejše stvari, s katerim bodo ob novem letu lahko presenetile svoje in prijatelje. Jutri bodo trgovine v glavnem zaprte. Kako so bile Novomeščanke zadovoljne s ponudbo pred Silvestrom, smo v pogovorih v posameznih trgovinah zvedeli naslednje:

ZALKA POGLAJEN, gospodinja: „V teh dneh pri nas v glavnem nakupuje hčerka, ker sem nekoliko bolna. Zdi se mi, da so letos trgovine še bolj založene kot lani, saj sem do sedaj dobila vedno vse, kar sem želela.“

MARTINA KOVAČ, delavka: „Ze stara navada novomeških trgovin je, da so nekaj dni pred prazniki prazne. Verjetno se bojijo preveč dela pri popisih zaloga. Se zlasti sem jezna, ker v teh dneh nikakor nisem dobila otroške obutve in konfekcije. Prodajalke se izgovarjajo, da nimajo, ko pa sem bila v Ljubljani, sem v trgovini istega podjetja dobila vse potrebno. Najbolj pa me je presenetilo: kljub vožnji je bil nakup cenejši, kot pa bi bil v našem mestu.“

MILICA ZALOŽNIK, gospodinja: „V Žabji vasi imamo novo trgovino. Ni mi več bufet. Namesto njega bi prostor raje namenili drugim, predvsem prehrabnim izdelkom. Vesela sem, ker lahko letos po trgovini marsikaj kupiš, kar še lani nismo dobile. Premalo je limon, razen tega so precej dražje kot lani. Zato upam, da bodo trgovci takoj po praznikih zalogo limon dopolnili.“

Dobra izbira

ANCKA SOVDAT, uslužbenka: „Trgovine so dobro založene, razveseljivo pa je tudi to, da prodajajo že kompletna darila. Tako nam uslužbenkam in drugim zaposlenim ženskam prihranijo precej časa.“

FRANCKA ŽUPEVC, upokojenka: „Lepe stvari imajo danes, lepe, a kaj, ko so tako drage. S trgovinami sem kar zadovoljna. Zdi se mi, da imajo premalo limon. Verjetno so tudi zato tako drage.“

JOZEFA PEČNIK, dijakinja: „Trgovine so se na novo leto dobro pripravile. Vesela sem, ker imamo tudi mladi dobro izbiro, predvsem v Okrasu.“

JANJA JAKLIČ, gospodinja: „Nekoliko vljudnejše bi morale biti predvsem mlajše trgovke. Vem, da je v teh dneh delo naporno, pa kljub temu se naj obvladajo. Dobro založene trgovine so presenetile še z pripravljenimi darili, ki pa so za marsikatero predraga.“

J. PEZELJ

POGOVORI Z ZDOMCI

Pogovor z zdomci iz novomeške občine so za danes ob 10. uri v prostorih doma JLA sklicali predsednik občinske konference SZDL Franc Beg, direktor zavoda za zaposlovanje Ludvik Kebe in predsednik občinskega sindikalnega sveta Adolf Suštar.

Novomeška kronika

SOLIDARNOSTNA AKCIJA – Od 19. do 25. decembra je teden solidarnosti z vietnamskim ljudstvom. Republiški odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije je zato izdal razglednico, na kateri je upodobljena vietnamska partizanka. Novomeški Rdeči križ, ki je pristopil k tej akciji, je poslal po šolah okoli 2000 teh razglednic, ki jih bodo pokupili otroci. Razglednica stane samo 50 par, izkupiček pa je namenjen skladu za pomoč žrtvam. Otroci lepe razglednice radi kupujejo, tako da so do danes verjetno že pošle.

TRGOVINE IN NOVO LETO – Vse izložbe v trgovinah so že primerno okrašene, marsikatera pa vabi kupce z novolenimi popusti.

RUSKA PRAVLJICA – Konec prejšnjega tedna so si učenci OŠ „Katja Rupena“ v dvorani doma JLA ogledali Rusko pravljico, ki je bila posvečena dnevu JLA.

PREMALO KRVOĐALCEV – Prejšnji teden se je na novomeški transfuzijski postaji oglasilo samo 29 krvodajalcev. Ker se zaradi povečanega prometa v času pred novoletnimi prazniki zgodi več prometnih nesreč kot navadno, bi se moralo oglasiti precej več krvodajalcev. Pogrešajo jih predvsem iz delovnih organizacij, saj jih ta teden iz nobene ni prišlo več kot pet.

TRŽNICA – Podobno kot prejšnji teden so hranjevske tudi tokrat imele na stojnicah največ jajčk. Kljub temu se jim cena ni spremenila (130 do 140 din). Prav tako je bilo veliko motovilca, merica pa je veljala 2 dinarja. Zelena solata je

veljala 7 din za kilogram, jabolka 5 do 6 din kilogram, pomaranče 7 din, limone in mandarine 10 din domaći med 25 din, banane 7 din, korjenček 5 do 6 din, kostanj 8 din, hruške 10 do 13 din, skodelica smetane 4 din, repa 4 din, krožnik, kislje zelje 6 din kilogram, cvetača 8 din in česen 25 din.

ROJSTVA – Rodila je Marjeta Blatnik iz Ulice Mirana Jarca 10-deklica.

UMRLI SO – Frančiška Rozman v 74. letu, invalidska upokojenka z Mestnih njiv, Bruno Mervar v 45. letu, kvalificirani mizar iz Prečne 39, in Erna Sajovic v 63. letu starosti, upokojenka z Ljubljanske ceste.

– Ena gospa je rekla: da ne ve, kako bo silvestrovala. Ni viskija, ni čokolade, ni brazilskega kofetka v trgovinah, do reprezentanc na ne pride...

Na slavnostni seji delavskega sveta Novolesa prejšnji četrtak na Otočcu so podelili priznanja članom kolektiva, ki so v podjetju 20 ali 10 let. Jubilate je še posebej toplo pozdravil generalni direktor Jože Knez, ki je hkrati razgnil načrte podjetja za leto 1973. (Foto: S. Mikulan)

60 let Štefana Simončiča

V ponedeljek je sredi dela praznoval svojo 60-letnico predsednik novomeškega okrožnega sodišča Štefan Simončič.

Jubilant se je rodil 25. decembra 1912 v Radečah pri Zidanem mostu. Gimnazijo je obiskoval v Celju in maturiral 1933. leta, 1939 pa je diplomiral na ljubljanski pravni fakulteti. Med okupacije je bil v stikih z narodnoosvobodilnim gibanjem vse od začetka oborožene vstaje, od 1943 je bil aktivno povezan, 2. septembra 1944 pa je vstopil v narodnoosvobodilno vojsko. Po demobilizaciji septembra

1945 je nastopil službo pri javnem tožilstvu za celjsko okrožje. Nato je delal na javnem tožilstvu v Mariboru in na tamkajšnjem okrožnem sodišču, od 1. februarja 1957 pa je predsednik okrožnega sodišča v Novem mestu.

Vsi, ki poznajo tov. Štefana Simončiča, vedo za njegovo izredno delavnost: čeprav ga v celoti obvezuje že sama predsedniška funkcija, še vedno najde dovolj časa za delo v inštančnih senatih. Kot pravnik ga oblikuje široko strokovno znanje tako na civilnem kot na kazenskem

Za manj denarja boljše ceste

Pomembnejše je čistiti kanale za odvod vode, kot le dovažati material na cesto — Za dobro cesto morajo nekaj žrtvovati in pomagati tudi občani — Cestarji pod nadzorom delovodje rešitev za ceste

Staneta Zobca, referenta za komunalne zadeve in urbanizem pri občinski skupščini Ribnica smo zaprosili za razgovor o vzdrževanju občinskih cest.

Vzdrževanje cest, tako republikanskih kot občinskih, je pogosto predmet kritike ne le med občani, ampak tudi na sejah občinske skupščine. Zakaj je vzdrževanje nekaterih občinskih cest slabo?

Naše občinske ceste so bile doslej strokovno slabo vzdrževane. Na ceste so namreč le nasipavali material, niso pa čistili kanalov za odvod vode. Zato teče na primer v Slemenih voda po cesti 100 in tudi več metrov daleč. Vodo pa bi morali čimprej speljati s ceste, da bi napravila kar najmanj škode. V Slemenih pa je precej vseh, ki nimajo občinskega kanala za odvod vode, zato teče voda po cesti, odnaša material in mehča ceste.

To pomeni, da se cesta zaradi tega, ker ni kanalov, hitro kviri. Se pravi, da bi lahko z manj materiala in denarja bolje vzdrževali ceste?

Kako pa naj bi bilo sicer poskrbljeno za vzdrževanje občinskih cest?

Po mojem predlogu bi morali imeti ekipo 10 do 12 ljudi, ki bi uredila ceste, nato pa bi ostali po 2 do 3 člani te ekipe stalno na območju Slemen, Loškega potoka, Dolnje vasi in Poljan. Delati bi morali le na cesti in ne drugje. Potem bi lahko kontrolirali njihovo delo. Kontrolo bi opravljali delovodja, ki bi bil lahko tudi kdo iz občine.

Kakšno mehanizacijo imate za vzdrževanje cest in kakšna bi bila še potrebna?

Greder KOMUNALA že ima. Kupiti bi morali še vibrirni valjar, ki ti za grederjem spet uvalja material na ceste, in betonski mešalnik. Mešalnik bi uporabljali pri betoniranju prepotov, koritic (kanalov) ob cesti, kjer voda močneje dere, ter vtokov in iztokov iz cevnih propustov.

POSTOPNO ASFALTIRATI CESTE

Koliko denarja boste prihodnje leto namenili za vzdrževanje občinskih cest?

V letu 1973 nameravamo varčevati. Predlagam, da bi vsako leto 100.000 do 200.000 din vezali pri banki in potem z dodatnim denarjem (posojilom) banke postopno asfaltirali ceste v nižinskem, nato pa še v višinskem območju občine. Menim, da bi že leta 1974 lahko asfaltirali ceste odsek Hrovača-Otavice. Vzdrževanje asfaltiranih cest je namreč precej cenejše kot makadamskih, zato moramo ceste čimprej asfaltirati.

Kako bi najbolj na kratko našli ukrepe za boljše vzdrževanje cest, ki jih boste storili v kratkem?

Do maja nameravamo narediti načrt za vzdrževanje in asfaltiranje občinskih cest. Pri vzdrževanju cest bomo varčevali, da bo ostalo več denarja za asfalt. Kako nam bo vse to uspelo, pa je odvisno tudi od razumevanja, pomoči in sodelovanja vseh občanov.

Stane Zobec

J. PRIMC

VSAK OBČAN ODGOVOREN ZA CESTO

Seveda. Sem proti temu, da bi ceste, ki nima urejenega odvoda vode, nasipavali. Ljudje pa bi morali — če hočejo imeti dobro ceste — odstopiti del zemljišča (1 do 1,5 m), da bi lahko na nekaterih mestih uredili pravilne kanale za odvod vode. Razen tega se ne bi smeli razburjati, če jim cestar spelje vodo s ceste na travnik, saj mora po veljavnih predpisih vsak lastnik zemlje ob cesti to dovoliti. Tudi lastniki oziroma stanovalci v hišah ob cesti bi morali poskrbeti, da bi speljevali vodo s ceste, čistili kanale pred neurjem itd. Tako bi lahko sami veliko pripomogli, da bi imeli boljše ceste. Če ne bodo sami pomagali, bo cesta pač slabša.

VOLITVE IN IMENOVANJA

Za ravnatelja nižje glasbene šole v Ribnici je ponovno imenovan Andrej Puhar. Franc Gričev je bil imenovan kot predstavnik družbene skupnosti v svet osnovne šole „Dr. France Prešeren“ Ribnica.

V upravni odbor sklada stavbnih zemljišč so bili imenovani: Jože Benčina (za predsednika), Dane Samsa, Mirko Oražem, Franc Zelenik, Stane Zobec, Franc Trdan, Franc Dejak, Gvido Carman in Alojz Lavrič.

ORTNEŠKI POROČEVALEC

Ko zaključujemo staro leto, naj se ozrem na uspehe in neuspehe našega kraja. V letu 1972 smo pridobili:

— MALI ORTNEŠKI MOSTIČEK, o katerem smo toliko pisali je obnoven; — NOVO MESTO skozi „Lukno“ smo dobili. Pelje ob bivših ribogojnicah skozi romantične gozdove do vasi Junče, kjer se priključuje cesti na Sv. Gregor; — SOLA je spet na Velikih Poljanah, za kar so se Poljanci zelo potegovali; — TELEFONSKA MREŽA se je močno razpredla, saj je od treh naročnikov narasla že na deset in bi še bolj pa ni možnih več priključkov; — POČITNIŠKE HIŠICE, ki imajo res samo „mero vikendov“, bodo kmalu dosegle številko deset; — NAŠO ASFALTNO CESTO so uralnili in na novo asfaltirali; — GRMADA se v letošnjini obiski lahko pohvali.

RAZMIŠLJANJA: — STARI SIVOLASI GRAD nad Ortnekom čaka prebuditev; — GRAŠČINA V ORTNEKU tudi sameva in čaka novih gospodarjev, ki se bodo res zavzeli za ohranitev lepega kotička; — MEDVEDJE ne morejo iz ortneške okolice in še sedaj pohajkujejo po slemenskih in poljanskih gozdovih iščoč primerno jазbino za zimsko spanje.

V NOVEM LETU SI ZELIMO: — ZDRAVJA IN ZADOLJLJIVOST ter primerne življenjske ravni vsem občanom naše ribniške doline; — NOVEGA GOSPODARJA našemu ortneškemu posvetstvu, saj je nešteto možnosti (gospodarskih, gostinskih in turističnih);

— TELEFON za Poljane; — UREJENE CESTE in pota v Gregorj za tudi na Poljane; — Z ŽEBRO OPREMLJEN cestni prehod pri avtobusni postaji in primerne cestne opozorilne table; — UREJENO GOZDNO POT iz Ortneka do „Marofa“ in dalje na stari grad.

Ob koncu letošnje inventure želim vsem rednim naročnikom doma in na tujem ter vsem bralcem našega nepograjšivega Dolenjskega lista in mojih skromnih novic in Ortneka srčno in zdravo NOVO LETO 1973.

VLADIMIR PREZELJ
IZ ORTNEKA

VEČ ZA GRADNJO STANOVANJ

Predvsem namenjati več denarja za gradnjo družbenih stanovanj, priporoča sindikat

Občinski sindikalni svet Ribnica je predlagal delovnim organizacijam, naj njihovi samoupravni organi sprejmejo sklep o povečanju odstotka za stanovanjsko izgradnjo od sedanjih 4 na 6. S tem bi zagotovili več sredstev za gradnjo stanovanj v občini, saj jih precej manjka. Predvsem zaostaja družbena gradnja stanovanj, kar je razumljivo če vemo, da so organizacije zruženega dela namenjale za družbeno gradnjo le 10 odstotkov razpoložljivega denarja, ostalih 90 odstotkov pa za zasebno gradnjo.

BORCI SO BOLNI

Zdravstveni pregled članov Zveze borcev na območju krajevne organizacije v Sodražici so pokazali, da je zdravje bivših borcev, vsaj za večino velja, bolj slabo. Za zdravstveni pregled se je prijavilo 36 bivših borcev, od tega 24 moških in 12 žensk. Najmlajši je bil star 44, najstarejši pa 83 let.

Ugotovljeno je bilo, da je od skupnega števila pregledanih 61 odstotkov ali 22 ljudi kroničnih bolnikov z eno ali več kroničnimi boleznimi, ki potrebujejo stalno zdravniško kontrolo in zdravljenje. Med temi bolniki so taki, ki so bolni na srcu in ožilju, imajo revmo ali druge bolezni. Deset članov ZB potrebuje občansko zdravljenje. Le štiri pregledane so označili kot zdrave.

Naj bo na tem mestu izrečena pohvala dr. Cirilu Kumlju, zdravniku zdravstvene postaje v Sodražici, ki je vse zdravniške preglede bivših borcev opravil nad vse skrbno, ter drugomu zdravstvenemu osebju te zdravstvene postaje.

K. O.

Rekli so:

DR. BOŽIDAR VOLJČ, Ribnica: V ribniški občini groze hujši posegi v naravo, o čemer bo morala tudi bodoča skupnost za varstvo okolja nekaj reči. To je načrt za gradnjo akumulacijskih jezer za potrebe gospodarstva.

DR. CIRIL KUMELJ, Sodražica: Na podeželju mora biti zdravnik družbeni delavec. Tudi vsi učitelji, ne le nekateri, bi morali delati še izven šole.

ANTON GOVŽE, odbornik občinske skupščine Ribnica: Pri nas je obrt na tleh. Če je preveliko obrtnikov, plačujemo obrtne storitve, češar ne more noben davčni inšpektor prepročiti.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCE

O DRUŽBENI POMOČI — 21. decembra je bila v Ribnici seja komisije za skrb borcev in invalidov NOV občine Ribnica. Na seji so sklepali o prošnjah za podeljevanje pomoči borcem NOV in o drugih vprašanjih bivših borcev NOV.

ZDRUŽITEV ZADRUG? — Delovni kolektiv kmetijske zadruge Loški potok šteje vsega šest članov. Obseg delovanja zadruge je temu prilagojen. Zato v zadruzi vse bolj razmišljajo, da bi poslovno sodelovali ali se združili s sorodno kmetijsko organizacijo oziroma sorodno delovno organizacijo v občini ali izven nje. Vsekakor bi bilo to v korist razvoju združništva na območju Loškega potoka.

PROSLAVE PIONIRJEV — Učenci osnovnih šol v ribniški občini bodo slovesno proslavili 30-letnico delovanja pionirske organizacije. V počastitev obletnice bodo v tem tednu organizirali proslave. Najboljši pionirski odredi bodo prejeli praktična darila. Denar za darila

REŠETO

Pred kratkim je bilo za 20-letno zvesto delo pri Združenem KGP Kočevje nagrajenih z urami 42 članov kolektiva, ki dela na območju od Turjaka do Kolpe in Čabranke. (Foto: D. Mohar)

NAGRAJENCI ZKGP

Za 20-letno delo pri Združenem KGP Kočevje so bili pred kratkim nagrajeni: inž. Saša Cvetko, Marija Gruden, Gusti Lenassi, Anton Oblak in inž. Zdravko Šaubah, vsi uprava; Alojz Bobnar in Franc Zadavec, oba kmetijski obrat (KO) Cvišlerji; Jože Horvat, KO Mlaka, Alojz Vidlič, KO Stari Log, Anton Omerza, gozdni obrat (GO) Kočevje, Marjan Rijavec in Janez Vidmar, oba GO Mozelj; Franc Menart, Mirko Pantar, Karel Senčur, Peter Solaja in Slavko Grabrijan, vsi GO Stara cerkev; Mian Smolič, Janez Hočevar, Alojz Rovin in Ivan Kromar, vsi GO Grčarice; Jože Eržen, Alojz Krnc, Stanko Samsa in Jernej Turk, vsi GO Draga; Anton Dolšak in Mirko Perovešek, oba GO Velike Lašče; Franc Grebenc in Valentin Nigerl, oba GO Ribnica; Jože Stanko in Jože Torbar, oba Transport; Jože Mikulič, Franc Nagu in Slavko Novak, vsi Specijalca Ribnica; Ivan Miklič, Ivošiče „Rog“; Maks Logar, Mesarija; Jože Dodič in Franc Kovač, oba Stanovanjsko gospodarstvo.

Medvedje med šolarji

Prevoz le za šolarje, ki so oddaljeni od šole nad 4 km — Tisovčanom prednost, ker jih na poti v šolo ogrožajo medvedje

Novo tajnico TIS profesorico Danico Kaplan smo zaprosili za razgovor o prevozu otrok v šolo.

Nekateri občani iz Stare cerkve negodujejo, ker za njihove otroke ni uveden brezplačni prevoz v šolo v Kočevje. Vožnjo plačujejo sami, kar velja na leto tiste, ki imajo dva otroka, okoli 1.000 din. Je možnost, da bi za te šolarje uvedli brezplačen prevoz?

Podobno kot starši šolarjev iz Stare cerkve želijo tudi na območju Želj in Klinje vasi. Vendar je predpis jasn: brezplačen prevoz šolarjev je mogoče uvesti le za učence iz tistih krajev, ki so oddaljeni od šole nad 4 km. Prevoz takih otrok v šolo in domov plača republiška izobraževalna skupnost (RIS).

Ima morda TIS Kočevje toliko denarja, da bi lahko pla-

čala prevoze šolarjev, ki so oddaljeni od 3 do 4 km?

Najprej moramo urediti prevoz za učence iz tistih vasi, ki so oddaljeni od šole nad 4 km. Oktobra smo podaljšali avtobusno progo Kočevje—Livolč še do Zajčjega polja in Črnega potoka. Prej so morali učenci iz teh krajev peš do Livoda, naprej pa so se vozili s šolskim avtobusom.

Je še veliko vasi, ki so upravičene do prevoza otrok v šolo, pa ga še nimajo?

Ne. Kaže pa, da bomo morali urediti prevoz za šolarje iz Tisovca v Struge, kar je okoli 5 do 6 km daleč. V tej vasi je 25 šolarjev. Tem moramo najprej pomagati ne le zato, ker so oddaljeni od šole nad 4 km, ampak tudi zato, ker na poti v šolo pogosto nalete na medvede. Ne bi smeli namreč odlašati, dokler bo medved katerega otroka resno poškodoval ali celo ubil.

Lepo sodelovanje z Delnicami

Za dan JLA priznanje odboru ZRVS Vas-Fara

Mineva že deseto leto, odkar osnovna šola Vas-Fara tesno sodeluje z garnizijo Delnice. Vsako leto nas vokalno obiščejo ob dnevu JLA in tako srečanje je bilo tudi letos.

19. decembra so se ob 10. uri v dvorani šole v Fari zbrali učenci od 1. do 8. razreda, učitelji in starši. Prišli so tudi rezervni oficirji in podoficirji, predstavniki občinske zveze Združenja vojaških vojnih starešin Lovže Henigman iz Kočevja ter skupina vajakov in starešin iz garnizije Delnice.

Kulturniška vojaška skupina iz Delnic je najprej predvajala dva vojaška dokumentarna filma, nato so pionirji in mladinci spraševali o vsem, kar jih zanima o vojaškem redu in življenju. Predstavnik JLA je

izčrpo odgovarjal. Nato so pionirji čestitali vojakom za praznik, pionirka Maja pa je prebrala zbranim pismo narodnega heroja Franca Avblja—Lojka, ki se je pionirjem zahvalil za čestitko ob dnevu republike in jim zaželel lepo proslavljanje dneva naše ljudske armade.

Predstavnik občinske Zveze rezervnih vojni in vojaških starešin Lovže Henigman je krajevni organizaciji ZRVS Vas-Fara za uspešno delo podelil spominsko plaketo občinske ZRVS Kočevje kot najboljše organizacije v občini. V imenu odbora je priznanje sprejel Matija Ozanič in med drugim dejal, da se bodo rezervni oficirji in podoficirji pri delu še bolj trudili in da bodo pomagali tudi mladim pri pripravah na splošni ljudski odpor.

21. decembra so se sprejema v garniziji Delnice udeležili predstavniki naših pionirjev, in sicer Maja Jakšič, Anica Štivec in Jože Štefančič. 22. decembra pa so prisostvovali proslavi dneva JLA v Delnicah naši tovariši Jože Jakšič, Boris Ožbolt in Franc Volf.

MARIJA VOLF

Kritika skupščin

Na zadnji seji medobčinskega sveta ZK Ljubljana, ki je bila 13. decembra v Ljubljani, so razpravljali o izvajanju pisma v občinah, o ustanavljanju in delu aktivov komunistov — delavcev, o nadaljnjem sodelovanju na ljubljanskem območju, o sprejetju v ZK letos, dopolnili so program dela, podana pa je bila tudi informacija o izidu referenduma o združenem zavarovanju.

Slednja ni niti izdelala programa, češ da to ni potrebno, ker so že doslej delali popolnoma v skladu s pismom. Ugotovili so tudi, da Gospodarska zbornica ne spodbuja dovolj sodelovanja in združevanja gospodarstva.

Aktivni komunistov — delavcev so v večini občin ustanovljeni, kjer pa še niso, jih bodo ustanovili še ta mesec. Na območju vseh občin je bilo letos sprejetih v ZK nekoliko manj novih članov, kot jih je odšlo iz organizacije. Med pregledom izida referenduma o združitvi delavskega in kmečkega zavarovanja so ugotovili, da so bili najboljši rezultati doseženi na območju občine Ribnica in Kočevje, pa tudi v Grosupljem in Litiji so bili zelo dobri.

REKLI SO

STANE JARM, akademski kipar: Naša knjižnica (ali kdo drug) bi lahko organizirala razstavo knjig, katerih avtorji so doma iz Kočevske. To bi lahko uredili v izložbi kakšne trgovine. Zameisel bi se dala uresničiti poceni in še zanimiva bi bila.

IVAN OBERSTAR, predsednik občinske konference ZMS Kočevje: Mladino iz delovnih organizacij je treba pritegniti v delo športnih organizacij, pa bo kasneje, ko bo imela več vpliva na razpolaganje z denarjem podjetja, namenjati več denarja za ta telesno kulturo. Šport bo potem tudi bolj množičen, iz tega pa pride tudi kakovost.

inž. DUŠAN ORAZEM: Konec naše družbe bo, če bomo gledali vedno le na denar. Navdušenci marsikaj naredijo za stonj in bodo tudi v bodoče še veliko naredili. Brez njih ne gre nikjer in tudi pri varstvu okolja ne bo šlo.

DROBNE IZ KOČEVJA

USPEŠNA je bila novembraška akcija za zbiranje odpadnega papirja, se glasi poročilo „Unija — papir servisa“ iz Ljubljane. Papir zbirajo za Društvo SRS za boj proti raku. V 11 krajih so ga zbrali novembra skupaj 60.400 kg, od tega v Kočevju le 860 kg. Človek to komaj razume. Če greš po mestu, je vse nastlano s papirjem. Če bi redno pobirali samo lepenko embalaže in papir, ki ga otroci raznesejo iz skladišča NAME, bi bilo Kočevje gotovo na prvem mestu zbiralcev, a ne na zadnjem, kot je bilo novembra. Nekaj torej v kočevski zbiralni akciji ni bilo v redu. Naslednja nabiralna akcija bo v aprilu. Društvo SRS za boj proti raku prosi, naj občani do takrat zbirajo in hranijo odpadni papir.

POVRŠINA kočevskih gostinskih obratov se večja. NAMA je na terasi dozidala zaprt lokal. Ravno lokale NAME mladina najbolj obiskuje. Tako je prišla mladina posredno do več prostora, žal, v gostilni, in ne v mladinskem klubu, ki ga še sedaj nima, čeprav so zanj že več let brezuspešno prizadeva.

ODVOZ SMETI se je podražil, odvažajo jih pa zadnje čase zelo nedredno, vsaj v nekaterih predelih

Na začetku namesto pri koncu

Da je praksa daleč za teorijo, je v Metliki primer tudi pri ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela in notranji zakonodaji podjetij - Edino kolektiv MERCATORJA je že uspel

Kdaj bodo v metliški občini zažele prve temeljne organizacije združenega dela in kako daleč so v posameznih kolektivih s prilagajanjem notranjih aktov poslovanja ustavnim dopolnilom? Po izjavi inž. Janeza Gačnika, ki je bil do nedavnega predsednik občinske konference SZDL, je stanje tako:

MERCATOR je do zdaj vsekakor največ naredil, ker ima urejeno pravno službo. Poslovna enota Mercatorja v Metliki je že 18. novembra letos ustanovila temeljno organizacijo združenega dela, narejen pa ima tudi osnutek samoupravnega sporazuma o združenju vseh 19 TOZD v okviru tega podjetja. Ta sporazum bo podpisan predvidoma v februarju 1973.

NOVOTEKS se intenzivno ukvarja z notranjo zakonodajo. Predlogi za nove samoupravne akte so v zaključni fazi. Z novim letom bodo začeli polletno poskusno obdobje poslovanja kot TOZD na proizvodni osnovi, v drugi polovici leta 1973 pa po teritorialnem načelu. Tako bo obrat v Metliki od 1.7.1973 dalje samostojen.

OBRAT IMV SUHOR nima do slej nič pokazati. Matično podjetje še ni dalo nobene izjave, kako namestitev organizirati delo v obratu, nihče od tega kolektiva pa tudi ne sodi v komisiji za samoupravne akte. Ta delovna enota je od vseh sorodnih, ki imajo sedeže podjetij zunaj občine, najbolj prikrajšana na samoupravnih pravicah.

BETI je začela delati v komisijah, vendar so šele na začetku poti in pri iskanju najugodnejših rešitev. Ker vključuje BETI tudi obrate v drugih občinah, je odločitev toliko težja. Komisija se nagiba k mišljenju, naj kolektivi zunaj občine sami odločijo o bodoči samoupravni strukturi.

V KOMETU so pri sprejemanju samoupravnih aktov in samoupravljanju na zadnjem mestu v občini. Se zdaj niso naredili nič, kar zahteva ustavna dopolnila. Nimajo še komisije za pripravo samoupravnih aktov niti niso o tem razpravljali samoupravni organi.

KMETIJSKA ZADRUGA je že končala prvi del priprav na ustanovitve temeljne organizacije združenega dela in kaže, da bodo vsi samouprav-

ni akti sprejeti v predpisanim roku. METLIKATRANS je tudi že uskladi svoje akte z ustavnimi dopolnilom. Pripravljajo novo organizacijo podjetja, kjer predvidevajo samo eno TOZD.

V KOMUNALNEM PODJETJU so v precejšnjem zaostanku s tem delom, saj so prav pri prvih začetkih. Imenovana je sicer komisija, vendar še ni začela delati.

TRDNEŠA VEST

Pred kratkim so tovarno BETI obiskali predstavniki Kluba belokranjskih študentov in se s predstavniki samoupravnih organov kolektiva in predstavniki družbeno-političnih organizacij pogovarjali o gospodarski in kadrovski problematiki občine in podjetja.

Zadovoljstvo v Dobravnicah

V soboto, 16. decembra, je vas priredila pravo slavje, ko je bila otvoritev trofaznega električnega toka, ki bo omogočil ljudem sodobnejše življenje. Pri delih so vaščani veliko pomagali, saj so dali drogove, opravili vsa zemeljska dela, pripravljali traso in pomagali pri napeljevanju. Gradbeni odbor, ki je vodil akcijo skupno s krajevno skupnostjo in Socialistično zvezo, je bil prizadeven. Dobravničani pa so tudi iskreno hvaležni vsem, ki so pomagali k tej pridobitvi, posebno podjetju Elektro za razumevanje in pomoč in naslednjim kolektivom, ki so akcijo podprla s prispevki: Metliki, obratu Novoteks, Beti, Metlika-transu in Kmetijski zadrugi.

Odslej bo šlo drugače

V Metliki 9 novih komunistov in sklep: bodoče delo naj poteka bolj disciplinirano

12. decembra je bil v Metliki sestanek osnovne organizacije Zveze komunistov, na katerem so sprejeli devet novih članov. Za to organizacijo je zadnji sprejem lep uspeh. Razpravljali so tudi o delovnem programu in sprejeli več koristnih in za razvoj organizacije pomembnih sklepov.

Predvsem bodo utrdili disciplino in odgovornost članstva neglede na

to, kakšno funkcijo ima kdo in na kakšnem položaju je. Največja skrb pa bo veljala mladim, njihovi vzgoji in pripravi na sprejem v članstvo ZK. Še posebej bo to veljalo za mladike, ki obiskuje vzgojiteljske šole.

Prav tako bodo poskrbeli za boljše sodelovanje med vsemi organizacijami. Tesnejši stiki bodo med sekretarji osnovnih organizacij ZK v tovarnah in drugih delovnih organizacijah, z mestnim odborom SZDL, z aktivom mladih in z vodstvi vseh drugih organizacij in društev.

REGINA FIR

METALKA BELI KRAJINI

Podjetje METALKA iz Ljubljane, ki ima svojo poslovalnico tudi v Metliki, je namesto letošnjih novoletnih čestitk namenila 30.000 din Beli krajini. Od tega so 10.000 din dali Dobravničanom kot pomoč pri napeljevanju trofaznega toka, 10.000 din je dobila krajevna skupnost Radovica, 10.000 din pa je šlo v občinski sklad za socialne podpore, iz katerega bodo starškom in najbolj siromašnim oskrbeli novoletna darila. METALKA si je s to odločitvijo pridobila nove simpatije v vsej Beli krajini, saj ni veliko dobro situiranih kolektivov, ki bi se spomnili partijske Bele krajine in njene se zdajšnje zaostalosti.

BORCI O PISMU

19. decembra se je v Metliki sešel celoten občinski odbor ZZZ NOV, navzoči pa so bili tudi predsedniki krajevnih organizacij s terena. Razpravljali so o nalogah, ki izvirajo iz pisma predsednika Tita in izvršnega biroja, obravnavali pa so še osnutek novega odloka, ki naj bi veljal za vsa dolenjska regija in govori o družbeni pomoči borcem in aktivistom. Ta odlok bo nadomestil sedanjí odlok o priznavalnih, ki ne ustreza več. Borci so dobili še pojasnila o starostnem zavarovanju kmetov-borcev in govorili o organizacijskih zadevah.

En sam ne more

Novi predsednik Občinske konference SZDL v Metliki je postal Mirko Jelenič, pravni referent v tovarni BETI. Ko je tovariš Jelenič, ki bo predsedniško funkcijo opravljal kot prostovoljec, prevzel dolžnost, je članom konference med drugim dejal:

"Vodstvo organizacije sem prevzel v času, ko se srečuje z najtežjimi nalogami in ko tudi razmere v vsem družbeno-političnem življenju Metlike še niso docela čiste. Zavedam se, da bom imel sila nehalno in težko nalogo, zato prosim, naj mi nudi izdatno pomoč izvršni odbor konference in vse članstvo, kajti en sam ali peščica delavskih nič ne pomenijo, če množica članov opazuje dejavnost samo s strani..."

Na zadnji semanji dan pred prazniki je bilo v Metliki vsega na pretek. Stojnice, založene kot tržaki Ponte Rosso, govornica in več jezikih kot tam, pa tudi razstavljeno blago je bilo podobno. (Foto: R. Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

NA KRIZIŠČU pri Kremescu je nekdo razbil prometno ogledalo, zato je postala vožnja skozi križišče nevarna. Razbito ogledalo bi morali čimprej nadomestiti.

UCENCI OSNOVNE ŠOLE so imeli ob 30-letnici organizacije kviz, na katerem so se pomerili v znanju zgodovine NOB in o svoji organizaciji. Pokazali so lepo znanje.

DELO DRUŠTVA PRIJATELJEV MLADINE zadnje čase ni tako uspešno kot pred leti, ko je veliko prispeval predsednik Miloš Tančič. Posebno pred novim letom, ko bi moralo društvo pokazati največ, je zdaj čutili mrtvilo. Prav bi bilo, ko bi izbrali novo vodstvo.

IZŠLA JE SEDMA ŠTEVILKA Vezila, glasila tovarne BETI. V uredniškem odboru tega lista so nekateri novi člani: Milan Dragičič, Mirjana Vrlinič in Branko Brinc. V glasilu še vedno premalo sodelujejo delavci.

PREDVIDENO SILVESTROVANJE v menzi tovarne BETI je odpadlo zaradi premajhnega števila prijavljenih. Za 150 din bodo lahko Metličani pričakali novo leto v hotelu Bela krajina, za malo manj denarja pa v gostišču Na Dragah ali na Veselici. Najceneje pa bo doma.

V METLIKI JE ČUTITI pravo praznično vzdušje. Trgovine so opremile izložbe z raznobarnimi lučkami, z napisi in pisanimi trakovi, v tem pa ne zaostajajo tudi zasebni lokali.

ZA PRIHODNJE LETO pripravljajo komisije pri občinski konferenci ZMS celo vrsto družbeno-političnih, športnih in kulturnih akcij. Program pa bodo lahko izvedli le, če bo zanj dovolj denarja. Znano je namreč, da gre dober del mladinskega proračuna za oseben dohodek. V letu 1973 bo treba mladini nameniti več sredstev.

V vojaški džip, ki ga je viniška šola dobila od JLA ob prevzemu patronata, je bil v hipu zaseden, ko so občincem dovolili, da ga pregledajo. Na fotografiji: viniška otročad z generalmajorjem Avguštinom Jakličem in njegovimi šodelavci. (Foto: R. Bačer)

Čisti računi, dobri prijatelji

Samoprispevek občanov je bil za letošnja javna dela porabljen, kot je bilo dogovorjeno - navzlic težavam je bilo leto 1972 uspešno tako pri gradnji vodovodov kot pri modernizaciji cesti

Vaški, ko se občan, gredeč v službo, spota ke ob jamasti cesti ali mora v slabem vremenu z vedrom k vodnjaku, v trenutni jezi navadno občine: „Zaboga, kaj le delajo na

občini, saj plačujemo samoprispevek!“ Če pa pogledamo, kaj vse je bilo letos s pomočjo samoprispevka narejeno in kaj so ljudem sploh obljubili, ni vzroka za kritiko.

Ko konca decembra letos se bo v obliki samoprispevka ali iz občanskega žepa zbralo v skladu za samoprispevek 750.000 dinarjev. Delovne organizacije bi morale prispevati 1.150.000 din, tik pred dnevom republike pa je bilo nakazanih samo 270.000 dinarjev. Manjkajoči denar podjetij pa ni sporen, ker so pogodbe podpisane in je s tem kolektiv dolžan do konca leta obvezo izpolniti. S pomočjo vseh drugih občinskih, republiških sredstev in kreditov je predvidoma na razpolago 4.970.000 din, s tem denarjem pa so bila končana ali se še grade naslednja dela:

Delavci tehtajo

Decembra potekajo v vseh sindikalnih organizacijah na območju črnomaljske občine občinski zbori, na katerih obravnavajo stanovanjsko politiko, gospodarske ukrepe za stabilizacijo, uporabo skladov, investicije in vse druge oblike potrošnje. Prav tako na teh sestankih delavci razpravljajo o osebnih dohodkih, o kilometrih in dnevnih, kar se tokrat prvič dogaja. Sindikalne organizacije volijo tudi nova vodstva, obenem pa sestavljajo delovne načrte za leto 1973.

ISKRA POVEČUJE

Od 1. decembra letos dalje se osebni dohodki zaposlenih v semiški Iskri povečujejo za 15 odstotkov, najmanjši osebni dohodek pa bo po novem 1.100 dinarjev. Kolektiv se je odločil tudi, da ne bo novoletnih daril, namesto tega pa so namenili 15.000 din v občinski sklad za novoletno obdaritev otrok.

VODOVODI IN KANALIZACIJE: Gradnja vodne celice na Griču je tik pred koncem. Rekonstrukcija vodovoda Semič-Srednja vas je bila večji del opravljena že lani, letos pa so opravili le zaključna dela, čeprav je program predvideval to gradnjo do leta 1977. Za vodovod Desinec so končana vsa gradbena dela, opravljena je montaža, vodovod dela, vendar so težave zaradi električnih priključkov. Zgrajena je bila kanalizacija Loške ceste v mestu in položeni vodovod, delno pa sta bila preurejena tudi kanalizacija in vodovod v Ulici 21. oktobra.

CESTE: Začetek gradnje ceste Črnomelj - Adlešiči je stekel, kot je bilo planirano. Prvi del ceste v dolžini 2,5 km od mesta do odcepa v Tribuče je zgrajen, popolnoma končana pa bo nova cesta do poletja 1973. Obenem bodo gradnjo nadaljevali. Začela se je gradnje sodobne ceste proti Ručetni vasi oz. Črmošnjicam. Po pogodbi morajo biti dela na prvem odseku ceste do Lokev končana julija 1973. Ulica 21. oktobra v mestu pa je prej. Razen tega so uredili še asfaltno cesto in okolico pri novem vrtcu v Črnomlju.

Mimo letošnjega programa javnih del so začeli graditi le viniški vodovod, to pa je bilo neobhodno potrebno zaradi istočasne gradnje tovarne NOVOTEKS in ker to podjetje za gradnjo vodovoda prispeva tudi polovico stroškov.

Prav gotovo vse to, kar je bilo narejeno, niti daleč ne ustreza potrebam, upoštevati pa je treba: kolikor denarja, toliko mitizike. Pri omeni lahko rečemo še to, da občanovo zaupanje ni bilo izigrano, saj se je res gradilo to, kar so se zmenili, pri tem pa plan gradjenj kljub hudim podražitvam ne zaostaja.

R. BAČER

V DOBLIČAH NE GRE

V družbeno-političnem življenju Dobljč je že nekaj časa slaba udeležba na sestankih, ker so vaščani užaljeni. „Kaj bi hodil, ko so nam obljubili vodovod in osmenjevalno postajo, a smo po več letih tam, kjer smo bili!“ pravijo najbolj jezni. Tudi v Zvezi borcev že dolgo ni bilo sestanka s člani. Na tak način pa Dobljčani v zahtevah ne bodo uspehi. Bolje bi bilo, ko bi vsa vas prišla na sestanek, pa bi se tam zmenili, kaj je narobe.

USLUŽBENCA POGREŠAJO

„Očkar je bil pred petimi leti v Dragatušu ukinjen stalen delovni čas na matičnem uradu, ni več takega uspeha v organizacijah,“ je rekel na občinski konferenci SZDL v Črnomlju Polde Bečaj. Funkcionarji so imeli navado vsak dan priti v pisarno, kjer so se pomenili o skupnih akcijah in sestankih, zdaj tega ni in delo ni uskladeno. Pa tudi občani 19 vasi pogrešajo stalno uradovanje. Bečaj je predlagal, naj bi krajevni urad znova dobil uslužbenca, ki bi poleg matičnih poslov opravljal še potrebno delo za krajevno skupnost.

PRIPRAVLJENI V NOVO LETO

Ovet krajevnih skupnosti v semiški je pred kratkim pretresal svojo dejavnost, obenem pa izvolil novega tajnika. To je postal Leopold Marinček. Svet je sestavil tudi delovni program za prihodnje leto, ki zajema naslednje: popravilo pokopališča obnovo prosvetnega doma „Jože Mihelič“, popravilo manjših poti in postavitev javne tehtnice.

OBLEKA ZA SINJI VRH

Ljubljansko podjetje VELETEKSTIL, ki ima v Črnomlju svojo poslovalnico, že pet let za novo leto obdaruje otroke s Sinjega vrha, ki štejejo za eno najbolj zaostalih in revnih območij občine Črnomelj. Tudi letos je VELETEKSTIL tradicijo novoletnih daril nadaljeval, razlika je le v tem, da je vsako leto manj otrok, znesek pa vedno isti.

Darilo in pol

V počastitev letošnjega praznika JLA so imeli na viniški osnovni šoli še posebno slovesnost: generalmajor Avguština Jukiča je v imenu Ljubljanske armadne oblasti prevzel patronat nad šolo in ob tej priložnosti podelil učencem darilo: iz starega razrejen džip, ki pa je videti kot nov.

Učenci so v telovadnici priredili gostom iz JLA kulturni spored, zatem pa je imel general Jukič nagovor, v katerem je poudaril pomembno poslanstvo viniškega kluba OZN v prizadevanjih za mir in sodelovanje, ki se je med učenci te šole in našo vojaško razvilo že med manevri „Svoboda 71“. Po predaji ključev vojaškega džipa se je vsa otročad z gosti vred zgrnila pred šolo, kjer je avto stal. Občudovanju ni bilo ne konca ne kraja.

Kot je pojasnil predstavnik JLA, je vojska ta džip smatrala za dotrajan, v mehaničnih delovnih več mesecev popravljali in zdaj je vozilo kot novo. Mehaniki, ki so ta dela opravili, so: Anton Zelenik, Franc Ešh, Milan Papič in Anton Mohorčič. Nekateri od teh so prišli tudi na viničo.

Džip bodo uporabljali na Vinici za spoznavanje vojaške tehnike, koristno pa ga bodo uporabljali tudi za prevoz nekaterih učencev v oddaljene vasi, kadar bodo ostali v šoli pri krožkih.

Ob 10. letnici uspešnega poslovanja naše trgovine bomo v dneh 28. 29. in 30. decembra prodajali vse blago s

10% NOVOLETNIM POPUSTOM

Vsem našim kupcem se za dosedanje zaupanje zahvalujemo, se priporočamo tudi za v bodoče in jim želimo SREČNO NOVO LETO!

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

V POČASTITEV 22. decembra je bilo v Črnomlju več športnih tekmovanj med mladino in pripadniki JLA ter delovnimi kolektivi, posebno pozornost pa je vzbudil kviz, v katerem so mladi odgovarjali na vprašanja o življenjski poti tovariša Tita. Tekmovale so ekipe garnizije, poklicne šole in gimnazije.

GRIPA JE PRETEKLI teden prizemela v Črnomlju. Precej starejših in otrok je zbolelo, poznalo pa se je v vseh uradih, v šolah in v kolektivih. Bolniki so ostali nekaj dni doma, zdravniki so imeli dela čez glavo, nadejati pa se je, da bo bolezen kmalu upadla.

TRGOVINE SO BILE te dni polne kupcev, posebno pa ob četrtkih, ko pridejo na uradni dan ljudje v mesto po opravkih. Pred prazniki so ljudje kupovali vse, od živil do obleke, obutve, pohištva in raznih otrojev. Vse je dražje, pa vseeno gre dobro v promet.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

Novo leto se bliža, trgovine so polne in prodajalci se morajo urno obračati. Vsakdo si želi nakupiti nekaj priboljškov za praznike. Posnetek je iz poslovalnice Ljudske potrošnje v središču Brezic. (Foto: J. Teppey)

ZA VSAKO DELOVNO MESTO PREDPISANO IZOBRAZBO

Če ni strahu, je dogovor papirnat

Denarne kazni za tiste podpisnike, ki se ne bodo ravnali po družbenem dogovoru — Za vodilna mesta strožji izbor in merila kot prej

Jutri bo pred skupščino dopolnjeno besedilo družbenega dogovora o načelih kadrovske politike v breziški občini. Na seji v minulem tednu so odborniki predlagali nekatere dopolnitve. Do sedaj dogovor ni vseboval nobenih kazni za tiste podpisnike, ki ga ne bi upoštevali. Po zgledu Celjanov bodo zdaj vnesli vanj tudi denarne kazni.

Podpisniki dogovora bodo delovne organizacije, občinska skupščina in sindikalni svet ter temeljna izobraževalna in kulturna skupnost. Vsi, ki bodo dogovor podpisali, morajo do 30. junija prihodnje leto sprejeti srednjeročne programe kadrovskega razvoja za svojo organizacijo, pri čemer se morajo nasloniti na lastne razvojne načrte, pa tudi na občinske in republiške.

Kaj nam torej prinaša dogovor? Od njega pričakujemo, da bodo podpisniki sprejemali na nezasedena delovna mesta ljudi z zahtevano izobrazbo oziroma kvalifikacijo, delavcem, ki so že zaposleni, pa omogočili pridobitev manjkajoče izobrazbe, če je nimajo. Vsem tistim, ki jih bodo napotili na strokovno izpopolnjevanje, bodo morali zagotoviti plačilo šolnine in dru-

gih stroškov, za izpite pa dopust, kolikor ga določa družbeni dogovor.

Ob preusmeritvi proizvodnje morajo podpisniki podjetja poskrbeti za prekvalifikacijo svojih delavcev. Upoštevati bodo morala tudi napotke za družbeno-ekonomsko in politično izobraževanje svojih ljudi.

ZDOMCI, DANES BO V BREŽICAH POSVET

Občinski sindikalni svet Brezic sklicuje za danes ob 10. uri dopoldne v dvorani prosvetnega doma v Brežicah že tradicionalno srečanje z delavci, ki so zaposleni na tujem in so te dni prispeli na novoletni dopust.

Ne zamudite ugodne priložnosti, ko vam bodo predstavniki sindikata, zavoda za socialno zavarovanje, zavoda za zaposlovanje, carinske službe in drugi odgovarjali na vprašanja, ki vas težijo. Izvedeli boste, kakšne so možnosti za zaposlitev v domači občini, kako je s samostojno obrtjo, kje boste lahko gradili stanovanjske hiše, kakšne so carinske olajšave in še veliko drugih odgovorov.

Število štipendistov se bo moralo v obdobju od 1972 do 1977 ujemati s potrebami v razvojnih programih. Na delo bodo poslej sprejemali tudi več pripravnikov.

Podpisniki dogovora se bodo morali ravnati po strožjih moralno-političnih merilih za izbor vodstvenih in vodilnih ljudi, pri reelekciji pa upoštevati uspešnost na delovnem mestu.

J. T.

ZAKAJ NE PO VRSTI?

Priključek s ceste Ljubljana-Zagreb na Bregano je tako zdelan, da spravlja v slabo voljo pešce in avtomobiliste. Cestno podjetje je res poslalo tja svoje delavce, toda zasuli so le vsako drugo in peto jamo. Na vprašanje, zakaj tako, je predsednik občinske skupščine Vinko Jurkas odgovoril odborniku, da je vzrok denar. Podjetje namreč zatrjuje, da je 600.000 din, kolikor jih dobi za vzdrževanje enega kilometra ceste, premalo. Zatorej popravljajo le velike jame, male pa pustijo, da postanejo velike.

SMETI POD GRADOM

„Kje so inšpektorji?“ so vpraševali breziški odborniki na seji 21. decembra, ko so se zgrajali nad smetiščem pod gradom in po Vrbinu. Ugotovili so, da vozi smeti h gradu cestna služba, kar ji bodo zdaj prepovedali. V Vrbinu pa odlagajo smeti tudi občani in seveda stanovalci na njenem robu. Če bo šlo tako naprej, bo mesto eno samo smetišče. Pravijo, da sanitarni inšpektor ni odgovoren za te stvari, da bi morali imeti komunalnega inšpektorja, to mesto pa ni zasedeno.

UMRL JE IVAN KLUN

V Bušči vasi pri Cerkljah smo se 17. decembra poslovili od gospodarja Klunovih toplic Ivana Kluna. Pokojnik je bil rojen pred 85 leti v Ribnici na Dolenjskem. Kod udeleženc I. svetovne vojne je preživel vojno ujetništvo v Rusiji, kjer se je prostovoljno vključil v srbski dobrovoljski korpus in je takrat opravljal vojno službo na Rdečem trgu v Moskvi.

Drugo svetovno vojno je preživel v izgnanstvu. Po osvoboditvi se je vrnil iz nemškega taborišča in sodeloval v različnih organizacijah, zlasti pa se je zavzemal za napredek toplic, ki so bile v njegovi lasti. Invalidom in upokojevcem je nudil kopanje brezplačno.

RADKO KLEMENČIČ

Senovo: »Mar zahtevamo preveč?«

Ali ni že čas, da bi dobili v kraju svoj kulturni in družbeni center? Nanj čakajo pevci, godbeniki, igralci, knjižnica in organizacije

Delavsko prosvetno društvo Svoboda s 306 člani je že več kot četrst stoletja močno gibalno amaterske kulture na Senovem. Društvo vključuje dramsko in glasbeno dejavnost, knjižnico in šahovsko sekcijo. Vse delo poteka v neprimernih prostorih, zato so udeleženci občnega zbora decembra letos izglasovali društveni prispevek 30 tisoč din za načrte bodočega delavskega doma.

Zavedajo se, da to zanje kljub podpori občanov ne bo lahka naloga. Celu s pomočjo delovnih organizacij in občinske skupščine bodo predvideno investicijo težko izpeljali. Med drugim so računali tudi na samoprисpevek, vendar so spričo skromnih osebnih dohodkov in težav v tovarni gradbenih žerjavov bolj nagibajo k zbiranju denarja po drugih poteh.

Glas študentov

Klub posavskih študentov, ki združuje člane iz brežiške in krške občine, je na nedavni letni skupščini v Krškem med drugim obravnaval tudi štipendiranje. Po mnenju študentov zaslužijo posebno pozornost prizadevanja za ustanavljanje štipendijskih centrov, ki bi v skladu s sedanjimi in bodočimi potrebami podjedevali štipendije.

Študenti so to pot sklenili, da se bodo tesneje povezali s predstavniki gospodarstva in aktivni ZK v obeh občinah in tako čimprej dosegli uresničenje svojih predlogov.

Med nalogami so zapisali, da bodo poslej vzdrževali več stikov s srednjimi šolami na svojem območju. Bodoče študente nameravajo že pred odhodom na fakulteto seznaniti s študijem in študentskim življenjem.

Klub posavskih študentov ima zdaj novo vodstvo, ki je dolžno izpeljati sprejete naloge in predloge. V tem šolskem letu imajo študenti za seboj uspešno brucovanje, ki so ga imeli v krškem hotelu Sretni, pokroviteljstvo nad njim pa je prevzela novomeška tovarna zdravil Krka, za kar so ji hvaležni.

M. D.

PARTIZANOV OBRAČUN

V Leskovcu imajo delavno telesnovzgojno društvo Partizan. Pomoč občinske zveze za telesno kulturo je pičila, zato morajo varčevati z denarjem in veliko dela opraviti zastonj. Na občnem zboru so te dni ugotovili, da je imela samo roketna ekipa letos nad 50 srečanj. Člani so sodelovali pri športnih igrah občinskega komiteja Zveze mladine, udeležili so se pohoda po poteh Kozjanskega odreda, namiznoteniška sekcija pa je sodelovala na občinskem prvenstvu. Društvo se ukvarja tudi z vzgajanjem osnovnošolskih otrok v bodoče športnike.

L.ŠRIBAR

PREDSEDNIKI SKUPAJ

Včeraj so povabili v Krško vse predsednike krajevnih odborov SZDL. Srečanje je organizirala občinska konferenca Socialistične zveze. Na dnevnem redu je bil pregled sklepov nedavnega seminarja, delovni program za zimsko obdobje ter razgovor o vseh vprašanjih, s katerimi se morajo spoprijemati v krajevnih organizacijah SZDL.

VAJE ZA „ŠKOLJKO“

MLADINSKI AKTIV IZ BREŠTANICE je po daljšem premoru znova zaživel. Novo vodstvo je razbalo mlade predvsem na športnem področju. Tekmovanj, ki jih je v zadnjem času organizirala občinska konferenca, so se množično udeležili fantje kot dekleta in nastopili v šahu, košarki in streljanju z zračno puško. Za 8. marec pa mladinski aktiv že pripravlja Kraigherjevo igro „Školjka“.

REŠENE PROŠNJE

Za urejanje stanovanjskih vprašanj je v Kostanjevici dobilo posojilo 43 borcev NOV. Vsoto 1.117.000 dinarjev so prosilci porabili za 20 novih stanovanjskih hiš in za 23 popravil. Stanovanj za borce je še premalo, zlasti če upoštevamo, da je včlanjenih v Zvezo združen borcev kar 51 upokojevec.

BAJKA O CARJU SALTANU DARILO ZA OTROKE

V štirih središčih občine Krško v Kostanjevici, Brestanici, Krškem in na Senovem bodo na sprejemih dedka Mraza zavrtili otrokom ruski barvni film „Bajka o carju Saltanu“. Občinska zveza prijateljev mladine vabi k ogledu tudi pionirje osnovnih šol teh območij.

Za vse skupaj bi morali po približni oceni odšteti nekaj nad sedem in pol milijona dinarjev, seveda z združenimi močmi. Dosedanji predsednik „Svobode“ Tone Pleterški meni, da so na Senovem zaslužili podporo in da bo sicer dejavnost „Svobode“ začela upadati, če pa bo zamrlo kulturno življenje, bo zanj izgubljena tudi mladina.

RAKA SE PREDSTAVLJA

Na raški osnovni šoli so pred dnevi izdali prvo številko Biltena, ki vsebuje izpise iz šolske in pionirske kronike. Bilten je zamisel prosvetnega delavca Nika Kešeta. Izdali so ga v 160 izvodih. Pionirji plačujejo zanj po 50 par in so ga takoj razgrabili. Malo predtem je izšla šesta številka glasila pionirskega odreda na Raki „Otroci svobode“. Posvetili so jo vietnamskim otrokom. Izdali so 320 izvodov in jih prodajali po tri dinarje, denar pa namenili trpečim otrokom, ki odraščajo sredi vojnih strahot.

Danes in jutri bo dedek Mraz obiskal starjane in predšolske otroke po vsej občini. S spremstvom se bo ustavljal v prosvetnih domovih, vrtcih in šolah od Koprivnice do Zdol in Velikega Trna, Rake in Kostanjevice. Občinska zveza prijateljev mladine vabi starše in otroke na sprejeme dedka Mraza. Za malčke pripravljajo ob tej priložnosti novoletne pogostitve. (Foto: Rezi Pirc)

KRŠKE NOVICE

ZIMSKI ČAS bodo člani mladinskih aktivov izkoristili za širjenje političnega obzorja. Poslušali bodo vrsto predavanj, ki jih zanje skupaj s komisijo za idejno-politična vprašanja in občinskim komitejem ZK pripravljata občinska konferenca ZMS. Program vključuje pregled družbeno-političnih dogajanj pri nas in v svetu, obravnavo sklepov 3. konference ZKJ ter razgovore o samoupravljanju v krajevnih skupnostih ter delovnih organizacijah. Prvo predavanje je bilo v soboto za člane vaškega aktivna ZMS v Mrtvicačah.

OSREDNJA OBČINSKA prirediteljev v počastitev 30-letnice Zveze pionirjev Jugoslavije je bila v Krškem 26. decembra. Kulturni program so pripravili učenci osnovne šole „Jurij Dalmatin“. Občanom, ki že vrsto let pomagajo pri izvenšolski dejavnosti učencev, so ob tej priložnosti podelili priznanja in odlikovanja. Dan kasneje so bile proslave po vseh pionirskih odredih.

ZASEBNI KMETOVALCI se v občini že spet zavzemajo za uvedbo pouka kmetijstva v zadnjih razredih osnovnih šol. Tako naj bi v mladini vzbudili zanimanje za gospodarjenje na kmetijah, kjer ostaja zadnje čase vedno manj mladih rok.

V TOVARNI PAPIRJA so minuli teden odprli obrat družbene prehrane, v katerem bodo poslej pripravljali malico za celoten kolektiv. Obrat so uredili v preurejenih prostorih nekdanje kantine.

GILATELISTIČNI KROŽEK krške osnovne šole je 26. decembra odprl razstavo zbirke najmlajših zbirateljev znamk. Z njo se je priključil prireditvam v počastitev 30-letnice Zveze pionirjev Jugoslavije.

ODBORNICI ZAHTÉVAJO od komunalnega stanovanjskega podjetja boljše delo, zlasti še ker po novem ceniku njegove storitve ne bodo poceni. Podjetje še vedno ni poskrbelo za vgraditev vodomerov, čeravno je to od njega zahteval že prejšnji odlok občinske skupščine.

DO ČRNH GRADENJ bodo v krški občini v prihodnje bolj pozorni. Inšpekcija bo odredila tudi rušenje, če ne bo našla druge rešitve, seveda ne potem, ko bo hiša pod streho, ampak po možnosti že pri temeljih.

KRŠKI TEDNIK

BREŽIŠKE VESTI

Mladi: bolj revolucionarno!

Prvi sklic občinske konference nesklepčen — ponovljena seja v torek 19. decembra sprejela dobra programska izhodišča. Vsakdo želi spodbude mladih — zakaj jih mladi ne zaupajo svoji organizaciji?

Ni potrebno ponovno ugotavljati, kaj nam danes pomeni, sedanjemu trenutku je še posebno mladim izredno zanimivo, čeprav se je treba za spremembe odločno boriti, neorganizirano pa to ne gre. Kje so mladi v vodno premalo organizirani? Vsebinsko v delovnih organizacijah. V Kopitarju je predsedstvo občinske konference ZM pred tedni objavilo vrnjeno pismo s pripombo "ne sprejema", naslovljeno na predsedstvo občinske konference. V Lisci so celo računali postavili podatke o družbeno-politični aktivnosti delavcev, med drugim so jih tudi povprašali, če želijo delovati v organizaciji ali ne. Vidna je izrazita pripravljenost, karati pa so menili, da k njim ni šlo stopil in jim kaj povedal.

To so le nekateri drobci iz tovarn, kaj pa v krajevnih skupnostih? Na Malkovcu se, kot pravijo, nimajo kje sestajati razen v gostišču, vendar pod pogojem, da naročijo vsaj bokal vina. V Sentjanžu se mladi še vedno ubadajo z razpadajočo dvorano prosvetnega doma in stiskajo možnosti za visok prispevek ob asfaltiranju precejšnjega kosa ceste ob tej dolgi podrtiji. Stare težave zaradi prostorske stiske, marsikje obetavnih programi kot na Blanci, tudi po novem v Kopitarju, prav gotovo tudi v Lisci tako bo tudi po novem letu. Občinsko predsedstvo di zelo prizadeva; v bodoče bo moralo v vsaki sredini opraviti "posnetek" stanja, strniti tiste, ki so pripravljene prevzeti vlogo jedra, predvsem pa stopiti med mlade. Kot je pokazala dobra udeležba predstavnikov drugih družbeno-političnih organizacij, bodo imeli vsi podporo.

Kaj so tudi naloge mladih? Ne smejo stati ob strani ob razpravah za temeljne organizacije združenega dela. Koliko mladih delavcev nima stanovanja — pravkar pa je živa razprava prav o bodočem stanovanjskem gospodarstvu! Zoženo usposabljanje strogo za tekoči trak bo kmalu cokla traku samemu, še bolj pa delavcem. Zakaj je med zdornici toliko mladih? Mladine ne kaže le siliti: „Pojdite na zore volivcev!“ Za to se lahko v aktivu predhodno dobro pripravijo, prav tako tudi za druge ustrezne nastope pred sveti krajevnih skupnosti in drugimi organi. To je le nekaj življenjskih nalog, za katere se mladi drugod zavzemajo, bi pa bilo potrebno tudi v občini povsem določeno vnesti v delovne programe, kot je dejal član

predsedstva republiške konference ZMS Zlatko Pačnik.

Vsega torej mladi na tej konferenci najbrž niso povedali, teži pa jih prav gotovo. Časa za odlašanje ni. Kdor se ne bo čutil dovolj družbeno usposobljenega, se bo lahko udeležil seminarjev, ki bodo to zimo.

A. ŽELEZNIK

SEVNIŠKI PARTIZAN:

Želijo več

256 športnikov — ne uspeva le rokomet. Ozko grlo: prostori, igrišča, oprema...

Delo vaditeljev in telovadnih vrst je dobilo najlepše priznanje z dobrim obiskom telovadne revije pred samim občnim zborom društva. Škoda, da je marsikdo od staršev z otroki po programu odšel, ne da bi s predlogi sodeloval še na samem zboru! Sicer pa je za nič kaj zavidljive delovne pogoje število 176 mladih v splošni telesni vzgoji društva lepo. Rokomet ima naraščaj v 22 mladincih. Druga izredno tekmovalna panoga po komaj dveh letih, kolesarstvo, se tudi lepo razvija, kegljači nikakor ne morejo biti enakovrni z navadno stezo v borbeni družbi ostalih dolenskih vrstnikov na avtomatskih kegljiščih, mladi judoisti pa ne na raztrgani blazini. Kotalkarjev bi boja bilo kar nad 80; starši so jim že kupili kotalke, le trenerja nimajo. To je le nekaj podatkov, športni dosežki so predbro znani že od prireditve do prireditve. Morda kdo le ne ve: mladi kolesar Ludvik Žuraj je bil na državnem prvenstvu peti!

Če zaenkrat še ne želi drugih, pa ovira pomankanje telovadišč najbolj ravno športne delavce. Telovadnica in dvorana za množične prireditve z rednim kinom ne gresta skupaj; v šolski telovadnici čakajo na eno uro telovadbe 3 oddelki. Razen rokometnega igrišča ob domu namreč v kraju niti ni drugega igrišča! Zato ni mogoče gojiti atletike ter še marsičesa. Odločitev o ustanovitvi gospodarskega odbora poleg rednega odbora bo prav gotovo kaj izboljšalo tudi glede objektov in opreme. Kraj, kot je Sevnica, namreč ne more več brez športnega parka, čeprav se trenutno duši brez najosnovnejšega za sprehanje.

Društvo so pričele podpirati tudi delovne organizacije; zglede Jutranjke in Lisce bi lahko posamele še druge. Začetnim uspehom s sindikalnimi igrami bo treba dodati stalnejšo športno aktivnost delavcev. Sedanji vodniški zbor, okrepljen s telesnozgodnjimi učitelji sevniske osnovne šole, bo nedvomno sposoben sestaviti dolgoročni program razvoja športnih panog v mestu, to pa bo koristno tudi za vso občino. Društvo ne bi bilo tako uspešno brez prizadevanj posameznikov. Naj omenimo le najstarejše: prizadevnega predsednika Dragomirja Bizjak in skromnega Bogomirja Milosta.

A. Ž.

SEVNICA—KRŠKO: SPET NEKAJ ASFALTA

Minuli teden so cestni strokovnjaki opravili tehnični prevzem 3,1 km dolgega novega asfalnega traku proti Pijavskemu, kar je Cestno podjetje Novo mesto moderniziralo letos. Preostali vojni pas pod vasjo Pijavsko še gradijo. Za prihodnje leto je zagotovljenih 18,5 milijona dinarjev za preostalo modernizacijo cestišča do Krškega. Bo to res držalo? Moralo bi, saj pravi tako srednjeročni program gradnje cest v republiki. Na to modernizacijo vsi že komaj čakajo.

Ni bojazni za dobre gospodarje.

Kako je ob novem letu z uresničitvijo letošnjih gospodarskih načrtov? Ciril Pungartnik, načelnik oddelka za gospodarstvo Obs Trebnje: „Ni podjeva, ki bi doseglo bistveno manj, kot je načrtovalo, čeprav so ponekod manjše težave!“ Kako je v Dani, Trimu...

Ob ocenjevanju poslovnega uspeha v prvih devetih mesecih letošnjega leta je občinska skupščina ponovno ugotovila, da trebanjsko gospodarstvo posluje tako, da vsekakor ni pripomoglo k nelikvidnosti. Kaj menijo o sedanjem trenutku v podjetjih?

Inž. Avgust Gregorič, direktor mirenške Dane: „S sedanjimi gospodarskimi ukrepi se strinjamo. Tri leta smo rasli s 50-odst. povečanjem, zato imamo dovolj osnove, da bomo lahko tudi vnaprej zagotovili obratna sredstva prej, kot to določajo zakonski roki. To terja od nas sam značaj proizvodnje, sicer zastarimo! Do polovice letošnjega leta smo bili v neugodnem položaju, ko je bila cena surovin tudi za 22. odst. nad ceno proizvodov. Naš letošnji celotni dohodek je za 50 odst. večji od lanskega ob enakem številu zaposlenih, to pa predstavlja pri izdelkih 40 odst. več blaga, vpliv cene torej ni bistven. Glede dolžnikov smo že doslej ravnali tako, da smo od zasebnikov terjali takojšnje plačilo in izločali tiste družbene gostinske organizacije, ki niso v redu plačevale. Naš razvoj je velik prispevek za nerazvito sredino: od leta 1969 smo zaposlili 100 novih delavcev. Glede tega tudi vnaprej ne bi smeli zaostajati.“

Kako je v Trimu, nam je povedal direktor Ivan Gole: „Kljub težavam v prvem polletju zaradi zastoja na gradbiščih, predvsem pa pomanjkanja materiala, bomo, kot kaže, naš izredno napet proizvodni načrt uresničili. Plan pa je za 65 odst. večji od lanskega. Ker smo vedno likvidno poslovali, tudi vnaprej ni bojazni, da bi morali izplačevati manjše osebne dohodke, kot to nalagajo novi ukrepi podjetjem, ki ne plačujejo dobaviteljem. Vodstvo podjetja se že več kot mesec dni prizadeva doma in na terenu urediti odnose s kupci. Če bi se pri nas

zmanjšalo povpraševanje po investicijski opremlj, ki jo delamo, se bo prodajna služba še močnejše zavzela za prodajo naših izdelkov na Vzhodu.“

Kot so nam povedali v Inkotu, podpirajo sedanje gospodarske ukrepe glede tistih kupcev, ki v našem gospodarstvu že tako dolgo ne izpol-

njujejo svojih obveznosti in ni verjetnosti, da bi jih tudi v bodoče izpolnili. Vendar naj ne bi odpisali terjatve le do 12,5 odst., marveč vse, saj te terjatve le bremenijo obrestni poslovnih skladov dobrih gospodarjev. Tako meni direktor Pavle Jurgljič.

A. ŽELEZNIK

Tudi mali se razvijajo: na sliki gradnja prizidka pri šentlovenskem HRASTU. S stiskanjem pasu so zbrali 650 tisočakov, s tem pa bodo pridobili kar 240 površinskih metrov več proizvodnih prostorov, torej še enkrat toliko, kolikor imajo sedaj. V starih prostorih že delavci nimajo kje stati, če se lotijo izdelave malo večjega pulpta. (Foto: Železnik)

ZA ZDOMCE:

Delo, parcele, obrt

Namesto novoletnih sestankov: kje lahko iščete delo, prostor za hišico ali obrtno delavnico?

Domovina je le ena, tu so starši, svojci, prijatelji, zato se kljub razdaljam toliko naših ljudi vozi za praznike domov. Marsikdo se je že prepračil, da je trpkobiti „Gastarbeiter“, „Auslaender“ ipd., daleč čez mejo. Marsikdo je moral tja, ker doma ni bilo kruha. Je to danes še res? Kako je v trebanjski občini? O tem smo se pogovarjali s Cirilom Pungartnikom pri občinski skupščini.

— Kje se je mogoče zaposliti? — nas je zanimalo.

„Prosta delovna mesta so skoraj v vseh delovnih organizacijah na občini občine. Predvsem v obrtno-komunalni dejavnosti računamo z bistvenim povečanjem delovnih mest. Kovinska stroka: Trim, Inkot, obrat IMV na Mirni, nadalje prehrabna industrija — Kolinska in Dana na Mirni, konfekcija — Tip-Top v Trebnjem in Rog v Mokronogu, mizarstvo Treles v Trebnjem in Hrast v Šentlovcu bodo potrebovali dosti nekvalificirane, kvalificirane in še drugega strokovnega osebja.“

— Kako pa je z zemljišči, za gradnjo hiš in delavnic, za kar se zanima

marsikdo, ki si je prihranil nekaj denarja?

„Trenutni položaj ni rožnat, vendar se bo bistveno spremenilo. Na Mirni je trenutno 5 obrtniških parcel, v Trebnjem niti ena. Spomladi bo na voljo prostor v Starem trgu v Trebnjem za obrtnike in drugo gradnjo kar 40 zemljišč! V Mokronogu bo za neobrtiško zazidavo 20 parcel, nekaj pa tudi za delavnice. Na Mirni je še nekaj prostora na Rojah 2, do jeseni pa bo več na Rojah 1. Razgrnjen je zazidalni načrt za Sentrupert za 30 hiš, samo pridobivanje zemljišč bo tu še ovira.“

— Kako pa je z obrtjo?

„Občinska skupščina daje novim obrtnikom 50-odst. davčno olajšavo v prvem letu dela, za druga leta pa 25-odst. olajšavo. Načeloma manjka vseh obrti, posebno pereče pa je pomanjkanje zidarjev, teracerjev, elektarjev, manjka avtomobilstrokov in elektromehanikov. Kdor želi delati, lahko uspeva v katerikoli obrti!“

Posebnega sestanka torej letos ni. Večina ljudi izza meje se ob letu tako zadržijo doma več dni, takrat pa je priložnost za razgovor v podjetju ali na občini.

A. Z.

IZ KRAJA V KRAJ

TREBNJE: AKTIVI ZK NA VSEH SOLAH — Na zadnji seji občinskega komiteja občinske konference ZK so sprejeli sklep predlagati konferenci, ki so bo sestala kmalu po novem letu, naj ustanovijo 10 novih aktivov. Gre predvsem za aktivce, ki jih naj bi ustanovili pri vseh popolnih osnovnih šolah, ravno tako naj bi iz nekaterih velikih organizacij ustanovili več manjših organizacij, kjer bi lahko posameznik bolj prišel do veljave. Če bodo to spremenimo izvedli, bodo imeli v občini 24 organizacij ZK.

GASILCI: 26 OBČNIH ZBOROV — Po novem letu bodo imela občine zborove vsa gasilska društva v občini; jih je kar 26. Na občinski gasilski zvezi so že sestavili pravi vojni red tako, da se jih bodo lahko udeležili tudi predstavniki občinske gasilske zveze. Ta seznam so poslali tudi občinski konferenci SZDL, ki bo tako lahko sodelovala s svojimi predstavniki.

MOKRONOG: KDO JE KDO V SVETU KS? Čeprav je delo v svetu krajevnih skupnosti sicer neplačano

opravilo, so na zadnji seji skrbno pregledali udeležbo članov sveta na sejah, ki je za večino članov res zgledna. Udeležba posameznih članov je bila torej taka: dr. Jelena Pavčević, Milan Uhan, Rafko Bijec, Franc Florjančič in Pavel Jevnikar na vseh 8 sejah, Tone Zidar sedemkrat, Janez Borštnar, Albin Mlakar in Franc Lindič po šestkrat, Ciril Brzin in Fric Zibret po petkrat, Franc Kos, Franc Gorjup in Jože Zupančič po štirikrat, Ivan Vovk samo trikrat. Občasno so na sejah sodelovali predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij, na zadnji seji tudi dva predstavnika Zveze mladine.

TREBELNO: IZ PRVE POMOČI VSI — Minuli teden so uspešno opravili izpite iz prve pomoči tečajniki za voznike izpite. Le-te obiskuje okrog 40 kmetov in delavcev, ki so hvalno priznali prirediteljem, da se jim na te tečaje ni treba daleč voziti. Marsikdo bo tako lažje prišel do vozniškega dovoljenja za traktor, moped in druga vozila.

TREBANJSKE NOVICE

20% CENEJE!

Do 30.12. nudimo 20 odst. novoletni popust pri nakupu moške, ženske in otroške zimске konfekcije v vseh prodajalnah konfekcije trgovskega podjetja

SEVNICA

VELIKI CIRNIK, vas na hribu, nikjer druge vode razen kapnice. Resničnost, ki bo držala le še malo dni. Za vodovod iz doline je dalo 17 gospodinjev po 3.500 dinarjev. Na sliki: kopanje zadnjih metrov jarka proti zbiralniku 90 metrov nad izvirov. (Foto: A. Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

TABORNIKI: KDAJ GOSPODARJI V SVOJI HIŠI? Dejavnost sevniških tabornikov se kljub pomankanju opreme in izrabljenosti prostorov zadnja leta lepo razvija. Čeprav niso mogli na letna taborjenja, iz doma bi radi izselili družino in prostorov, ki sploh niso primerni za družinsko stanovanje, taborniki pa bi dosti pomenili za razmah dejavnosti, kuhinjska vloga pa povsem tudi ne bi uničevala opreme. Zato tega vprašanja že vrsto let ne morejo rešiti.

BLANCA: KJE JE POTUJOČI KINO? Na občinski konferenci Zveze mladine je predstavnica mladinskega aktivna iz tega kraja izrazila željo mladih in tudi drugih občanov, da bi v kraj spet zahajal potujoči kino. Čeprav film, posebno ozkoformatnih, težko tekmuje s televizijskimi zasloni, bi bili takega kina po vsej občini vedno veselji, saj le pomeni priložnost za ušanje in redko zabavo.

KRMELJ: UREDITI OKOLICO BLOKOV — Ko se osemenjevalna postaja le postavlja, bi bilo treba odstraniti tudi ogrode starega hleva, ki je v nevarnosti, da se zruši, močno

pa tudi kazi okolico stanovanjskih blokov, posebno novi blok. Enkrat za vselej bi bilo ob tem treba odstraniti razne barake, kurnike in svinjake, ker ravno tako ne spadajo med bloke.

SEVNICA DOBILA PREDSEDNIKA — Sevniska krajevna skupnost je bila nedvomno rekorden čas brez predsednika. Slednjic so na to odgovorno mesto izvolili Otona Sketa, sekretarja v Stillešu. Trenutno usklajuje svet razne predloge in oblikuje delovni program, ki ga doslej ni bilo.

STANOVANJSKO PODJETJE BO UKREPALO — Navažanju blata in druge nesnage na sevniški ulci bi bilo lahko hitro konec, če bi občani storilec prijaviли podjetju. Se vedno je namreč v veljavi določilo, ki pravi, da mora vsak, kdor želi odvzati večje količine raznega nerabnega gradiva, za to od podjetja dobiti posebno soglasje. V njem mora biti navedeno, od kod in kam se kaj vozi. Tako bi lahko hitro prišlo do večjega reda na cestah, prav gotovo pa ne bi bilo številnih odlagalnišč nesnage in ropotije na neprimernih krajih.

SEVNŠKI VEŠNIK

»DONIT« – OBRAT SODRAŽICA

razglašča prosta delovna mesta

TKALSKEGA MOJSTRA – dve delovni mesti

Pogoji:

1. tekstilni tehnik — tkalska smer z najmanj 2 letoma prakse na podobnem delovnem mestu,
2. strojni tehnik — z najmanj 2 letoma prakse na vodstvenem delovnem mestu.
3. OD po samoupravnem sporazumu.

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi v obratu Sodražica.

HYDROVOD

Kočevje – Ribnica

objavlja prosto delovno mesto

STROJNIKA v črpališču Obrh

Za to delovno mesto se zahteva kvalifikacija ključavničarja ali elektromonterja.

»NOVOLES« – lesni kombinat Novo mesto – Straža

Zaradi povečanja obsega dela v našem podjetju smo se odločili, da

POVABIMO K SODELovanju EKONOMSKE TEHNIKE LESNOINDUSTRIJSKE TEHNIKE

za delo

- v finančnem sektorju
- proizvodnih sektorjih

na prostih delovnih mestih:

- VODJA OBRAČUNA OSEBNIH DOHODKOV
- VODJA MATERIALNEGA KNJIGOVODSTVA IN OSNOVNIH SREDSTEV
- VODJA SALDAKONTOV
- KNJIGOVODJA V FINANČNEM SEKTORJU V ODDELKIH OBRAČUNA OSEBNIH DOHODKOV
- MATERIALNEGA KNJIGOVODSTVA, SALDAKONTOV IN STROJNEGA KNJIZENJA
- REFERENTA ZA LESNO KOOPERACIJO

Pod naslednjimi pogoji:

- dokončana srednja šola,
- tri leta delovnih izkušenj,
- samostojnost pri delu.

Za kar nudimo:

- primerne osebne dohodke,
- delo v urejenem in gospodarsko stabilnem delovnem kolektivu.

Pismene ponudbe naj kandidati naslovljajo na »Novoles«, lesni kombinat, 68351 Straža pri Novem mestu — kadrovski oddelek.

Posluujemo diskretno in se obvezujemo, da bomo ponudbe vseh kandidatov korektno obravnavali.

»DOLENJKA«, trgovsko podjetje na debelo in drobno – Novo mesto

objavlja prosta delovni mesti:

1. POSLOVODJE prodajalne »Usnje« v Novem mestu
2. PRODAJALKE v prodajalni »Market«, Cesta herojev

Pogoji:

pod 1. visokokvalificiran trgovski delavec s petletno ustrežno prakso ali kvalificiran trgovski delavec z 8-letno ustrežno prakso;

pod 2. končana šola za prodajalce.

Za delovni mesti je kot poseben pogoj določeno poskusno delo.

Rok za vlaganje prijav je 8 dni po objavi.

MESO ZA PRAZNIKE! KOKOŠI PO 15 DIN!

Proizvodno in trgovsko podjetje AGRARIA Brežice, delovna enota Kmetijsko posestvo, Cerklje ob Krki, obvešča cenjene potrošnike, da prodaja kvalitetne kokoši po 15 din.

Nakup je možen vsak dan, razen nedelje, od 7. do 15. ure.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Milka Papež, Marija Okleščen in Alojz Per, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Milan Petan, Ivan Kastelic, Alojz Jakše in Jože Šimenc, člani Novolesa, Straža; Marjan Smrekar, Rudolf Perše in Marjan Bradač, člani Novoteksa, Novo mesto; Alojzija Sekula, članica Splošne bolnice, Novo mesto; Slavko Blatnik, Simon Zagar in Jože Količ, člani Pionirja, Novo mesto; Stane Špehar, Ivan Mlakar, člana IMV Novo mesto; Roman Čelesnik, član osmorne šole Škocjan; Ivan Vrček in Alojz Oberč, kmeta iz Grmovelj; Anton Jene, član PTT Novo mesto; Vinko Bevec, kmet iz Bele cerkve; Ivanka Janežič, gospodinja iz Hrastulij; Nada Jene, gospodinja iz Zavinoka; Marija Bregar in Jožefa Mojstrovic, gospodinjini iz Grmovelj; Franc Šinkovec, kmet iz Zaloga; Ivan Brulc, član Zavarovalnice Sava, Novo mesto; Štefanija Kralj, gospodinja iz Zagrada; Majda Soln, članica Novoteksa, Novo mesto.

8. DECEMBRA SO V ZUŽEMBERKU DAROVALI KRI:

ISKRA – ZUŽEMBERK: Jože Baša, Jože Bašelj, Janez Bavdek, Peter Bavdek, Bojan Brezovar, Marija Cvetković, Frida Černač, Sandi Černač, Anica Drenšek, Franc Gnidovec, Olga Grm, Marija Globokar, Janez Golob, Tilka Gruden, Janez Gliha, Ivan Gimpelj, Gzela Hrovat, Miro Hrovat, Viktor Hočevar, Štefka Hren, Jože Hribar, Milka Jarc, Stane Jakoš, Marija Koželj, Franc Kraševac, Francka Kuhelj, Jože Kastelic, Marija Krakar, Ana Kocjančič, Jožica Kranjc, Jože Klobčar, Drago Lavrič, Cvetka Legan, Marija Miklič, Malka Miklič, Milena Mohorčič, Marija Mirtič, Jožica Mrvar, Marija Novak, Anica Nova, Darinka Nose, Rozalija Ozimek, Jože Obrstar, Roman Pajk, Jožica Pajk, Ignac Papež, Marija Pršina, Reza Primc, Jože Perko, Marjana Repar, Vida Struna, Slavka Sadar, Angela Struna, Zofija Skube, Janez Suhadolnik, Alojzija Smolčić, Jožefa Skobe, Milan Struna, Peter Štor, Rezka Suštaršič, Olga Skufca, Jožica Štupar, Jože Štupar, Jože Senica, Kristina Tomšič, Anica Tomšič, Ivan Trlep, Jože Uršič, Natalija Valant, Vera Zupančič, Jože Zaletelj, Marija Zakelj; OSNOVNA ŠOLA ZUŽEMBERK: Ciril Kosmina, Jože Mrvar, Doroteja Nahtigal, Cvetka Pasar; POSTAJA LM ZUŽEMBERK: Mirko Pršina, Drago Podolsni, Franc Senica; KZ ZUŽEMBERK: Marica Rojc, Anica Lavrič; DOLENJKA „GRAD“ ZUŽEMBERK: Stanka Koščiček, Zdenko Logar; KRAJEVNA SKUPNOST ZUŽEMBERK: Alojz Pečjak, Nace Kumelj; MIZARSTVO DVOR: Franc Legan, Alojz Legan, Franc Spelič, Ciril Nahtigal, Jože Kastelic, Franc Kmet, Janez Lovše, Vinko Veselič, Ahacij Murn, Jože Štravs; GOZDNI OBRAT STRAŽA: Jože Hočevar, Alojz Robida, Zofija Zore, Franc Vidmar, Jože Novine, Ciril Longar; NOVOLES STRAŽA: Matija Lavrič, Albin Štravs, Jože Murn, Jože Primc, Leopold Anžin, Štefka Koncilja, Viktor Koncilja, Jože Zupančič, Štefan Rajer, Minka Zupančič, Alojzija Radin, Ivan Radin; ZUŽEMBERK: Fanika Baša, Terezija Vidmar, Avgust Avbelj, Jože Jernejčič, Danica Gorinšek, Jože Gliha, Igor Vehovec, Terezija Klešin, Ivan Rojc, Jože Koščiček, Zvonke Jerič, Jože Mohorčič, Vincenc Urbančič, Danica Poglavec, Marija Turk, Marija Stangelj, Zafara, Feliks Mrvar, Cvibelj, Franc Tomšič, Budganja vas; REBER: Ludvik Stih, Marinka Nose, Julijana Hrovat, Anton Hrovat, Valentin Legan, Jože Glavan; SMIHEL: Ana Vidmar, Alojzija Pečjak, Verona Mrvar, Srečko Zajc, Franc Vidmar, Marija Nose, Drašča vas, Marija Mencin, Drašča vas, Marija Ivanc, Drašča vas, Alojzija Sadar, Klečec; DVOR: Franc Jankole, Jožefa Murn, Marija Bukovec, Marija Irt, Slava Kovač, Milena Kovač, Ana Murn, Šinkovec Maks, Marija Repar, Cvetka Legan, Podgozd, Miro Kleviser, Podgozd, Gabrijela Muhič, Podgozd, Vera Jakšič, Dol. kot, Florjan Štrumbelj, Vinkov vrh, Franc Štrumbelj, Vinkov vrh; STAVCA VAS: Amalija Spec, Stavča vas, Anton Legan, Stavča vas, Jože Novak, Stavča vas, Silvester Zore, Stavča vas, Slavka Lavrič, Sadinja vas, Terezija Tome, Sadinja vas, Cirila Murn, Trebča vas, Rudi Gliha, Lašče; AJDOVEC: Anton Zupančič, Gor. Ajdovec, Marija Zupančič, Gor. Ajdovec, Ana Iskra, Gor. Ajdovec, Marija Gorenčič, Gor. Ajdovec, Neža Rodič, Dl. Ajdovec, Alojz Grum, Gor. Ajdovec, Jože Štrumbelj, Mali Lipovec, Anton Urbančič, Mali Lipovec, Marija Jarc, Vel. Lipovec, Pavla Štravs, Sred. Lipovec, Valerija Koncilja, Sred. Lipovec, Ivana Zupančič, Sred. Lipovec, Jožefa Skube, Sred. Lipovec, Janez Novak, Vel. Lipovec, Henrik Jarc, Vel. Lipovec, Ivana Štupar, Vel. Lipovec, Feliks Rogelj, Vel. Lipovec, Vera Hočevar, Brezova reber, Marija Pust, Brezova reber, Justina Erjavec, Brezova reber, Marija Jarc, Brezova reber, Marija Gnidovec, Sela, Marija Murn, Sela, Neža Primc, Podlipa; HINJE: Stane Stih, Hinje, Marija Kranjc, Hinje, Antonija Vidmar, Hinje, Ciril Skufca, Ratje, Marija Pavlič, Ratje, Franc Papež, Ratje, Ana Papež, Ratje, Franciška Novak, Ratje, Jožefa Mirtič, Ratje, Ciril Vovk, Ratje, Jože Hribar, Ratje, Danica Poje, Ratje, Ciril Tekavčič, Zvirče, Julij Boben, Zvirče, Anica Pele, Lopata, Angela Papež, Lopata in Marija Kante, Lopata.

ZAHVALA

Ob sklepu poslovnega leta se zahvaljujemo vsem tistim delovnim organizacijam v devetih občinah našega območja in drugod po Sloveniji, ki so letos objavljale v našem tedniku svojo komercialno reklamo, obvestila, razpise, reklamne reportaže in najrazličnejše druge zadeve, namenjene široki javnosti.

Enako zahvalo izrekamo tudi vsem kolektivom za tiskane čestitke ob raznih praznikih, kakor tudi vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je domače pokrajinsko glasilo SZDL redno izhajalo. Kljub ponovnim znatnim podražitvam in nepredvidenim izdatkom smo zaradi sodelovanja občinskih konferenc SZDL in občinskih skupščin v pokrajini obdržali široko razvejeno redno tedensko politično informativno obveščanje. Ob koncu leta izhaja Dolenjski list še vedno v 30.000 izvodih, doma pa je že v vsakem drugem gospodinjstvu večina izmed devetih občin.

Ob prehodu v časopisno založniško podjetje, kar bomo v letu 1973, se priporočamo vsem odgovornim činiteljem in vsem organom samoupravljanja v pokrajini za enako pomoč domačemu tedniku, glasilu Socialistične zveze. Spričo napovedanih večjih izdatkov za tiskarska dela, dražji papir in zvečane poštno stroške brez take družbene pomoči in razumevanja ne bi mogli redno izhajati.

Uredništvo in uprava lista želita vsem svojim naročnikom, bralcem, sodelavcem in vsem drugim prijateljem domačega časnika doma in na tujem zdravo, mimo in zadovoljstva polno novo leto 1973!

DOLENJSKI LIST

dolenjka

SPOROČA!

Vse prodajalne trgovskega podjetja DOLENJKA, ki imajo ob sobotah obratovalni čas do 12. ure, bodo v soboto, 30. 12. 1972 izjemoma odprte neprekinjeno do 16. ure.

Samopostrežne prodajalne in marketi bodo ta dan odprti kot običajno.

V nedeljo, 31. 12. 1972 bodo odprte samo tiste prodajalne, ki so ta dan dežurne. V nedeljo bo odprta tudi prodajalna kruha.

1. in 2. januarja 1973 bodo vse prodajalne zaprte.

Kolektiv trgovskega podjetja Dolenjka s svojim prodajalnim po vsej Dolenjski in Beli krajini čestita občanom za novo leto 1973 in jih še naprej vabi v svoje dobro založene prodajalne!

Občanom in poslovnim partnerjem želimo srečno in uspešno novo leto 1973!
Hkrati sporočamo, da smo namesto noveletnih čestitk namenili denarno pomoč Zvezi slepih in Zvezi gluhih v Novem mestu.

DOMINVEST
NOVO MESTO, Prešernov trg 8

Ljubljanska banka

pravi naslov
za denarne zadeve

Sodelavcem!

SDK je zaradi novega načina obdelave podatkov spremenila številke vsem uporabnikom družbenih sredstev, zato se bodo s 1. januarjem 1973 spremenile tudi številke žiro računov, ki jih imajo posamezniki pri ustreznih področnih bankah. Zato prosimo vse sodelavce, da nam takoj sporočijo

ново številko

svojega žiro računa, da pri obračunu honorarjev v januarju 1973 ne bi prišlo do zamud.

UPRAVA LISTA

Položnice

za naročnino bomo priložili vsem naročnikom izven Slovenije v eni izmed januarskih števil Dolenjskega lista. V kratkem pričakujemo obvestilo o novi številki našega žiro računa pri Službi družbenega knjigovodstva, zato bomo lahko poslali nove položnice šele prihodnji mesec.

Stare položnice s številko 521-8-9 veljajo samo do konca decembra 1972. Zamudnike, ki niso poravnali zaostanka letošnje naročnine, prosimo za nakazilo v teh dneh.

UPRAVA LISTA

Naročnike v tujini

prosimo, da obnovijo svojo naročnino za leto 1973 čim prej, da bi jih lahko domači tednik še naprej sproti seznanjal z vsem, kar je novega v starih krajih. Za tujino znaša celoletna naročnina 160 dinarjev oz. 10 ameriških dolarjev ali 30 nemških mark (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti). – Domačemu listu boste zelo pomagali, če nam boste naročnino plačevali vnaprej in jo poslali bodisi s čekom ali v vaši valuti v priporočenem pismu ali z mednarodno poštno denarno nakaznico.

Hvaležni vam bomo, če se boste ob nakazilu naročnine spomnili tudi na naš TISKOVI SKLAD – v njem zbiramo denar, potreben za nadaljnjo modernizacijo Dolenjskega lista, ki ga bomo po novem letu 1973 postavljali in fotografirali sami, doma v Novem mestu. Vsem, ki bodo prispevali v tiskovni sklad, se bomo v Dolenjskem listu še posebej poimensko zahvalili!

Srečno, zdravo in zadovoljstva polno novo leto 1973 želi vsem rojakom na tujem

vaš DOLENJSKI LIST

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

rašica

USPEŠNIH

25

LET

rašica

Sivalnica v Gameljnah je opremljena moderno, delovna mesta pa povezuje tekoči trak

Kolektiv tovarne pletenin Rašica je poslal predsedniku Titu vabilo, naj ob 25. obletnici tovarne počasti proslavo s svojo navzočnostjo. Ker tovariš Tito zaradi obveznosti ni mogel priti v Gameljne, je poslal kolektivu pozdravni telegram:

Dragi tovariši! Dobila sva Vaše pismo in poziv, naj ob 25. obletnici obstoja vaše tovarne, ki je med prvimi uveljavila volnene proizvode in katere kakovost je znana tudi izven naših meja, prideva na proslavo. Zahvaljujemo se za povabilo in obžalujemo, ker ne moreva priti na svečanost. Ob tej priložnosti Vam sporočava najboljšo željo za nadaljnje uspešno delo.

Josip Broz—Tito
Jovanka Broz

Beograd, 24. novembra 1972

Kako velika je danes „Rašica“! Komaj se še utegnemo najbolj vneti spomniti, kako je v Tacnu pod Smarno goro 1946. leta solastnik delavnice za izdelovanje čipk Anton Osenar ponudil državi.

To je bil začetek današnje „Rašice“, ki slavi zdaj 25. obletnico. Takratna Čipkarska industrija Tacen je štela 18 delavcev, danes daje tovarna kruh več kot 900 zaposlenim v Gameljnah, Sentvidu pri Stični, Ambrusu, Horjulu in Moravčah. V proizvodnji vrhunjsih pletenin je Rašica prva v Jugoslaviji: kar dve petini vse tovrstne slovenske proizvodnje narede v Rašici.

Kje je skrivnost uspeha te tovarne? Rašica je izredno specializirala svoje poslovanje, saj je opremljena pretežno s cotton stroji fin. 21 gg in kakovostnimi pletilnimi avtomati. V proizvodni dvorani pletilnice ni stroja, ki bi bil starejši od 6 let, zvečine pa so stroji mlajši od 4 let. Tudi konfekcije imajo nove šivalne stroje in vse druge pripomočke, ki omogočajo racionalno proizvodnjo.

Tako moderni stroji omogočajo podjetju, da more narediti

na leto več kot poldrugi milijon vrhunjsih pletenin. Letošnja vrednost proizvodnje bo po oceni preseгла 106 milijonov dinarjev. To so številke in podrobnosti o skrivnostih poslovnega uspeha.

NE ČIPKE, PLETENINE

Pred četrto stoletja je tovarna delala čipke. Ko so postavili delavnico ročnih pletilnih strojev, se je začela proizvodnja pletenin. Najprej so delali otroške pletenine, potem pa, ko so dobili tudi pletilne stroje širših delovnih širin, so začeli delati še pletenine za odrasle. Največ so delali izdelke iz mikane bombzne in volnene preje, medtem ko so bili izdelki iz česane volnene preje še zelo redki, čeprav so nekaj let pozneje postali najpomembnejši proizvod tovarne.

Ko so preselili tovarno v Gameljne, je začel obseg proizvodnje hitro naraščati. Pletenine so se vse močneje uveljavljale, čipke so nazadovale — dokler ni Rašica proizvodnje čipk l. 1959 popolnoma opustila.

Tržišče je postajalo z leti vse bolj zahtevno. Kolektiv podjetja se je tega zavedal; če je hotel

konkurenčno nastopati doma in v tujini, je bilo potrebno večati produktivnost in hkrati slediti modnim zahtevam. Rašici je uspelo oboje. O prvem pričajo podatki o naraščajoči storilnosti in prodajnih ter izvoznih uspehih, o drugem številne nagrade za kakovost njenih izdelkov.

Izdelkom iz česane volnene preje so se začeli pridruževati sintetični izdelki, predvsem iz akrilnih vlaken, v zadnjih letih pa tudi iz efektnih prej.

NEGUJEJO IZVOZ

V Rašici so se že od vseh začetkov odločili za izvoz. Take odločitve so narekemale tudi potrebe. Z izvozom si tovarna zagotavlja potrebne devize za nakup reprodukcijskega materiala in investicijske opreme, pridobiva si zunanja tržišča in tako prihaja v stik z modnimi dosežki, s tehnologijo, z novostmi v opremljenosti in pod. Hkrati pridobiva tovarna izkušnje svetovne trikotažne industrije, se spoznava s tujo organizacijo poslo-

vanja, mehanografsko obdelavo podatkov itd.

Kvaliteta in spoštovanje dogovorov — to je pripomoglo, da poznajo Rašico danes v SZ, Avstriji, ČSSR, Danski, Franciji, Holandiji, Italiji, Kanadi, Madžarski, Norveški, Švedski, Švici, Zahodni Nemčiji in ZDA. Tretjino izdelkov pošlje Rašica v tujino!

ZA DELAVCA IN KRAJ

Moderno opremljena Rašica ima več kot 900 zaposlenih.

Povprečni osebni dohodek je danes 1.681 dinarjev. Nikogar ni več, ki bi imel manj kot 1.200 dinarjev osebnega dohodka. Osebni dohodki so nad slovenskim povprečjem v tej stroki. Lahko bi bilo celo še večji, vendar se je kolektiv zavestno odločil, da je potrebno najprej povečati obratna sredstva.

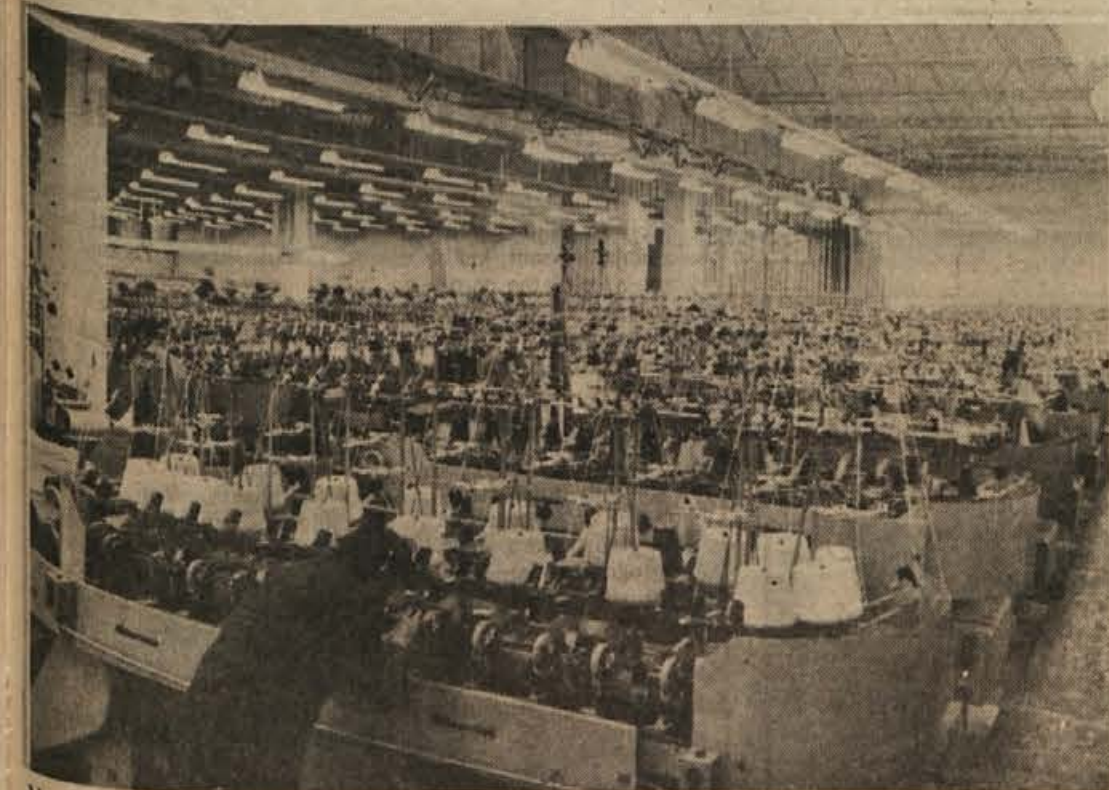
Izredno delavna je sindikalna organizacija v podjetju. Včasih se je zavzela za udarniško delo, potem za tople malice, začela je akcijo za gradnjo stanovanj, pomagala pri oddihu zaposlenih, pri uvajanju samoupravljanja.

Ni nenavadno, da Rašica za stanovanja svojih delavcev odrine na leto okrog 800.000 dinarjev. Toda tako, kot skrbi Rašica za svoje delavce, skrbi tudi za okolje, v katerem tovarna živi in dela. To potrjuje droben primer: ob pripravah na svojo 25. obletnico in ob ustanavljanju ženskega pevskega zbora je tovarna brez pomiselnosti kupila pianino, ki so ga postavili v kulturni dom. Direktor Boris Lasič je menil: „Kaj je pianino za tovarno z 900 delavci! Kupili ga bomo in postavili v kulturni dom, tako da bo služil kraju za kulturne prireditve, oni pa bodo odstopili prostor za vaje našega pevskega zbora...“

Tako sožitje je opaziti povsod: kot skrbi tovarna za proizvodnjo ali počutje delavcev, tako skrbi za kraj; pomaga pevcem ali športnikom. Zrasla je v tem okolju, tu je pognala korenine, njeni ljudje živijo v teh krajih. Bi mar lahko delala drugače?

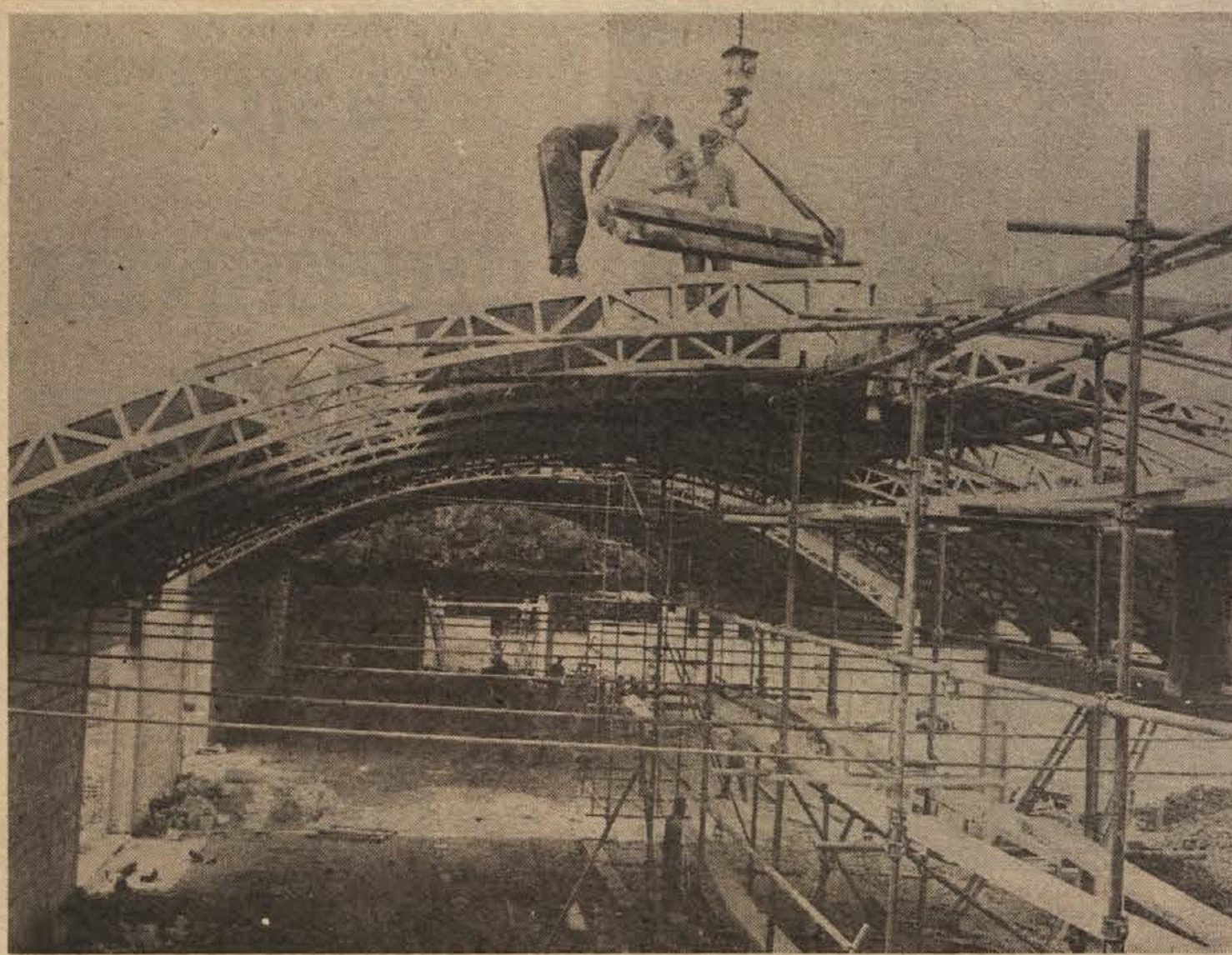
Na proslavo 25-letnice RAŠICE je prišel tudi sekretar izvršnega biroja CK ZKJ tov. Stane Dolanc in številni drugi gostje

V centralni pletilnici v Gameljnah imajo najmodernejše pletilne stroje. Na sliki vidimo Diamant krožno ploske stroje.

Letos so v Rašici izdelali 1.350.000 kosov raznih pletenin, prihodnje leto pa nameravajo izdelati 20 odst. kosov več

OBČANOM IN POSLOVNIM PARTNERJEM ČESTITAMO ZA NOVO LETO 1973!

PIONIR

NOVO MESTO

JE PRAVI NASLOV ZA VSA GRADBENA DELA.

NAJNOVEJŠE: INDIVIDUALNA HIŠICA ZA 160.000 DIN
 INFORMACIJE: PIONIR-KOMERCIALA NOVO MESTO,
 LJUBLJANA, ZAGREB, REKA

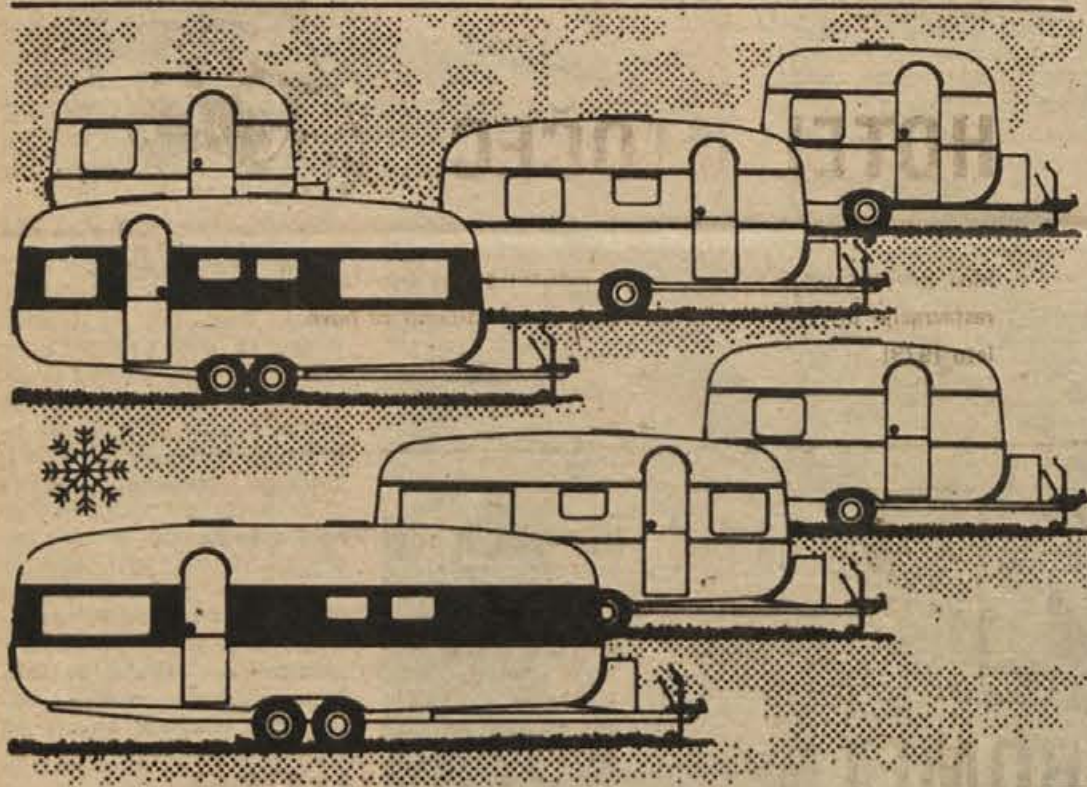

NA SLIKI: GRADNJA MONTAŽNE HALE TOGREL.
 TOVRSTNI OBJEKTI SO PRIMERNI ZA VSE NAMENE.
 PREDNOST PA JE V HITRI GRADNJI IN CENENOSTI.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL

NOVO MESTO

S SVOJIMI ENOTAMI – OBRATI V BREŽICAH, V ČRNOMLJU, NA MIRNI, NA SUHORJU, V SEMIČU, V ŠENTJERNEJU IN V BELEM MANASTIRU ČESTITAMO OBČANOM VSE DOMOVINE IN JIM ŽELIMO V NOVEM LETU 1973 VELIKO USPEHOVI

Čestitamo za novo leto 1973!

Novoteks

tekstilna tovarna novo mesto

ADRIA[®]
Caravan

beti

METLIKA

Z obrati v Črnomlju, v Dobovi, v Mirni peči in predstavništvom v Ljubljani čestita občanom in poslovnim prijateljem za novo leto 1973!

PRIHODNJE LETO BOSTE LAHKO TUDI NA DOMAČEM TRGU KUPOVALI ŽENSKÉ SPALNE SRAJCE IN PIDJAME Z ETIKETO ROG V MODERNIH VZORCIH IN IZDELANIH PO INOZEMSKIH KREACIJAH.

NOVO MESTO
z obratom
MOKRONOG

KOLEKTIV ČESTITA OBČANOM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM SREČNO NOVO LETO 1973!

Avtopromet, gostinstvo in turizem

Gojanci

NOVO MESTO-STRAŽA

Opravljamo prevoz tovora in potnikov. Priporočamo gostinske storitve v hotelu METROPOL

Čestitamo za novo leto 1973!

HOTEL OTOČEC

Med novoletnimi prazniki obiščite naše obrate na Otočcu in restavracijo pri vodnjaku v Novem mestu. Čestitamo za novo leto 1973!

GRAD
MOKRICE

Obiščite Mokrice, kjer boste solidno postreženi. Za praznik čestitamo!

PE TRGOPROMET
KOČEVJE

Potrošnikom čestitamo za novo leto 1973 in jih tudi naprej vabimo v naše prodajalne!

Trgovsko in gostinsko podjetje

LJUDSKA
POTROŠNJA
BREŽICE

Obiščite naše prodajalne v Brežicah in okolici ter v Krškem! Srečno novo leto 1973!

TRGOVSKO PODJETJE

KRKA BREŽICE

Obiščite naše prodajalne, kjer boste zadovoljni z nakupom! Srečno novo leto 1973!

Belokranjsko
gradbeno
podjetje ČRNOMELJ
opravljamo vse vrste
gradenj...

Čestitamo za novo leto 1973!

Trgovsko podjetje

PRESKRBA

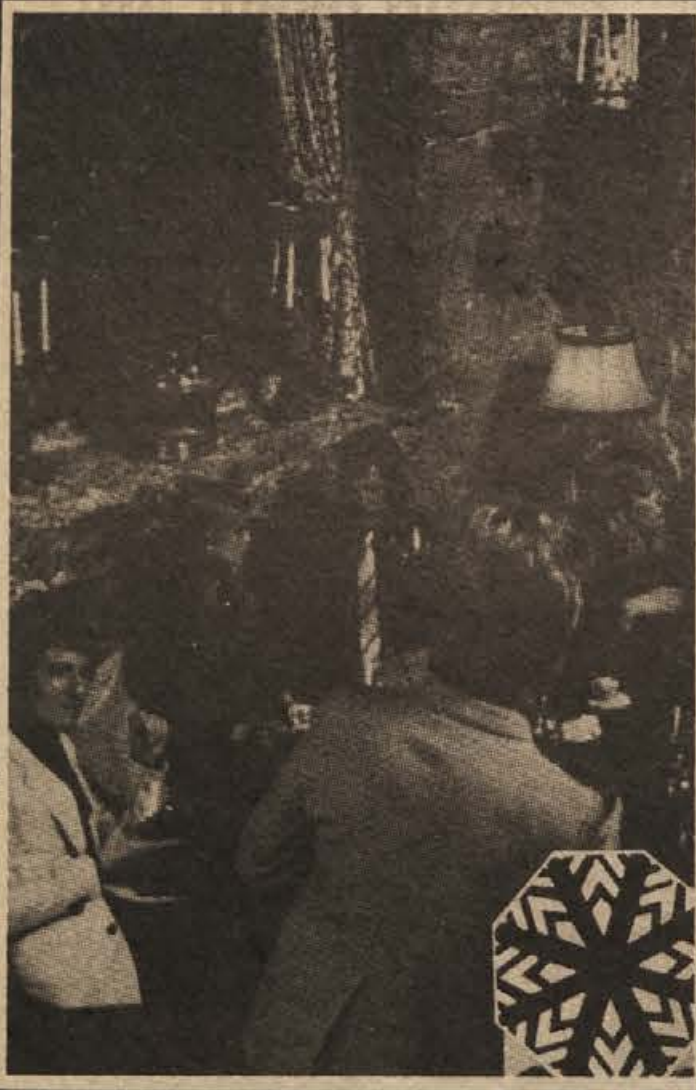
KRŠKO

Cenjene potrošnike vabimo v naše prodajalne, kjer bodo solidno postreženi. Za novo leto iskreno čestitamo!

Združeno KGP Kočevje

Kolektiv čestita občanom in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1973!

	IME TEKAČA CLARKA	SRBSKA REKA	VELIK. SUROV ČLOVEK	NAKLA- DANJE	Ž. IME	OGOREK	PEVKA PINTERIČ	BELEŽNICA	
	PREBIV. RIBNICE								
	SLOVNIČ- NI POJEM								
	DEL ROKE								
*	EGIPT. BOG SONCA						NEON RIBJE JAJCECE		
*	ZVEZA	VITTORIO GUY KAR JE IZROJENO			X NEODIM				
	PIRH							RELIKT GERM. OREL	
	ANTON ZALAR		VZH. NEMCIJA INDIJAN. PLEME				NAUK. O ASKEZI SMOLIKA		
	PROSTOR. MESTO				JUŽNA RASTL. LJUBLJ. LOKAL				GR. JUNAK
	CELJ. TEKST. PODJ.						YRAŽA BELOPAVLO- VIC NIKO		ZIVALSKA USTNICA NEVARNO STANJE
	Ž.IME	DARUVAR NAŠ HUMO- RIST(BINE)		AM FIRMA (RACIONAL- NIKI NOVOST			NEK. HRV. VLADAR STAJKRAJ (SITULA)		IND. RASTL.- TANTAL
									PIJAČA DEL VRAT

	MIRNO	DOLINSKI TRAVNIK	BOJNI PLIN	TRAVNIK OB VODI	HRI B PRI BEOGRADU	*	JAP. GL. MESTO AZIJSKI NAROD		ERSKINE JOHN	STVAR VNEMA				VOJNA POSTA IZDELOV. PIL	
	SDŽITJE				HAMMAR- SKJÖLD									GOSTIJA STARORIM. OBLEKA	
	CAPIN				POLIT. PRIKLJU- CITEV				EGON TOMC DOVAJANJE VODE			GORSKI VRH VRSTA PROJEKCIJE			
	VLEČENJE				NADAR- JENOST STARORIM. MESTO			JAP. IGRA BOG GOZBOV				NAROD O- SLOVEC			
	AVT. OZN. ŠPANIJE	OTKA VRSTA AVTOMOBILA					JANEZ TRDINA EDVARD KARDELJ	EPOPEJA LEINO				V BANKO VLOZEN DENAR SKOTITEV			NAŠ ŽIVOSREB. RUDNIK
	SMUČI			PRITOK REKA OSNOVA BARV			OTRPNI KRC						KOSTNICA ČEŠKA PRITRO		
	OČE				BARVA KART POSTAV- NOST		POLET					IZVRŽEK RASTL. KI RA- DA RASTE NA GNOJU		GRIC DELAVSKA ENOTNOST ZITARICA	
	RUBIDIJ		ZNAMKA AVTA IGLAVEC						IT. RENES. KIPAR (LEONE)				GRAD OB DRAVI EUGENE O'NEILL		
	POT. PLA- NETA OKROG SONCA								POPRAVIL AVTOMO- BILOV						
	GLASBILO				DELAVKA V TKALNICI				JOHN ADAMS	*	*	PREKRI- VALO			
	DOVRŠNI PRETEKLI CAS					AMIET KUND			NEZNALEC PESNIK	*	*	ŽUŽELKA		SESTAVIL: LUDIR	

Veselite čez praznike — in še 30 lepih nagrad!

Veliko število reševalcev zadnje nagradne križanke nas je spodbudilo k objavi nove podobne zabave, ki smo vam jo pripravili za naslednjih 14 dni: kdor nam bo do četrtega, 11. januarja 1973, poslal rešeno križanko, ima upanje, da bo lahko deležen ene izmed spodnjih nagrad! Pogoj: pravilno rešena vprašanja in pravočasno (osebno ali po pošti) oddana rešitev. Za izžrebance smo tokrat pripravili 30 lepih nagrad:

1. nagrada — 250 din
2. nagrada — 200 din
3. nagrada — 150 din
4. nagrada — 120 din
5. nagrada — 100 din
6. nagrada — 80 din in 24 lepih knjižnih daril.

Reševalce prosimo, da tudi tokrat upoštevajo: izrezana rešena križanka je hkrati kupon za udeležbo pri žrebanju! — Rešitve pošljite na naslov: Dolenjski list, 68001 NOVO MESTO, p. p. 33. V levi spodnji kot kuverte napišite: KRIZANKA. — Ne pozabite na svoj naslov, ki mora biti obvezno napisan na belem robu križanke!

Mnogo veselja, lepe pozdrave in vso srečo v novem 1973. letu vam voščil vaš
DOLENJSKI LIST

„Le pogledj, Iyica — kupil sem jo prav poceni že poleti! Igllice ležijo spodaj, v kleti...“

Za graditev stanovanjskih hiš, garaž in gospodarskih poslopaj prodajamo kvalitetne lego zidake po ugodnih cenah v naslednjih prodajalnah:

- **NOVO MESTO:** Kmetijska zadruga KRKA, MERCATOR — PE Standard.
- **LJUBLJANA:** Standard-Invest Celovška 89, Vodovodna 101.

Cenjenim interesentom dajemo pismene informacije!
STANDARD-INVEST, Ljubljana, Celovška 89.

Srečno 1973

NOVOLETNA VOŠČILA ZA BOJ PROTI RAKU
Namesto neposrednih novoletnih čestitk svojim sodelavcem in prijateljem so darovali sredstva, ki bi jih sicer porabili v ta namen, ZA BOJ PROTI RAKU naslednji:

- DOLENJSKI MUZEJ, Novo mesto
- LEKARNA, Novo mesto (2)
- NOVOLES, lesni kombinat, Straža pri Novem mestu
- SLOVENIJALES, tovarna pohištva, Brežice
- UNIJA PAPIR SERVIS, Ljubljana, Pod ježami
- ZIDAR ANTON, polaganje plastičnih podov, Ljubljana, Na gmajni 16
- DOLENJSKI LIST, Novo mesto

Obenem z iskreno zahvalo za njihovo plemenito dejanje se pridružujejo čestitkam tudi DRUŠTVO SRS ZA BOJ PROTI RAKU IN NJEGOVI SOUSTANOVITELJI ter SKLAD ZA GRADNJO ONKOLOŠKEGA INSTITUTA.
Vsem darovalcem iskrena hvala!
Voščila, ki jih nismo prejeli do 20. decembra, bomo objavili v januarju 1973!

DRUŠTVO SRS ZA BOJ PROTI RAKU,
Ljubljana, Komenskega 4,
p. p. 25 — tel.: 322-862
žiro račun: 50101-678-49189

● DELO V ISKRI — SEMIČ »ISKRA«

tovarna kondenzatorjev — Semič

SPREJME V DELOVNO RAZMERJE
VEČJE ŠTEVILO DELAVK

do starosti 30 let za delo v navijalnici in montaži kondenzatorjev

Prevoz na delo na relaciji Vinica—Črnomelj—Semič je organiziran z avtobusi, iz smeri Novo mesto pa je možen prevoz z vlakom.

»Dolenjski list«
v vsako družino

Zadnjih osem dni!

Od približno 28.000 naročnikov Dolenjskega lista, ki prejema naš časnik vsak teden na domači naslov, jih je skoraj 27.000 pravočasno poravnalo naročnino za drugo polletje 1972. Kakšnih tisoč pa vztraja med zamudniki: še in še jih moramo opominjati na njihovo dolžnost, da je za prejeto „blago“ treba odšteti tudi denarce... Opominjanje precej stane in zahteva veliko dodatnega, nepotrebne dela. Te dni smo vse zamudnike ponovno prosili, naj najkasneje v 8 dneh poravnajo zapadlo naročnino. Konec leta je pred durmi in knjige morajo biti sklenjene tako, kot se dobremu gospodarju spodobi: dolgovi poplačani, kartice naročnikov izravnane.

Če ste morda tudi vi med tistimi, ki nam še kaj dolgujejo, računamo z vašo poštenostjo. Menda nas ne mislite opehariti za tistih nekaj dinarjev naročnine? Za vas ta denar ne pomeni veliko, pri tisoč naročnikih pa pomeni malenkostni zaostanek za nas že nekaj milijonov dinarjev dohodka!

V 8 dneh pričakujemo vaše nakazilo, sicer tudi vi ne pričakujete več domačega časopisa, temveč odvetnikovo pismo in izterjavo zaostanka z vsemi stroški.

UPRAVA LISTA

mi vsi VARČUJEMO

PRI.....
DBH
NOVO MESTO

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

in poslovnih enotah v KRŠKEM, METLIKI, NOVEM MESTU in TREBNJEM

- kjer zbirajo hranilne vloge in jih obrestujejo od 7,5 do 10-odst.
 - vodijo žiro račune in devizne račune občanov
 - opravljajo devizno-valutne posle in odkup ter prodajo deviz
 - dajejo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenškega varčevanja
 - odobravajo kratkoročne in dolgoročne kredite
 - opravljajo vse druge bančne posle
- Zaupajte DBH svoje denarne zadeve, saj je to vaša banka.

— Kaj vam pa je, dedek Mraz?
— Uuuuh, dokončno so me odpustili! Direktor gledališča je na moje mesto nastavil prikupnega angelčka...

VELETRGOVINA »MERCATOR«, LJUBLJANA POSLOVNA ENOTA »STANDARD«, NOVO MESTO

razglašajo prsto delovno mesto
BLAGAJNIKA ZA PE

Pogoji za sprejem: ekonomski tehnik z 1-letno prakso v blagovnem prometu.
Nastop dela: takoj ali po dogovoru.
Pismene ponudbe pošljite splošni službi PE »STANDARD«, Novo mesto, Glavni trg 3, do vključno 6. januarja 1973.

ZDRAVSTVENA ŠOLA NOVO MESTO

razpisuje delovno mesto
TAJNICE

Delo — administracija in knjigovodstvo.
Pogoji za sprejem:
— končana ekonomska srednja šola in najmanj 5 let prakse,
— nedokončana srednja šola in najmanj 10 let prakse.
Kandidati naj pošljejo prošnjo na naslov: Zdravstvena šola, 68000 Novo mesto, Ulica talcev 3 a.
Osební dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. Prosilci naj priložijo prošnji še:
— kratek življenjepis (opis dela) in
— spričevalo o izobrazbi.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

KOTEKS TOBUS

KMETOVALCI IN REJCI PRAŠIČEV!

Tudi letos odkupuje podjetje KOTEKS — TOBUS svinjske kože.
Pri vzreji prašičev pazite, da se njihova koža ne poškoduje. Nepoškodovane in nerazrezane kože imajo pri odkupu največjo vrednost.
Svinjske kože prodajte najbližji zbiralnici KOTEKS — TOBUS ali kmetijski zadrugi, kjer odkupujejo tudi kože drugih živali.

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM
ZELEMO MNOGO USPEHOV V NOVEM LETU 1973!

3. in 4. januarja ZAPRTO!
OBRESTI PO 20. JANUARJU!

Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto s podružnico v Krškem in ekspoziturami v Novem mestu, Metliki in Trebnjem obvešča svoje komitente in varčevalce, da zaradi internih del ob zaključku leta DNE 3. IN 4. JANUARJA 1973 NE BO POSLOVALA ZA STRANKE.

Hkrati obveščamo varčevalce in prosimo, da z razumevanjem vzamejo na znanje, DA BO BANKA PRIPISOVALA OBRESTI NA HRANILNE VLOGE ZA LETO 1972 PO 20. JANUARJU 1973.

- VSEM KOMITENTOM, VARČEVALCEM IN POSLOVNIM
- PRIJATELJEM ŽELIMO SREČNO NOVO LETO 1973!

Mihaela Brulc iz Stopič - Antona, Draginja Rifelj iz Otovca - Silva, Majda Novak iz Crešnje - Roberta, Frančiška Knez iz Krnja - Benjamina, Zlata Levičar s Ceste - Saša, Zlata Kaušič iz Migolice - Andrejko, Frančiška Kodrič iz Podboča - Jožica, Majda Kambič iz Crešnjeva - Mirjano, Olga Goronc iz Dolnjega Mokrega polja - Tanja - no, Majda Plevanč iz Gorenje vasi - Tomaz, Cecilija Čeh iz Hini - Andrejko, Anica Grubič iz Irče vasi - Aleksandro, Irena Lazar s Malega Slatnika - Sebastjana, Cvetka Pavlin iz Zapuž - Gregorja, Ivanka Pezdirc iz Vojne vasi - Antona, Martina Kovar iz Bršlina - Romana, Ljudmila Progar iz Biške vasi - Dejana, Nevenka Bebar iz Kanizarice - Branka, Julka Turk iz Prevol - Janeza, Vida Teropišč iz Otočca - Tanja, Majda Lugač iz Črnomlja - Krunoslav, Marija Pezdirc iz Grma - dečka, Ana Radovan iz Praproč - dečka, Stefka Nemanic iz Gornje Lokvice - dečka, Alojzija Gorenc iz Cerovca - dečka, Ida Cesar s Malega Kala - deklčico. - Cestitamo!

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 29. decembra - Tomaž Sobota, 30. decembra - Evgen Nedelja, 31. decembra - Silvester Ponedeljek, 1. januarja - Novo leto Torek, 2. januarja - Makarij Sreda, 3. januarja - Genevifa Četrtek, 4. januarja - Angela

KINIO

ČRNOMELJ: 29. 12. francoski barvni film „Meč za Branda“. Od 26. do 29. 12. otroški film „Družba Pere Kvrzice“. 31. 12. ameriško-italijanski barvni film „Ponočni obračun“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

NATAKARICO, priučeno ali začetnico, z veseljem do střežbe in kuhinjsko pomočnico, pridno in pošteno, sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Ivanka Sturm, Črničev 11, Brezje na Gorenjskem.

IZUČEN TESAR dobi službo takoj. Tesarstvo Forijan, Ljubljana, Devova 15/b.

FRIZERSKO UČENKO sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Brivec - frizer Davorin Novak, Trebnje 18.

ISCEMO snažilko za pospravljanje pisame. Delo je honorarno. Pogoji po dogovoru. Naslov: Dolenjska turistična zveza, Čestna komandanta Staneta 30, Novo mesto.

STANOVANJA

ODDAM opremljeno sobo. Naslov v upravi lista (2579/72).

ODDAM sobo fantom. Naslov v upravi lista (2581/72).

Motorna vozila

R-4 LUXE, letnik 70, 36.000 km, ugodno prodam. Naslov v upravi lista (2577/72).

PRODAM traktor Ferguson 35 s plugom. Naslov v upravi lista (2584/72).

AUSTIN 1300, star 13 mesecev, metalizirano moder, registriran in tehnično pregledan do nimbora prihodnjega leta, ugodno prodam. Splichal, Cankarjeva 32, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 750, diatonično harmoniko na register in elektronske ritem bobne. Karlovska 17, Novo mesto (Gotna vas).

PRODAM

GRADITELJI, POZOR! Prodaj gradbeni material: 5 ton gradbenege železa 8 in 10 ter ostrešje 14 x 10. Naslov v upravi lista. - (2599/72).

OFSET razmnoževalni stroj Romayor, format A 3, poceni prodam. Informacije po telefonu (068) 22-419.

PRODAM montažno garažo 5 x 4, obloženo s pločevino. Naslov v upravi lista (2607/72).

PRODAM rabljeno kombinirano omaro, kavč, 3 fotelje in mizo. Naslov v upravi lista (2609/72).

UGODNO PRODAM 800-litrski hidrofor s trifaznim motorjem in drugo pripravo. Marjan Oberč, Osrečje 29, Škocjan.

PRODAM popolnoma nov 300-litrski konzervator (hladilnik) po zelo ugodni ceni. Franc Kostanješek, Bučerca 8, 68270 Krško.

PRODAM superavtomatični pralni stroj, hladilnik in peč na olje Emo 8. Oglej na Irđinovi 32, Novo mesto.

PRODAM novo spalnico Karmen in kombinirano omaro. Dam tudi na obroke. Karel Vene, Kristanova 30, Novo mesto.

PRODAM več prašičev, težkih do 150 kg. Naslov v upravi lista (2585/72).

PRODAM plinsko peč. Paderšičeva 18, Novo mesto.

PRODAM kombiniran otroški voziček Albor. Informacije po telefonu: 21-578 ali osebno po 15. uri: Komandanta Staneta 5, Novo mesto.

državljanom". 1. 1. francoski barvni film „Diabolik“.

METLIKA: Od 29. 12. do 2. 1. ameriški barvni film „Moj prijatelj Ben“. Od 30. 12. do 2. 1. angleški barvni film „Zasebno življenje Sherlocka Holmesa“.

MIRNA: Od 30. 12. do 31. 12. „Za njeno ljubezen“.

NOVO MESTO: Od 29. 12. do 31. 12. ameriški barvni film „Mali - Veliki človek“.

RIBNICA: Od 30. 12. do 31. 12. ameriški film „Novo lice v Peklu“.

SEVNICA: Od 30. 12. do 31. 12. ameriški film „Moji otroci, tvoji otroci, najini otroci“. 3. 1. 1973 angleški film „Kje je Jack?“.

SENTJERNEJ: Od 30. 12. do 31. 12. film „Na svidenje, Baby“.

TREBNJE: Od 30. 12. do 31. 12. španski barvni ljubezenski film „Njena zadnja pesem“. 1. 1. 1973 ameriški barvni kavbojski film „Desperados“.

RAZNO

OBRTRNIKI, POZOR! V našem oddam kleparsko ali kovinsko delavnico s stanovanjem in skladiščem. Naslov v upravi lista (2598/72).

V NAJEM ODDAM prostor za krojaško delavnico s stanovanjem, sadnim in zelenjavnim vrtom. Naslov v upravi lista (2597/72).

PROSIM NAJMITELJA denarnice z vsemi dokumenti in denarjem, pozabljeni v Delavski menzi v ponedeljek zvečer, da jo proti nagradi vrne na naslov: Polde Kebeelj, Zagrebška 29, Novo mesto.

SLEP FANT, star 28 let, s svojim mesečnim dohodkom, želi spoznati preprosto in pošteno dekle, staro 20 do 25 let. Ponudbe pošljite na naslov: Albert Zafosnik, Selnica ob Muri 103, pošta Sentilj v Slovenskih Goricah 62212.

V SOBOTO, 23. decembra 1972 sem od otroškega igrišča do Pionirja izgubila krznen ovratnik. Poštenega najditelja prosim, da ga vrne na upravo lista.

POROCNI PRSTANI! - Želite presentiti nevesto? Zlatar Otmar Zidič v Ljubljani v Gosposki 5 (poleg univerze) vam bo rad pomagal! - Z izrezkom tega oglasa dobiti 10 odst. popusta!

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta

MARTINA PICLJA iz Vavte vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter nam ustno ali pisмено izrekli sožalje. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, kolektivoma trgovskega podjetja Dolenjka in Sanitarie iz Ljubljane, zdravnikom in strednemu osebju pljučnega oddelka splošne bolnice Novo mesto. Posebno pa se zahvaljujemo gasilskemu društvu Vavta vas, cerkvenemu pevskemu zboru, borcev za severno mejo, pevskemu zboru Gorjanci in gospodu župniku, vsem za toplo izrečene besede v slovo.

Zalujoči: žena Marija, hčerke Marija z možem, Martina in Vida z družino.

Ob nenadni izgubi našega dragega ata, starega ata, deda in praded

JOŽETA TRŠČINARIJA Dolnje Vrhpolje 4 pri Sentjerneju

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence in zasuli grob s cvetjem ter nam izrekli sožalje. Posebna hvala gospodu župniku za obred in poslovljni govor, prijateljem, znancem in sorodnikom, zlasti sosedom, ki so nam pomagali v teh težkih dneh, kolektivom Iskre-Sentjerneje, Novolesa Novo mesto, Industrie obutve Novo mesto za darovane vence. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Sentjernej, 22. decembra 1972 Zalujoči: sin France z ženo Marjijo, hčerke Anica, Marija in Karolina z družinama ter brat Nace in sestra Marija.

Ob tragični izgubi našega ljubljeneega moža, očeta, sina in brata

JOŽETA VRANETIČA Iz Pišec 73 a

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, kolektivu SGP Pionir-Krško in vsem sodelavcem. Enaka hvala sodelavcem iz Čeluloze za poklonjene vence in cvetje ter vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in izrekli sožalje.

Zalujoči: žena Vida, sin Igor, ata in mama ter sestre Nežka, Mimi in Malči z družinami.

Ob bridki izgubi drage mame in stare mame

FRANČIŠKE ROZMAN iz Grč vrha

se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje, pevskemu zboru Dušana Jereba ter toj. Rolihu za poslovljne besede v imenu ZZB in VVI Novo mesto.

Novo mesto, 23. decembra 1972 Zalujoči: hčerke Gizela, Marija, Roza, sinova Štefan in Tone z družinami

Po dolgi in hudi bolezni nas je za vedno zapustil dragi mož in oče

JANEZ ŽUPANČIČ Šalka vas 91, Kočevje

Iz srca se zahvaljujemo vsem za pomoč, podarjene vence in za sožalje, ki so nam ga izrekli. Posebna zahvala gospodu župniku za opravljeni obred, dr. Rupniku za pomoč v času bolezni, LIK in Rudniku. Lepa hvala sosedom in vsem, ki so pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Angela, sinova Tone in Janez z družino ter brat Jože, sestre Micka, Ana in Rezka ter drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše ljubljene in nepozabne sestre in tete

ANTONIJE KOMLJANEC poštarice v pokoku na Bučki

se iskreno zahvaljujemo darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala dr. Pesjaku iz Sevnice za njegov trud, častiti duhovščini za poslovljni govor in obred ter pevskemu zboru na Bučki.

Bučka, Kranjska gora, Gozd-Martuljek, Ljubljana, Slovenj Gradec, Zagreb.

Zalujoči: brat Ludvik z ženo Justino, sestra Angela, nečaki in nečakinje z družinami in drugo sorodstvo

Ob izgubi naše dobre mame in stare mame

MARIJE GRIČAR iz Grčevja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo spremili na zadnji poti, ji poklonili vence ter nam izrekli sožalje. Hvala pevskemu društvu iz Novega mesta in g. duhovnikoma za obred in poslovljni govor.

Grčevje, Novo mesto, Črnomelj Zalujoče družine: Kocjan, Urbas, Vidic, Illovar, Zeljko in Darovec

Ob tragični izgubi našega dragega, nepozabnega moža, očeta, sina, brata in strica

FLORJANA BUKOVCA iz Poljan

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje ter darovali pokojnemu cvetje. Posebno se zahvaljujemo podjetju Novoles, Gozdemu obratu Podturn in Krki za podarjene vence ter gospodu kaplanu za spremstvo in obred na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedu Gorsetovi za njeno prizadevanje v teh tragičnih trenutkih. Najlepša hvala vsem sorodnikom in znancem.

Zalujoči: žena Ana, sin Jože, hčerka Fanika, mama, sestra Minka in Danica ter brat Martin z družinami in drugo sorodstvo.

Dne 31. decembra 1972 bo minilo leto dni, odkar nas je naš dragi mož oziroma oče

FRANC SEKULA

za vedno zapustil in se spominjamo nanj. Regerčeva vas 25. 12. 1972 Žena Martina, hčerki Tinca in Marica

Vsem, ki so nam v nesreči pomagali denarno ali materialno se najlepše zahvaljuje družina Gregorčič iz Irče vasi.

ZAHVALA UJV NOVO MESTO

Letos sem že drugič doživel vlom v svojo stanovanjsko hišo. Dva vlomca sta 22. novembra letos prišla v hišo in jo posteno premetala. Nabrata sta si blaga za 12.500 dinarjev, med njim tudi dve lovski puški in japonski fotoaparati. Ko sem vlom opazil, sem to sporočil UJV v Novem mestu. Moram reči, da so bili tovariši v rekordnem času na kraju samem. Izkusnim očem ni ušla nobena, niti najmanjša podrobnost in na podlagi le-teh so storilcema hitro prišli na sled, čeprav sta odnesla pete tja do Beograda. V treh dneh sem dobil nazaj že večino najrednejših predmetov. Čutim se dolžnega, da se zahvalim za uspešno posredovanje tovarišem iz UJV Novo mesto, posebno pa tovarišu inšpek-

CESTITKE

Naročnikom radijskih in televizijskih sprejemnikov na območju Kočevja in okolice želim srečno novo leto inkasntki Marija Bizjak in Vida Krašovec.

Čenjenim strankam želim srečno novo leto in se priporočam za nadaljnji obisk. Davorin Novak, bivec-frizer, Trebnje.

Nadvse dobrim in skrbnim staršem Jožetu in Albin Boltes iz Gabrja št. 3 želimo za 25-letnico poroke še mnogo srečnih in zadovoljnosti polnih let, predvsem pa ljubeza zdravja, vsi njeni otroci, sin Jožko iz Nemčije in Vinko ter hčerke Cvetka, Jožica in Marija z možem Francijem. Cestitki se pridružujeta še vnučka Franci in Jožko.

Dragima hčerki Mariji in njenemu možu Jožetu Moharjevima s Potovrha 29 za obletnico poroke iz srca čestitajo in jima želijo še mnogo zadovoljnih srečnih let in da bi bila vedno tako dobra kot doslej, mama ter sestrice z družinami.

PREKLICI

Prepovedujem hojo živine po moji parceli v Sred. Grčevju. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. Zdravko Zarabec, Češnjice 7, Otočec.

OBVESTILA

Dom Frata vabi na silvestrovanje. Rezervacije še sprejemamo. Igrajo „Domači fantje“. Če bo sneg, bo cesta vseeno prevozna. Vabljeni!

Goštilna Luzar prireja silvestrovanje na Gomili in v Beli cerki. Rezervacije za Belo cerkev sprejemamo v trgovini v Beli cerki. Igrali bodo Topliški fantje. Vabljeni!

ZAHVALA Ob nenadomestljivi izgubi našega moža, očeta, sina in brata

JOŽETA VIRCA iz Gor. Kamenja 6 pri Novem mestu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, delovnim kolektivom in vsem drugim, ki so sočustvovali z nami, darovali vence in cvetje ter spremili pokojnika na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se zdravniškemu in strednemu osebju kirurškega, internega in nevrološkega oddelka novomeške bolnišnice ter zdravstvenega doma, ki so mi v najtežjih trenutkih nudili zdravniško pomoč in nego. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom dr. Janezu in dr. Jožetu Kramarjevima, dr. Debeljaku in dr. Vodniku. Zahvaljujemo se tudi osebju Inštituta za tumorje iz Zagreba, ki so mi poslednji skušali ohraniti življenje, posebno doc. dr. Levinškemu in dr. Matkoviću. Gospodu župniku iz Mirne peč hvala za opravljeni pogrebni obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena Ana z otrokoma, mama, sestre in bratje ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

ANTONA STOJNIČA iz Gor. Lokvice pri Metliki

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo obč. in krajevnemu odboru ZB ter tovarišem Hanzljū in Pezdircu za poslovljne besede, godbi na pihala za spremstvo, za razumevanje kolektivoma tovarne »Beti« Metlika in KIC Novo mesto in vsem, ki so nam izrekli sožalje ter spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Zalujoča družina Stojnič

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnjak, Jože Jekc, Tone Kleinovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zlivc.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Marjan Legan, Janez Pezelj, Jože Prime, Jože Splichal, Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. - Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 2 dinarja - Letna naročnina 79 dinarjev (za 1972: 64 din), polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej - Za izomestvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oziroma 30 DM (ali ustrezna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 521-620-1-32002-10-9-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972. - Za oglaševanje odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-9-9 - Naslov uredništva in uprave: 68001 NOVO MESTO, Glavni trg 3 - Poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaroden rokopisov in fotografij ne vračamo - Tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00

PETEK, 29. DECEMBRA: 8.05 Glasbena matinea - 9.05 Radijska igra za mlade - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Z doma - 13.30 Priporočajo vam - 14.30 Naši poslušalci - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 "Vrtljak" - 18.15 "Signalni" - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbena razglednica - 20.00 Tekmovanje amaterskih pevskih zborov - 20.30 "Top-pops 13" - 21.15 Odljuba o morju in pomorščakih - 22.15 Besede in zvoki iz logov domačin.

SOBOTA, 30. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matinea - 9.05 Pionirski glasbenik - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Po domače - 13.30 Priporočajo vam - 14.10 Pesmijo po Jugoslaviji - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 17.20 Gremo v kino - 18.15 Dobimo se ob isti uri - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute po domače - 20.00 Spoznavajmo svet in domovino - 22.20 Odljuba za naše izseljence.

NEDELJA, 31. DECEMBRA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Ivo Zorman: Radijska igra v barvah - 9.05 Koncert iz naših knjiev - 10.05 Še pomnite, tovariši... - Novoletni dnevi med vojno - 10.25 Pesmi borbe in dela - 10.45 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 11.50 Pogovor s poslušalci - 13.30 Nedeljska reportaža - Ljudje pod Kaninom - 14.50 Z domačimi ansambli - 14.05 do 16.00 Nedeljsko športno popoldne - 16.10 Z jugoslovanskimi zabavnimi ansambli - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbena razglednica - 20.00 Silvestrovo 1972! - 24.00 Srečno 1973!

PONEDELJEK, 1. JANUARJA: 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Z veselje pesmijo v novo leto - 10.05 Mojca Murko: Svet v letu 1972 - 10.30 Zaplesimo ob novoletni jelki - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 11.15 Novoletni sejem - 12.10 Čestitke ob novem letu - 13.30 Poročila - Partizansko novo leto - 14.05 Parada opernih glasov - 15.05 Novoletna skakalna turnaja - skoki v Ga-Pa - 17.05 Novoletni šport - 16.15 Dvanajst voščil za dvajseti rojstni dan - 18.20 Pozabljen strani - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Z ansambлом bratov Avenik - 20.00 Novoletni koncert

TOREK, 2. JANUARJA: 8.05 Pesmi o zimi, vinu in ljubezni - 9.30 "Zima in mi" - 11.15 Radijski spoznaj - 12.10 Posebna oddaja: Sedanjí utrip partizanskih pozdov - 13.30 Laika glasba - 14.30 Melodije iz slovanskih oper - 15.05 Gostje mednarodnega festivala "Slovenska popevka 72" - 16.00 Zgodilo se je zares - 17.05 Uspeli naših ansamblov v preteklem letu - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Petnajst minut za EP - 20.00 Novoletna razprodaja melodij - 20.30 Radijska igra - Lundberg: Mesečna vozovnica - 22.20 Popevke se vrstijo.

SREDA, 3. JANUARJA: 8.10 Glasbena matinea - 9.05 Nenavadni pogovori - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v

januarju - 13.30 Priporočajo vam - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbena razglednica - 20.00 Simfonični orkester - 22.15 S festivalov jazza.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 31. DECEMBRA 1972: 10.30 Reklame in oglasi. Naše delovne organizacije čestitajo za novo leto. Novoletno voščilo - 1973 malo za šalo, malo zares. Za vsakogar nekaj. Anekdota, šala in aforizem - 12.30 Poročila. Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 15.00 Zaključek programa.

SREDA, 3. JANUARJA 1973: 16.00 Poročila. Reklame in oglasi. Po domače. Kako smo Sevnica preživeli novoletne praznike (reportažni zapis). Minute z Otom Pestnerjem - 17.00 Zaključek programa.

SOBOTA, 6. JANUARJA 1973: 16.00 Poročila. Reklame in oglasi. Glasbeni variete. Kako preživljajo mladi Sevnici svoj prosti čas. Centri ure za pop glasbo - 17.00 Zaključek programa.

NEDELJO ODPRTO

SAMOPOSTREŽBA pri mostu MARKET v Bršljinu

DOLENJKA

AMD Novo mesto čestita svojim članom in drugim občanom za novo leto 1973 in želi srečno vožnjo!

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 31. DECEMBRA

8.55 - Pet minut po domače (Lj) - 9.00 Kmetijski razgledi: Varnost pri delu (Lj) - 9.20 Mestece Peyton (Lj) - 10.12 Kmetijska oddaja (Bgd) - 10.55 Mozaik (Lj) - 14.00 Otroška matinea: Prigode psa Civila, Dežela voda (Lj) - 11.50 Poročila (Lj) - 11.55 TV kažipot (do 12.15 (Lj) - Nedeljsko popoldne - 18.05 Poročila (Lj) - 18.15 Srečno Kekec - celovečerni film (Lj) - 19.35 Pri dedku mrazu: Zvezdne živali - 6. oddaja (Lj) - 19.45 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.45 Propagandna oddaja (Lj) - 21.00 Novoletni spored (Lj in Bgd)

PONEDELJEK, 1. JANUARJA

9.30 Novoletna čestitka in napoved (Lj) - 9.35 Z. Zmave: Domača naloga na potepu - mlad. igra (Lj) - 10.35 Propagandna medigra (Lj) - 10.40 Disney svet - barvni film (Lj) - 12.10 Propagandna medigra (Lj) - 12.15 Dunaj: Novoletni koncert - barvni prenos (EVR-Zg) - 13.25 Glasbena medigra (Lj) - 13.30 Garmisch: Smučarski skoki - barvni prenos (EVR-Lj) - 15.30 Veseli planšarji v Planici - JRT (Lj) - 16.00 Otroški novoletni spored - JRT (Lj) - 16.20 Zlepljene basni: Zajec Repoder, Trije čuvarji, Vsi junaki (Lj) - 16.35 Otroški spored (Klik-klak) (Zg) - 17.10 Otroški cirkus Bylilija Šmarta - barvna oddaja - JRT (Lj) - 18.10 Reportaža (Lj) - 18.15 Poročila (Lj) - 18.20 Svet v letu 1972 (Lj) - 19.00 Mladi za mlade (Sar) - 19.45 Propagandna medigra (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Nastop ansambla "Lado" (Zg) - 21.00 Lice ob licu (Bgd) - 22.20 Koncert za največji jež (Bgd) - 22.40 Zabavno glasbena oddaja (Sar) - 23.40 Poročila (Lj)

TOREK, 2. JANUARJA

10.05 Napoved sporeda (Lj) - 10.10 Radost Evrope - ponovitev finalne oddaje (Bgd) - 11.20 Otroški spored (glasbena pravljica, Ples v akvariju, Polka v snegu (Lj) - 12.20 Svetovni pokal v alpskem smučanju za ženske - prenos s Pohorja - JRT (Lj) - pribl. 14.00 Vojaška glasbena oddaja (Sar) - 14.15 Domače gledalice - humoristična oddaja (Bgd) - 14.55 Stan in Olio prodajata mišolovke - film (Lj) - 16.05 Poročila (Lj) - 16.10 Koncert za sosede (Bgd) - 16.40 Mozaik (Lj) - 16.45 Silvestrska oddaja (Lj) - 18.45 Reportaža (Lj) - 18.55 Malta - dokumentarna oddaja (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Kako je svet majhen - ali Humoristični kabaret (Zg) - 21.20 Stendhal: Rdeče in črno - nadaljevanje in konec (Lj) - 22.10 Ritem v črnobelem (Sk) - 22.50 Poročila (Lj)

SREDA 3. JANUARJA

12.55 Innsbruck: Smučarski skoki - barvni prenos - EVR (Lj) - 15.15 Svetovni pokal v alpskem smučanju za ženske - posnetek s Pohorja (do 16.30) (Lj) - 16.50 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 17.45 Prigode psa Civila - serijski film (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Od filma do filma (Lj) - 18.45 Znanost in ekonomika (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Jazz: Koncert Bobbyja Hutchersona in Harolda Landa (Zg) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Nekateri so za vroče - celovečerni film (Lj)

ČETRTEK, 4. JANUARJA

16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 17.30 Ch. Dickens: Oliver Twist - II. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Družina Jehu - filmska serija (Lj) - 18.55 Sedem morij - barvna oddaja (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Cetrikovi razgledi (Lj) - 21.25 V. Petrović: Popje z ožganega grma - IV. del (Lj) - 22.15 W. A. Mozart: Così fan tutte - nadaljevanje in konec opere (Lj) - 23.00 Poročila (Lj)

PETEK, 5. JANUARJA

16.50 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 17.45 Veseli tobogan: Radovljica - I. del (Lj) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Rekreacija: Orodna telovadba (Lj) - 18.45 Ekonomsko izrazoslovje: Cena (Lj) - 18.50 Mozaik (Lj) - 18.55 Sodobniki: A. Rubinstein (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Reportaža (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.40 Ljudje z otoka - švedski film (Lj) - 22.25 Pesem Planice - barvni film (Lj) - 22.40 Poročila (Lj)

SOBOTA, 6. JANUARJA

16.00 Smučarski skoki: barvni posnetek iz Bischofshofna (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Disney svet - barvni film (Lj) - 19.20 Mozaik (Lj) - 19.15 Humoristična oddaja (Bgd) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Gala UNICEF - barvni posnetek iz Haaga (Lj) - 22.00 Arsene Lupin - serijski barvni film (Lj) - 22.50 TV kažipot (Lj) - 23.10 Poročila (Lj)

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO. RAZGLAŠA prosta delovna mesta in vabi k sodelovanju: - DIPLOMIRANE STROJNE INŽENIRJE IN STROJNE INŽENIRJE - DIPLOMIRANE ELEKTROINŽENIRJE IN ELEKTROINŽENIRJE - DIPLOMIRANE KEMIJSKE INŽENIRJE IN KEMIJSKE INŽENIRJE - DIPLOMIRANE EKONOMISTE IN EKONOMISTE - STROJNE TEHNIKE - EKONOMSKE TEHNIKE - ADMINISTRATORKE zaasedbo prostih delovnih mest v proizvodnji, tehnologiji, razvoju in komerciali. Prosta delovna mesta so tudi za: - STROJNE KLJUČAVNIČARJE - AVTOKLEPARJE - VARILCE - AVTOLICARJE - STRUGARJE - MIZARJE - ELEKTROMONTERJE - ORODJARJE - PRIJUČENE DELAVCE V KOVINSKO PREDDELVALNI INDUSTRIJI IN LESNOINDUSTRIJSKI STROKI - NK DELAVCE NK delavcem nudimo s tečaji možnost pridobiti si poklice (varilec ali brizgalec laka). Tečaj za varilce se bo pričel v začetku januarja 1973. Kandidati za zaposlitev naj se zglase pisмено ali osebno v kadrovskem oddelku, kjer dobe tudi druge informacije.

FRAN S. FINŽGAR: SILVESTER. Na željo mnogih bralcev, zlasti iz vasi, bomo v naslednjih tednih objavljali na tej strani še eno izmed klenih pripovedi pokojnega ljudskega pisatelja Fran Saleška Finžgarja. To pot smo izbrali zgodbo SILVESTER. Pisatelj jo je prvokrat objavil v Mentorju v letih 1910/11, o njej pa je izšlo ob njegovih osemdesetletnici 1951 pri Državni založbi Slovenije, sam zapisal tole: „Silvester je za model pre mnogih „silvencev in korigendov“, ki sem spoznal njih žalostno usodo kot kurat v Deželni prisilni delavnici. Ko bi imel pero Dostojevskega, bi bil napisal slovenski Mrtvi dom.“ Upano, da bo našim bralcev, ki so lani in letos ponovno pohvalili nekatere objavljene Finžgarjeve zgodbe v našem listu, ugajala tudi zgodba o trdnem nepotniku Silvestru, ki je na tem ljubem svetu do kraja spoznal, da so ljudje hudobni. „Noter!“ „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ „Na vekel!“ Komaj z enim očesom sem se ozrl od pisalne mize proti vratom, pa sem takoj

„Torej zares Silvester?“ „Silvester, da, gospod!“ „Oči so vas razodele!“ „Oči drže, drugo pa je danes belo, jutri črno. Zares, gospod!“ In vnovič je pomežiknil. Iz pogleda je zeval grob pokopane vere vaze in v človeštvo. „Postarali ste se, Silvester, odkar se nisva videla.“ „Postaral in s križem na rami romam tja, kamor nam je vsem zapisano.“ „In križ ste si sami naložili, Silvester!“ Nekoliko je pomolčal, potegnili rame visoko kvišku, z ramami vred dvignil strehaste obrvi, obtičal za časek v tej drži, nato pa mahoma oboje povsili, da se je stresel suhljati živof. Potem je rekel: „Sem ga naložil in ga nisem. Nekaj sam, nekaj drugi; takole je gospod!“ „Modrijan!“, sem preudaril sam pri sebi. V tistem hipu se mi je rodila sla, da bi zvedel zgodbo tega moža, ki je osivlil v ječah. „Silvester, nekaterekrat sva se videla, pa sva malo govorila. Ali danes bi vas vprašal: Kaj, če bi mi popolnoma odkritosrečno razodeli, kaj in kakšen je bil pravzaprav začetek tega in takegale vašega konca? Sedite pa mi povejte; saj sva si rojaka!“ „Hvala lepa, gospod! Sedel bom, nič se ne bojte, zakaj čist sem. Pred

mesecem pa nisem bil čist in takrat bi bil rekel Silvester: Hvala lepa gospod - in bi ne bil sedel in ne pripovedoval.“ „Torej, koliko let ste prebili po zaporih?“ „Šestdeseto leto življenja mi teče, od teh šestdesetih sem jih preživel štiriindvajset za tistimi okni...“ Prekrižal je prste in pogledal skozi ne. Silvestru je kanila solza na sivo brado; obraz mu je za hip zasenčila bolečina, porojena nekje na dnu srca, od koder je kakor iz groba stopila v tej uri. „Štirindvajset let,“ sem ponovil počasi za njim. „To je mnogo!“ „Preveč, gospod! Če je vsako izmed njih vredno samo deset kron, sem dvakrat poplačal vso škodo, kar sem je pripadel ljudem. Dvakrat, vam pravim, pa ne štejem mraza in lakote in drugačnega trpljenja zraven. Zakaj vse to je za obresti, po krščansko rečeno, za pokoro.“ Zdelo se mi je, da mu je še ena solza kanila izpod veke, ker je naglo potegnili z rokavom prek oči, kakor bi se nečesa sraval. „Pripovedujte torej od začetka do konca!“ Silvester je začel. „Ko bi se zdajle dvignila očetova strohnela roka iz groba, bi jaz, izgubljeni sin romal na gomilo, pokleknil, poljubil roko in govoril: Poljubim te, roka očetova, ker si bila stroga, kakor

»Dolenjski list« v vsako družino

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 28. DECEMBRA: 16.00 do 16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki - 16.15 do 16.30 Nove plošče RTB - 16.30 do 17.00 Aktualnosti tedna - Mala šola avtomobilizma - Obvestila in reklame - 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja Izbrali ste sami.

SOBOTA, 30. DECEMBRA: 16.00 do 17.00 Občani čestitajo in pozdravljajo - 17.00 do 18.00 Nekoliko drugače kot druge sobote.

NEDELJA, 31. DECEMBRA: 10.30 Domače zanimivosti - O smernicah gospodarskega razvoja občine Brežice v letu 1973 - Za naše kmetovalce: inž. Alojz Pirč - Pogled nazaj in naprej - Poročila s seje skupščine občine Krško - Pogovor s poslušalci - Obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00 do 15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

PONEDELJEK, 1. JANUAR: 10.30 do 10.45 Napoved programa in novoletni poslanci predsednikov občinskih skupščin Brežice in Krško - 10.45 do 11.15 Novoletne kolednice s Slovanskim instrumentalnim kvintetom - 11.45 do 14.00 Novoletna voščila delovnih kolektivov in posameznikov ter zaključek programa.

TOREK, 2. JANUAR: ODDAJE DOPOLDNE.

sem zaslužil. Ko bi bila pa še strožja, bi te poljubil dvakrat. In ko bi bila tedaj zapahnila vrata in me zaklenila v dom, ko si me odvedla na tuje, bi te poljubil desetkrat. Ali to so prazne misli, kajne, gospod?“ „Pripovedujte, Silvester! Torej z doma so vas dali?“

„Z doma, ker sem bil poreden, neugnani in nemiren kakor vrela voda. Toda danes natanko vem, da hudobje še ni bilo v mojem srcu. In vendar sem še takrat čutil, da so prsti vse fare kazali name: Silvester! In vse oči so gledale na očeta in mu očitale: Tvoj sin! Zato je rekel oče: „Silvester, dovolj je sramote. Služiti pojdeš. Čez gore, v tujo deželo, da ne pride sloves o tebi čez visoke planine od tukaj ne tja in od tamkaj ne sem.“

Mrzla groza me je stresla ob tistem trenutku. In ko bi ne bilo trme v moji glavi, bi bil pokleknil pred očeta in ga s povzdignjenimi rokami prosil. Tako pa nisem. Zato sva šla. Tri dni sva hodila. Ponujal me je po kmetih, kakor ponuja krošnjar slabo blago, dokler me ni spečal. In kje? V neki grapi, zapajeni od treh plati z gorami in gozdovi, je gospodaril v pusti samotni trden kmet. Nobenega soseda, nobene vasi, nobenega zvana in tudi ceste ne. Komaj kolovoz.

(Se nadaljuje)

NOVOTEKNA JAZA

Ustijo se po revijah,
udrihajo v ihti besni,
pišejo o grdobijah,
kako se najlepše prdi.

Kdor ima maslo na glavi,
v tujini pa črn še fond,
hitro na varno se spravi,
ne najde še — Janez ga Bond.

„Afna“ je vrsta živali,
na veji brez dela živi;
tepec, kdor vselej se hvali,
koristi od njega nič ni ...

Afen in tepcev pa v družbi
je v naši zares na pretek,
grabijo plače si v službi,
od rok pa jim pride le — drek.

Kakšne so čase imeli
ob Krki zeleni ljudje?
Mar so jokali, mar peli,
kako dandanašnji jim gre?

Krka se veča in širi,
oseka ji še ne grozi.
Zraven Labod se šopiri,
si novo skladišče zgradi.

Novoteks mika opaka,
z Renojem se pari IMV,
BETI za Petrom ne veka
in dobro brez njega ji gre.

V LISCI stavijo Božiča,
prevzel jih ni dedek še Mraz.
Ni ga v mesnicah prašiča,
ušel je na tuje od nas ...

Kaj bi svinina in drugo
vznemirjalo nas obsorej?
Muziko čujmo zdaj drugo,
vzrmo v prešerni se roj!

Grabi ženice, device,
karkoli ti pride na pot,
ššipaj, poljubljay jih v lice,
če gibčen si, skači čez plot!

Ura je zdaj brez primere,
ko polnoč oznanja zvonik,
dela se vse brez zamere,
dovoljen je večji — dotik ...

Dvignimo čašo na zdravje,
vsakomur, kdor dobro želi!
Komur za takšno ni slavlje,
doma naj čemerem — zaspi!

Bliža se konec nam leta,
spet čas je gostij in proslav.
„Kaj nam prihodnost obeta?“
Vsak rad bi zdaj prerok postal.

Leta in leta želimo,
da vendar bi stali trdno,
zmeraj pa kaj pogrešimo,
da v grlu imamo vodo.

Osel je enkrat na ledu!
Če drugič je, osel ni več.
Kaj je občan v našem redu,
ko vsaka reforma je preč?

Truma veljakov ugiba,
če sviramo res ga hudo.
Ribiču zmuzne se riba,
veljakom pa tudi ni šlo ...

Jed, ko zamrzne, je zdrava,
četudi čez čas jo poješ.
Plača pa pujs ni ne krava,
zato jo zamrznit ne smeš.

Da bi dohodke vskladili,
podpišemo lep sporazum.
Temu navzlic s plačo sili
navzgor, kdor ima pač pogum.

Res: v naši družbi korajža
je tista, ki nekaj velja ...
Skromnemu rase le kajža,
barabi pa — grad do neba.

Takšne vpijoče razlike
v bogastvu so pljunek v obraz,
kal spet buržujske so klike.
Ukrepajmo, dokler je čas!

Glej, kakor gobe med listi
odbori povsod se množe,
da prežgečkajo obisti ...
Bogastvo, zdaj tebi gorjel!

Kdo so petični zločinci,
je meja res stotisočak?
Zvemo kdo puro žre z mlinci,
ko vendar naj skromen bo vsak?

Potlej vse tiho je bilo ...
Kljub temu, da zakon velja,
nič se še ni spremenilo.
Bogati naprej se smehlja.

Stari Slovani z medicco
ponudili kruh so in sol.
Kranjci današnji z žganico
in vinom gasijo si bol.

Mine že dvajseto leto
kar delavski razred je vzel
v roke upravo in vneto
upravljati sam se začel.

V skrbni za dobro občana
država v pomoč prihriti,
da bo nevarnost uprانا,
plačo takoj — podraži.

Če razjere se tje v službi,
ko zaseta se še v družbi,
doma jih spet čaka — hudic.

Pa so prišli „bicičkisti“
in samouprava zbeži;
sprijeni takile ... „isti“
kmarirjo barke v čeri.

Koj posnemalcev še čreda
sledj jim, zastave vlniteč
„kvazi“ napredkaj; a beda
v možganih se kaže preveč ...

GOVOR

STABILNOST
URESNITEV
AMAN DAJEV
PORA V NAVA
DOLGOV

VLADIMIR BAJC

